

การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน
เพื่อใช้ในการแบ่งเขตโรงเรียน และสร้างแผนที่โรงเรียน ในอำเภอหนองแก
จังหวัดสระบุรี

ปริญญาโท

ของ

อังคณา ธรรมานิช

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อุทุมพร ๒๑ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ ๓๑๒๑๖๗๖ ๓๑๑๕๐๖๘

๒๔ ส.ย. ๒๕๒๓

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน ๒๕๒๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน
เพื่อใช้ในการแบ่งเขต และสร้างแผนที่โรงเรียน
ในเขตอำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี

บทกัศยอ
ของ
อังกณา อรรถวานิช

เสนอคณทาวทยาฉัยกรีนกรินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร ปริญญากการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2522

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน และ
เขตโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา อำเภอหนองแก จังหวัดสระบุรี โดยใช้แบบจำลอง ซึ่ง
ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ 3 ตัว คือ จำนวนประชากรวัยเรียน ศักยภาพการคมนาคม และ
ดัชนีสภาพภูมิศาสตร์

แบบจำลองคือ

$$Y_{ij} = P_j C_{ij} (a + G_j)$$

$$Y_{ij} = \text{ค่าคะแนนความยกลำบากของหมู่บ้านที่ } j^{\text{th}} \text{ ถอดหมู่บ้าน } i^{\text{th}} \text{ เมื่อโรงเรียนตั้งอยู่ที่หมู่บ้าน } i^{\text{th}}$$

$$P_j = \text{จำนวนประชากรวัยเรียนของหมู่บ้าน } i^{\text{th}}$$

$$C_{ij} = \text{ดัชนีสภาพการคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน } i^{\text{th}} \text{ ถึงหมู่บ้าน } j^{\text{th}}$$

$$a = \text{ค่าคงที่}$$

$$G_j = \text{ดัชนีสภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน } j^{\text{th}}$$

ผลการศึกษากันว่า

1. ขนาดโรงเรียนประถมศึกษามีความสัมพันธ์กับจำนวนประชากรในบริเวณบริการในเขตชนบท จะมีความสัมพันธ์สูงกว่าในเขตเทศบาล
2. แนวโน้มจำนวนประชากรวัยเรียน มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพิจารณา รวมทั้งอำเภอ
3. ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแก ส่วนใหญ่ไปตั้งอยู่ในบริเวณย่านกลาง ที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่มาใช้บริการ
4. บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จะครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษา
5. ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษา สามารถให้บริการแก่หมู่บ้านต่าง ๆ ได้ทั่วถึง

6. ตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน และเขตโรงเรียน สอดคล้องกับตำแหน่งที่ตั้งและโรงเรียนที่ได้จากการประเมินตามแบบจำลอง

EVALUATION OF SCHOOL LOCATION
FOR THE PURPOSES OF SCHOOL ZONE MAKING AND
SCHOOL MAPPING IN AMPHOE NONG KHAE CHANGWAT SARABURI

ABSTRACT

BY

ANGKANA ATTAVANICH

presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University
Sep 1979.

The purposes of this study were to evaluate the school locations and school zones of the primary schools in Amphoe Nong Khae Changwat Saraburi, by using the constructed model which composed of three main variations : school age population, communicational condition index, and geographical condition index.

The model was;

$$Y_{ij} = P_j \cdot C_{ij} (a + G_j)$$

Where Y_{ij} = The inefficient spatial score of the ith village to the jth village while the school was located in the ith village.

P_j = Pupil population of the jth village

C_{ij} = The communicational condition index between i^{th} village and the jth village

a = Constant

G_j = The geographical condition index of the jth village

The finding were :

1. The primary school size was correlated with the number of population in the service area. The correlation was higher in the rural area than in the urban area.
2. Over all Amphoe Nong Khae, the school age population showed a tendency of closely corelation with the Prathom I pupil.
3. Most of the primary schools where the pupils attended in Amphoe Nong Khae were not located in the center of the residential areas.

4. The secondary school service area was covered the primary school service area of the Amphoe Nong Khae.

5. The location of primary schools could provide school services to all villages

6. The locations and school zones were related to - locations and school zones computed by the model.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสติกโกพิจารณาปัญหานี้จนบัดนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒได้

.....ประธาน.
.....กรรมการ.

กันยายน 2522

ประกาศคุณูปการ

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ กร.ประเสริฐ วิทยารัฐ และศาสตราจารย์
สวาท เสนาณรงค์ อย่างสูง ที่ให้ความกรุณาแนะนำและตรวจแก้ไขขอบพระองค์ต่าง ๆ จนทำ
ให้ปัญญานิพนธ์นี้ สำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ กร.เชนก หิรัญรักษ์ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์ ที่ช่วยแนะนำวิธีการสร้างแบบจำลองประเมินตำแหน่งโรงเรียน

ขอขอบพระคุณ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอ
พัฒนากรอำเภอ คุรุใหญ่ และคณะครู อำเภอนองแก จังหวัดสระบุรี ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณกรมพัฒนาที่ดิน ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแบ่งเขตหมู่บ้านในเขตชลประ-
ธานปากเพรียว และอื่น ๆ

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ช่วยทุนใช้จ่ายในการวิจัย

อังคณา อรรธวานิช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	7
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	7
ความสำคัญในการศึกษา	8
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	8
ข้อตกลงเบื้องต้นในการศึกษา	9
เกณฑ์ในการเลือกบริเวณศึกษา	9
กํานียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ที่ตั้งของโรงเรียน	11
ขนาดของโรงเรียน และบริเวณบริการ	16
การแบ่งเขตโรงเรียน	18
แผนที่โรงเรียน	19
3 บริเวณที่ทำการศึกษา	20
ที่ตั้ง	20
ลักษณะภูมิประเทศ	20
การคมนาคม	20
อาชีพ	23
การปกครอง	24
การศึกษา	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 วิธีดำเนินการศึกษา	27
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	27
วิธีการเก็บ และรวบรวมข้อมูล	27
การจัดกระทำกับข้อมูล	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
5 การวิเคราะห์ข้อมูล	
ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค น่าจะสัมพันธ์ กับจำนวนประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการ	33
แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงประชากรในวัยเรียน วัยก่อน เข้าเรียนของแต่ละหมู่บ้านนั้น น่าจะสอดคล้องกับจำนวนนัก- เรียนที่ให้บริการแก่หมู่บ้านนั้นในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ...	46
ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค จังหวัดสระ- บุรีจะอยู่ในบริเวณผ่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียน ที่มาใช้ บริการของโรงเรียน	70
บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรีจะครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถม ศึกษา	80
การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน เพื่อใช้ในการแบ่งเขต และสร้างแผนที่โรงเรียน	93
6 สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	128
สรุปผลการค้นคว้า	128
อภิปรายผลการค้นคว้า	129

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อบกพร่องในการวิจัย	135
ข้อเสนอแนะ	135
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก	139

บัญชีตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค และจำนวนประชากร ที่อยู่ในบริเวณบริการ	33
2 แสดงเขตเทศบาล และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล	39
3 แสดงระดับชั้นเรียน และจำนวนนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขต เทศบาล	40
4 แสดงระดับชั้นเรียนและจำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของตำบล ต่าง ๆ นอกเขตเทศบาลที่มีขนาดเหมาะสม	41
5 แสดงระดับชั้นเรียน และจำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของตำบล ต่าง ๆ นอกเขตเทศบาล ที่มีขนาดเล็ก	42
6 แสดงโรงเรียนที่มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 สัมพันธ์กับประชากรวัยเรียน	64
7 แสดงร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มากกว่าจำนวน นักเรียนเข้าเกณฑ์	67
8 แสดงบริเวณบริการ ตำแหน่งที่ตั้งปัจจุบัน และตำแหน่งที่ตั้ง ซึ่งเป็นผ่าน กลางที่อยู่อาศัยของโรงเรียนในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	70
9 แสดงโรงเรียนที่อยู่ในผ่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนในบริเวณพร้อมทั้ง ค่า Y สุทธิ	75
10 แสดงโรงเรียนที่มีบริเวณบริการ เพียงหมู่บ้านเดียว พร้อมทั้งที่ตั้ง	75
11 แสดงที่ตั้งของโรงเรียนในปัจจุบัน และที่ตั้งของโรงเรียนที่อยู่ในผ่านกลาง ที่อยู่อาศัยพร้อมทั้งค่า Y สุทธิ	76
12 แสดงตำบล และหมู่บ้านซึ่งมีและไม่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษากระจายอยู่ ..	81
13 แสดงบริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหนองแค ครอบคลุม ตำบล และโรงเรียนประถมศึกษา	84

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตารางที่	เนื้อหา	หน้า
14	แสดงจำนวนประชากร และประชากรวัยเรียนที่เกิดปี 2504 - 2506	89
15	แสดงตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนที่ประเมินได้จากแบบจำลอง พร้อมทั้ง ค่า y สหสัมพันธ์จำนวน 55 ตำแหน่ง	93
16	แสดงตำแหน่งของโรงเรียนในปัจจุบัน ซึ่งตรงกับตำแหน่งของโรงเรียน ที่ได้จากการประเมิน โดยแบบจำลอง	96
17	แสดงตำแหน่งของโรงเรียนที่ได้จาก การประเมิน ซึ่งอยู่ใกล้ตำแหน่ง โรงเรียนปัจจุบัน	98
18	แสดงตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบัน ที่มีตำแหน่งไม่ตรงหรือใกล้เคียงกับตำแหน่ง ของโรงเรียนที่ประเมินได้ พร้อมทั้งค่า y สหสัมพันธ์	101
19	แสดงเขตโรงเรียนที่ได้จากการประเมิน และเขตโรงเรียนปัจจุบัน ...	106
20	แสดงตำแหน่งของโรงเรียนในปัจจุบัน ที่ตรงหรือใกล้เคียงกับตำแหน่งขอ ของโรงเรียนที่เหมาะสม ซึ่งประเมินได้ โดยวิธีแบ่งระดับตำบล ...	115
21	แสดงเขตโรงเรียนปัจจุบัน ที่ปรับจากแบบจำลอง	124

บัญชีภาพประกอบและแผนที่ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
8 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน บ้านคลองห้าปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวน นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527	55
9 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดหนองอ่างทองปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำ- นวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527	56
10 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดบ้านลาดปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวน นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527	56
11 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดหนองปลากระดี่ปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้ม จำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527	57
12 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดสันติวิหารปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวน นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527	57
13 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน สวนกล้วยปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวน นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	57
14 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดโคกกลางปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวน นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	58

บัญชีภาพประกอบและแผนที่ (ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

15	เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดกุ่มหักปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนัก เรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	59
16	เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดหนองตะเฒ่าปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำ- นวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	59
17	เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดบ่อน้ำเค็มปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำ- นวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	60
18	เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดหนองจอกน้อยปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำ- นวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	60
19	เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดหนองปลิงปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวน นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	61
20	เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดร่องแซงปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวน นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	61
21	เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน วัดหนองสะเคาปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำ- นวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527	62

บัญชีภาพประกอบและแผนที่ (ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

- 22 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน
วัดราษฎร์เจริญปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจํานวน
นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527 62
- 23 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน
วัดบ้านยางปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจํานวน
นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527 63
- 24 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน
วัดหนองครกปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจํานวน
นักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527 64
- 25 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียน
ในอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2513 - 2520 และ
แสดงแนวโน้มจํานวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527 .. 66

แผนที่

- 1 แสดงเขตอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ตำแหน่งโรงเรียน และเส้นทางคมนาคม
อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
- 2 แสดงการกระจายของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนองแคะ และรัศมีบริเวณ
การโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 3 แสดงตำแหน่งที่ตั้งและเขตโรงเรียน อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
- 4 แสดงตำแหน่งและเขตโรงเรียนที่ได้จากแบบจำลองการประเมินที่ตั้งโรงเรียน
- 5 แสดงตำแหน่งและเขตโรงเรียนที่ปรับปรุง จากแบบจำลอง อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันนี้รัฐบาลได้มุ่งในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลักสำคัญ และตระหนักดีว่า การพัฒนาเศรษฐกิจนี้ จะประสบความสำเร็จได้ด้วยการพัฒนากำลังคน เพราะถ้าปราศจากคนที่มีประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว งานพัฒนาย่อมดำเนินไปถึงจุดหมายปลายทางได้ยาก รัฐบาลได้เร่งรัดพัฒนาคุณภาพของประชาชน เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีประสิทธิภาพในฐานะเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย โดยการจัดการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาช่วงปี พ.ศ. 2520 - 2524 ดังนี้คือ

1. เปลี่ยนระบบโรงเรียนจากแบบ 4 : 3 : 3 : 2 (3) เป็นแบบ 6 : 3 : 3 ในปี 2521 โดยจะมีการเปลี่ยนหลักสูตรมัธยมศึกษาปีละชั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นไป
2. ขยายการศึกษาภาคบังคับ ให้รับนักเรียนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยประมาณร้อยละ 11 ต่อปี (เป็นอัตราตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 - 2524 หลังจากเปลี่ยนเป็นระบบ 6 : 3 : 3 ในปี พ.ศ. 2521) โดยให้ปีสุดท้ายของแผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 รับนักเรียนได้ทั้งสิ้น 3.0 ล้านคน ในการนี้มีเป้าหมายเพิ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ปีละ 100 โรงเรียน (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4)

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาภาคบังคับ รัฐบาลมีหน้าที่จะต้องจัดการศึกษาให้ทั่วถึง กระทรวงมหาดไทยถือเป็นนโยบายที่จะต้องเร่งรัดเปิดชั้นประถมศึกษาตอนปลายให้ได้มากที่สุดโดยเร็ว ในทางปฏิบัติได้มีการ เปิดชั้นประถมศึกษาตอนปลายชั้นในพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่มีอยู่แล้วในหลาย ๆ จังหวัด มีการกะเกณฑ์นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนใกล้เคียงให้เข้ากับโรงเรียนที่ตั้งขึ้นใหม่ ๆ ทั้ง ๆ ที่นักเรียนมีความสนใจ และมีความสะดวกที่จะไปโรงเรียนเดิม จนเป็นเหตุให้จำนวนเด็กในโรงเรียนเดิมน้อยลง เด็กในโรงเรียนใหม่ก็น้อยด้วย การขยายงานในลักษณะนี้ถือว่าเป็นการไม่ประหยัด (ฝ่ายพัฒนาการศึกษาประชาบาล 2516 : 405)

การขยายการศึกษาภาคบังคับในด้านการเงินมากพอที่จะลดอัตราการเพิ่มของประชากร ทำให้การพัฒนาทางคุณภาพไม่ไค้ผลดีเท่าที่ควร มีอัตราการเรียนซ้ำชั้นสูง คิดเฉลี่ยทุกชั้นแล้วประมาณร้อยละ 16.27 ต่อปี ก่อให้เกิดความสูญเปล่าในการลงทุนทางการศึกษา เป็นอันมาก (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4) นอกจากนี้ปัญหาความสูญเปล่าในการศึกษาในระดับประถมศึกษา ถ้าหากยังไม่พิจารณาถึงคุณภาพของครู ปัญหาที่ทำให้ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยสูงในระดับคุณภาพที่กำหนด คือขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา ถูกแบ่งย่อยออกเป็นหน่วยย่อยมากเกินไป ทำให้ขนาดของการดำเนินการเล็กลงไป และมีต้นทุนต่อหน่วยที่ค่อนข้างสูง เท่าที่เป็นมาแล้วในอดีต มีความโน้มเอียง แต่ละหมู่บ้านจะมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาของตนเอง จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน จะมีเพียง 30 - 40 คน อยู่ในอัตราค่อนข้างสูง วิธีแก้ไขในประเด็นนี้ น่าจะกระทำโดยรวมนักเรียนจากหลาย ๆ โรงเรียน ที่มีขนาดเล็กเหล่านี้มารวมเข้าด้วยกัน เพื่อจะได้สามารถจัดการศึกษาในขนาดที่มีประสิทธิภาพ ยิ่งกว่าเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ (อภิชาติ พันธุเสน 2516 : 28) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา โดยกองการวิจัยการศึกษาแห่งชาติ ร่วมกับกรมการปกครอง พบว่า สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก และพบว่าสามารถทำนายได้ถึง 20 % (พนม พงษ์ไพบูลย์ 2516 . 21)

ซี อาร์โนลด์ แอนเดอร์สัน (C. Arnold Anderson, 1967 : 11) ให้แนวความคิดว่า การวางแผนการศึกษาจะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะใช้ในการ เสนอแนะเพื่อแก้ไขความสูญเปล่า และการไร้ประสิทธิภาพทางการศึกษา

ปัญหาการขยายการศึกษาภาคบังคับทั่วประเทศ ขนาดโรงเรียน และโครงการเพิ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ปีละ 100 โรงเรียน ตามแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 4 ต้องมีการวางแผนอย่างละเอียดกว่าควรจะสร้างบริเวณใด หรือควรขยายในโรงเรียนใด ปัจจัยสำคัญที่จะต้องพิจารณาคือที่ตั้งของโรงเรียน โดยทั่วไปที่ตั้งโรงเรียนต้องคำนึงถึงความหนาแน่นของประชากรในบริเวณนั้น สภาพพื้นที่ และการคมนาคมสะดวก และควรตั้งใน

ตำแหน่งที่ประชากรกำลังขยายตัวเข้าไปอยู่อาศัย แต่ไม่ควรอยู่ในที่ซึ่งชุมชนขยายตัว
ไม่ออกในอนาคต เช่น ติดแม่น้ำ ทางรถไฟ หรือทางหลวงสายสำคัญ ๆ เพราะ
โรงเรียนควรขยายตัวรับประชากรเพิ่มขึ้นได้ทุกเมื่อ (วิญญู สาทร 2515 : 260)
การจัดตั้งโรงเรียนใหม่ควรคำนึงในค่านที่คิดว่าควรจะอยู่ในแหล่งชุมชนจริง ๆ เพื่อที่
โรงเรียนจะได้ขยายตามความเจริญเติบโตของชุมชนนั้นมากกว่าที่จะไปยึดถือเอาเขตอำเภอ,
ตำบล และหมู่บ้าน เป็นหลักตามการปกครองเสมอไป ที่ใดถ้าความหนาแน่นของครัวเรือน
ไม่ถึง 100 ต่อ 12.5 กิโลเมตร ไม่สมควรตั้งโรงเรียนใหม่ (เอกวิทย์ ณ ถลาง
2516 : 2 - 3)

การเปลี่ยนระบบชั้นเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จากแบบ 4 : 3
3 : 2 (3) เป็นแบบ 6 : 3 : 3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520
ทำให้ปีการศึกษา 2520 จำนวนนักเรียนชั้นต่าง ๆ จะเพิ่มขึ้นในอัตราเพิ่มสูงกว่าที่เพิ่มใน
ระหว่างปี 2515 - 2519 เล็กน้อย ดังนั้นอาจจะเกิดปัญหาจำนวนโรงเรียนไม่พอกับจำ-
นวนเด็ก ซึ่ง ขำเลียง วุฒิจันทร์ ได้เสนอวิธีแก้ปัญหามาโดยการจัดขยายห้องที่โรงเรียน
(School Mapping) โดยให้มีโรงเรียนหลักที่อยู่ในใจกลางของท้องที่การศึกษานั้น
(School Zone) แล้วเปิดชั้น ป.5 ในโรงเรียนหลักในแต่ละท้องที่การศึกษานี้ ก็จะมี
ทำให้นักเรียนที่จบชั้น ป.4 ทุกคนได้เข้าเรียนต่อชั้น ป.5 โดยไม่ต้องเปิด ป.5 ขึ้นทุกโรง-
เรียน และทำให้ชั้น ป.5 ในทุกโรงเรียนที่เปิดมีนักเรียนเต็มชั้นด้วย เป็นการประหยัดที่
ได้ผลทั้งในการจัดและในการสอน (ขำเลียง วุฒิจันทร์ 2520 : 17) กรมการปกครอง
ได้วางแผนเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น หรือการขยายการศึกษาระดับ
ประถมตอนปลายในแต่ละท้องถิ่น โดยอาศัยแผนที่โรงเรียน เพื่อช่วยลดผลเสียจากการตั้ง
โรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มากกว่าความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่น

แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดสระบุรี ระยะ 4 พ.ศ. 2521 - 2524 ได้วาง
โครงการพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. โครงการขยายและเปิดโรงเรียนใหม่ ระดับประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยปี 2518 โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้นมี 253 โรงเรียน อยู่ใน
อำเภอหนองแค 24 โรงเรียน ในปี 2521 จะขยายชั้นเรียนถึงระดับปีที่ 5 และในปี 2522

ขยายชั้นเรียนถึงชั้นปีที่ 6 ส่วนโรงเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในปี 2518 มี 108 โรงเรียน อยู่ในอำเภอหนองแค 26 โรงเรียน ในปี 2521 เมื่อที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จะไปศึกษาต่อชั้น ม.2 และเด็กที่จบ ป.6 จะไปเรียนต่อ ม.1

แนวโน้มในการขยายตัวของจำนวนนักเรียน การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนและหลักสูตร จึงตั้งเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนประถมไว้ดังนี้

1. กำนปริมาณ

1.1 จำนวนนักเรียน จากแผนการชั้นเรียนจะมีจำนวนนักเรียนในชั้นต่าง ๆ

ชั้น	2520	2521	2522	2523	2524
ป.1	10,431	12,626	13,064	13,569	16,072
ป.2	12,055	9,724	11,112	11,635	12,097
ป.3	13,706	11,996	9,780	10,743	11,304
ป.4	12,376	12,693	11,184	9,151	9,927
ป.5	12,287	13,233	13,641	12,238	10,131
ป.6	6,999	11,295	12,341	12,757	11,530
ป.7	5,440	-	-	-	-
รวม	73,295	71,557	71,122	70,093	71,061

1.2 การเปิดโรงเรียนใหม่เพิ่มจะดำเนินการเปิดโรงเรียนใหม่ดังนี้

ปี 2520	2521	2522	2523	2524	รวม
3 โรง	3 โรง	3 โรง	3 โรง	3 โรง	15 โรง

2. โครงการเปิดสอนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา

การเปลี่ยนระบบโรงเรียนตามแผนการศึกษาชาติ ทำให้โรงเรียนประถมศึกษา
ตอนต้นของกรมสามัญศึกษา ต้องเปลี่ยนแปลง เรื่องการจัดชั้นเรียน ก็จะต้องเปิดสอนตั้งแต่ชั้น
ประถมศึกษา ปีที่ 1 - 6 ทุกแห่ง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในอำเภอ-
หนองแค คือ โรงเรียนหนองแค ซึ่งมีเป้าหมายกำหนดปริมาณดังนี้

																		2524								
																		1	2	3	4	5	6			
ชั้นเรียน	4	4	4				2	1	4	4	2	2	1	4	4	2	2	2	1	4	4					
จำนวน																										
นักเรียน	165	165	160	40	160	150	80	40	160	150	80	80	40	160	150	80	80	80	40	160	150					

3. โครงการขยายโรงเรียนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาล

ปัจจุบันเทศบาลมีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด 3 เทศบาล คือ เทศบาลเมือง
สระบุรี มีโรงเรียน 8 โรงเรียน เทศบาลตำบลหนองแค มีโรงเรียน 5 โรงเรียน เทศบาล
ตำบลแก่งคอย มีโรงเรียน 2 โรงเรียน เป้าหมายกำหนดปริมาณของโรงเรียนเทศบาลตำบลหนองแค
เกี่ยวกับจำนวนนักเรียนดังนี้

2521	2521	2522	2523	2524
1468	1675	1917	1945	1973

4. โครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา
5. โครงการพัฒนากลุ่มโรงเรียน
6. โครงการอบรมครูระดับประถมศึกษา

การพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษา โดยมีโครงการดังนี้

1. การพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับอำเภอ อำเภอหนองแคมีโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอ 2 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนตามแผนการจัดชั้นเรียนดังนี้

2520

2522

2523

ม.ก.
ปลายม.ค.
ปลายม.ศ.
ท.น

หนองแค

(สตรีศึกษา)

880

-

960

280

960

320

1,000

สตรีศึกษา

440

-

480

160

520

160

560

2. การพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ สังกัดจังหวัด

3. การพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาสายอาชีพ

4. การพัฒนามัธยมศึกษาโรงเรียนราษฎร์

5. การเปิดโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลในอำเภอหนองแค เปิดที่ตำบลหินกอง อำเภอเมือง เปิดที่ตำบลพุดแค อำเภอแก่งคอย เปิดที่ตำบลบ้านป่า และอำเภอผักไห่ เป็นที่ตำบลคำพรวน หมู่บ้านวังม่วง

6. โครงการอบรมและส่งเสริมคุณภาพครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับทั้งและแบ่งเขตโรงเรียน ได้มีผู้ศึกษาหลายคน เช่น
รังสรรค์ กัมปนทร ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนกำหนดที่ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด
พรณกร ชูศักดิ์ แสงมุกดา ศึกษาการประเมินผลเขตโรงเรียนโดยวิธีโปรแกรมเส้นตรง

และ บุญชู สนั่นเสียง ศึกษาปริมาณวิเคราะห์การแจกกระจายของนักเรียนมัธยมศึกษาจากสถานทั้งโรงเรียนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำหรับการศึกษาค้นคว้าศึกษาจะทำการศึกษาประเมินตำแหน่งทั้งของโรงเรียน โดยการสร้างแบบจำลองหาตำแหน่งทั้งที่เหมาะสมของโรงเรียนในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พร้อมทั้งแบ่งเขตโรงเรียนและสร้างแผนที่โรงเรียน

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาว่าทั้งของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี อยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนหรือไม่
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของประชากรในวัยเรียน, วัยก่อนเข้าเรียน และจำนวนนักเรียน ของโรงเรียนที่ให้บริการแกหุ่มบ้านนั้น
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียน กับจำนวนประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาว่าบริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษาหรือไม่
5. เพื่อสร้างแบบจำลองประเมินตำแหน่งทั้งของโรงเรียนในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
6. เพื่อสร้างแผนที่โรงเรียน พร้อมทั้งแสดงเขตบริเวณบริการของโรงเรียนนั้น ๆ

สมมุติฐานในการศึกษา

1. ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น่าจะสัมพันธ์กับจำนวนประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการ
2. แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงประชากรในวัยเรียน, วัยก่อนเข้าเรียน ของแต่ละหมู่บ้าน น่าจะสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่ให้บริการแกหุ่มบ้านนั้น ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

3. ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะอยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่มาใช้บริการของโรงเรียน

4. บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษา

ความสำคัญในการศึกษา

1. ผลการประเมินตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดที่ตั้งของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ทำให้ทราบแนวทางแก้ไข ปรับปรุงโรงเรียนที่พื้ที่ ไม่เหมาะสม และส่งเสริมโรงเรียนที่พื้ที่ เหมาะสม

2. ผลการแบ่งเขตบริเวณบริการของโรงเรียน ทำให้ได้โรงเรียนที่เป็นศูนย์กลางสำหรับบริการ แก่หมู่บ้านที่อยู่โดยรอบ

3. การสร้างแผนที่โรงเรียน จะช่วยให้การวางแผนการศึกษาทางกันต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. เพื่อให้เป็นตัวอย่างและแนวทางในการศึกษาในท้องถิ่นอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาในพื้นที่อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เป็นการศึกษาละเอียดถึงระดับหมู่บ้าน มีทั้งหมด 18 ตำบล 178 หมู่บ้าน คิดเป็นเนื้อที่ 277.58 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 69,387 คน

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีโรงเรียนรวมทั้งหมด 60 โรงเรียน แบ่ง

1. โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 50 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา (ราษฎร์) 1 โรงเรียน

2. โรงเรียนสังกัดเทศบาล 5 โรงเรียน

3. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา 4 โรงเรียน

ขอตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ถือว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง
2. ลักษณะภูมิประเทศ สภาพเส้นทางคมนาคม และสภาพทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น เป็นสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน
3. เขตตำบลและหมู่บ้าน จะถือตามเขตปกครองท้องถิ่น

เกณฑ์ในการเลือกบริเวณที่ศึกษา

1. อำเภอหนองแคเป็นอำเภอที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ ผู้วิจัยสะดวกในการเดินทางไป
คนข้อมูล และออกสำรวจภูมิประเทศ
2. อำเภอหนองแคขยายการศึกษาภาคบังคับได้เพียง 5 ตำบล ดังนั้นอำเภอ
จึงมีโครงการขยายการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการคำนึง เรื่องที่ตั้งของโรงเรียน
3. อำเภอหนองแค เป็นอำเภอที่มีภูมิประเทศเป็นที่ราบ ภูเขา และหุบเขา ซึ่ง
สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับที่ตั้งของโรงเรียน
4. อำเภอหนองแคมีข้อมูลเพียงพอในการศึกษาเรื่องนี้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. บริเวณบริการของโรงเรียน (Catchment Area) หมายถึงบริเวณที่
นักเรียนอาศัยอยู่ และสามารถมารับบริการจากโรงเรียนได้
2. ขนาดของโรงเรียน (School Size) หมายถึงจำนวนนักเรียนทั้งหมดใน
โรงเรียน
3. เขตโรงเรียน (School Zone) หมายถึงย่านบริเวณที่เหมาะสมแก่การเข้า
มาเรียนของนักเรียน
4. แผนที่โรงเรียน (School Map) หมายถึงแผนที่แสดงที่ตั้งและเขตโรงเรียน
5. ประชากรในวัยเรียน หมายถึงประชากรที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 6 ในปีการศึกษา

2513 - 2520 (เกิดเกิดปี พ.ศ. 2513 - 2520)

6. ประชากรวัยก่อนเข้าเรียน หมายถึงประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 8 ปี ในปีการศึกษา 2512 - 2519 (เกิดเกิด พ.ศ. 2513 - 2520)

7. แบบจำลองประเมินค่าแห่งที่ตั้งโรงเรียน หมายถึงแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยพิจารณาจากตัวแปรดังต่อไปนี้ คือ

ก. จำนวนประชากรวัยเรียนของแต่ละหมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2520 (เกิดเกิดปี 2506 - 2513)

ข. สภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละหมู่บ้าน

ค. เส้นทางคมนาคม และความสะดวกในการเข้าถึงหมู่บ้าน.

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการประเมินตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียน เพื่อใช้ในการแบ่งเขต และสร้างแผนที่โรงเรียน ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสาร ซึ่งมีผู้ทำการศึกษาและวิจัยไว้มากมายทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยสรุปได้เป็น 4 ตอน คือ

1. ที่ตั้งของโรงเรียน
2. ขนาดของโรงเรียน
3. การแบ่งเขตโรงเรียน
4. แผนที่โรงเรียน

ที่ตั้งของโรงเรียน นับว่ามีความสำคัญต่อการลงทุนทางการศึกษา ถ้าที่ตั้งของโรงเรียนตั้งในที่ที่ไม่เหมาะสม ย่อมมีผลเสียทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษา ดังนั้นจึงได้มีการสนใจศึกษา เกี่ยวกับเรื่องที่ตั้งดังนี้คือ

แองเจิล ฮาร์ด (Engel Hardt, 1949:51) เสนอว่าตำแหน่งโรงเรียนควรอยู่ในกลุ่มกลางของกลุ่มประชากรหนาแน่นมากที่สุด และการพิจารณาแนวโน้มการเพิ่มของประชากร

คอดิลล์ (Caudill 1954 : 123) ได้สรุปว่า ในเมืองที่ไม่มีการวางแผนชุมชน ขนาดที่ตั้งของโรงเรียนจะพิจารณาตามความบังเอิญของพื้นที่ที่ซื้อได้ซึ่งทางที่ถูกแล้ว ตามความเชื่อของนักสถาปนิก และนักการศึกษา เชื่อว่าขนาดที่ตั้งของโรงเรียนจะขึ้นกับองค์ประกอบ 3 อย่างคือ

1. ชนิดของแผนการศึกษาของโรงเรียนที่จะสร้างขึ้นใหม่
2. ขึ้นอยู่กับอายุ และการแบ่งประเภทของนักเรียน
3. ขึ้นอยู่กับจำนวนของนักเรียน

เจมส์ เทเลอร์ (Taylor, 1956:4) ได้พิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นที่ช่วยในการพิจารณาที่ตั้งโรงเรียนคือ

1. จำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น
2. การขยายตัวของประชากรที่มีอยู่เดิม
3. อันตรายจากเคียง, ฝุ่น และการจราจรที่คับคั่ง โดยเฉพาะผ่านการคมนาคม

ผ่านอุตสาหกรรม

เปอร์กินส์ (Perkins, 1949:19) กล่าวว่า โรงเรียนควรตั้งอยู่ในศูนย์กลางชุมชน ซึ่งง่ายต่อการเข้าถึง และไกลกำหนดระยะทางสูงสุดจากที่อยู่อาศัยถึงโรงเรียนไวคังนี้

ระยะกับประถมศึกษา ไม่ควรเกิน $\frac{3}{4}$ ไมล์ (1.2 กิโลเมตร)

ระยะกับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ควรเกิน 1.5 ไมล์ (2.4 กิโลเมตร)

ระยะกับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ควรเกิน 3 ไมล์ (4.8 กิโลเมตร)

รีดเดอร์ (Reader, 1951:60) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการเลือกทำเลที่ตั้งโรงเรียนไวคังนี้

1. ควรตั้งในพื้นที่การคมนาคมสะดวก
2. ควรตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากภัยต่อร่างกาย และจิตใจอันได้แก่ ทางรถไฟ สายน้ำไหลเชี่ยวกราก ถนนที่จราจรคับคั่ง โรงงาน เสียง ฝุ่น และกลิ่นเหม็น
3. กินรวน หรือชนบทหาย มีทางระบายน้ำดี
4. ที่กินรวกถูก
5. มีน้ำใช้เพียงพอและมีคุณภาพดี
6. มีแสงอาทิตย์ให้แสงสว่างเพียงพอ

ซัมป์ตัน แลนด์ (Sumption and Landes, 1957:302) ได้สรุปปัจจัยการสร้างนโยบาย การจัดตั้งโรงเรียน (School policy) รวมทั้งลักษณะทางกายภาพของชุมชนที่มีผลต่อสภาพโรงเรียนใหม่

1. พิสัยอายุของเด็กที่จะมาเข้าโรงเรียน
2. ถ้ามีนโยบายก็ขึ้นอยู่กับขนาดสูงสุดของโรงเรียน
3. ขึ้นอยู่กับการเดินทางไปมาของนักเรียน
4. ลักษณะทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับประชากร อาทิเช่น อายุเฉลี่ย, สัดส่วนของประชากรที่ตั้งอยู่อาศัยบริเวณนั้น และขนาดเฉลี่ยของครอบครัว
5. ลักษณะทางธรรมชาติตามแผนหลักของการพัฒนาชุมชน
6. ลักษณะภูมิประเทศที่มีผลต่อชุมชนนั้น

ในปี ค.ศ. 1958 เฟลมิง (Fleming. 1958 : 52) ได้กล่าวถึงการกำหนดจุดตั้งโรงเรียนไว้ว่า

1. กำหนดจุดตั้งโรงเรียนให้ห่างจากถนนเพียงพอที่จะพ้นจากอันตรายและเสี่ยงจากการจราจรด้วย
2. กำหนดจุดตั้งโรงเรียนให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในพื้นที่ที่ไม่ขัดขวางการแสดงกิจกรรมของเด็ก

สภาการก่อสร้างโรงเรียนแห่งชาติ (National Council on School House Construction) กำหนดจุดตั้งโรงเรียนที่เหมาะสมควรตอบคำถาม 7 ข้อ คือ

1. ค้นหาว่านักเรียนอาศัยอยู่ที่ใด เพื่อกำหนดจุดตั้งโรงเรียนตรงกลุ่มหนาแน่นของที่อยู่อาศัยโดยให้รัศมีของความหนาแน่นเท่ากับ 0.5 ไมล์ หรือ 0.972 กิโลเมตร และให้ศูนย์กลางของโรงเรียนห่างกัน 1.5 ไมล์ หรือ 2.370 กิโลเมตร
2. ค้นหาว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาอาศัยอยู่ที่ใด เพื่อสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษารองรับจำนวนนักเรียนจากชั้นประถมศึกษาอีกต่อหนึ่ง
3. ค้นหาพื้นที่แห่งไหน ที่จะนำมาใช้สร้างโรงเรียนได้เช่น ราคาก่อสร้าง ราคาราคาแพงเท่าใด ที่จะพอคุ้มกับกำลังทรัพย์ที่มีอยู่
4. สืบราชการแบ่งเขตเทศบาลตามเทศบัญญัติ เพื่อเลื่อยงานการค่า และงานอุตสาหกรรม
5. ตัดสินใจให้ได้ว่าอาณาเขตใดที่เป็นอุปสรรคในการขยายตัวของชุมชนในย่านนั้น

เช่นแม่น้ำ ทะเลสาบ ภูเขา บ่อและเหมืองแร่ ทางรถไฟ เพื่อไม่สร้างโรงเรียนในย่านชุมชนที่ขยายตัวไม่ออก

6. ศึกษาแบบการจราจรให้ละเอียด เพื่อให้ได้ปลอดภัยจากอันตรายบนถนนขณะที่เดินทางไปและกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน

7. ทัศนียภาพให้คำปรึกษาทางการขยายตัวของชุมชนมุ่งไปทิศทางใด เพื่อเป็นการประหยัดโดยอาศัยพื้นที่ใดถูกกว่าพิจารณาเมื่อชุมชนขยายตัวบางแล้ว ซึ่งขอยกแพ่งกว่า

รังสรรค์ กันนเศรษฐ (รังสรรค์ กันนเศรษฐ 2514 : ฉ) ศึกษาการวางแผนกำหนดจุดตั้ง โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผลสอดคล้องกันคือ

1. จุดตั้งของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ควรอยู่ในศูนย์กลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนภายในพื้นที่รัศมีวงกลม 1.5 กิโลเมตร

2. จุดตั้งของ โรงเรียนควรอยู่ในทิศทางที่ชุมชนกำลังขยายออกไป

3. พื้นที่ของ โรงเรียนควรมีขนาด 9 ไร่ เพื่อขยายในอนาคต

4. จุดตั้งของ โรงเรียนไม่ควรอยู่ในเขตพื้นที่ซึ่ง เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของชุมชน

ของชุมชน

5. จุดตั้งของ โรงเรียนไม่ควรอยู่ในเขตบริเวณซึ่งมีถนนตัดกันตั้งแต่ 2 สายขึ้นไป ภายในรัศมี 20 เมตร

บุญชู สนั่นเสียง (บุญชู สนั่นเสียง 2514 : 72) ได้ศึกษาปริมาณวิเคราะห์การกระจายของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าลักษณะการกระจายของนักเรียนขึ้นอยู่กับระยะทาง โดยจะหนาแน่นบริเวณที่โรงเรียนตั้งอยู่ และจะเบาบางลงเมื่อระยะทางไกลจากที่ตั้งโรงเรียน และนักเรียนที่มีระดับชั้นสูงกว่าจะกระจายอยู่ห่างไกลจากสถานที่ตั้งของโรงเรียนไวกว่านักเรียนในระดับชั้นต่ำกว่า

บัญชา กุเจริญไพบุลย์ (บัญชา กุเจริญไพบุลย์ 2514 : 72) ศึกษารูปแบบการกระจายของนักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก โดยผลเช่นเดียวกัน

วิจิตร ชีระกุล (วิจิตร ชีระกุล 2519 : 49) ได้กล่าวถึงการวางแผนโรงเรียนว่า ควรพิจารณาในเรื่องการเดินทางไปกลับของนักเรียนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในชนบทไม่ควร-

ทางจากหมู่บ้าน หรือแหล่งชุมชนมากนัก ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาว่า ไม่ควรให้ทางจากหมู่บ้านเกิน 0.5 กิโลเมตร หรือ 500 เมตร อย่างมากที่สุดไม่ควรเกิน 2 กิโลเมตร

Council of Educational Facilities Planners กำหนดไว้ว่า โรงเรียนไม่ควรทางชุมชนหรือหมู่บ้านเกิน

1. โรงเรียนประถมไม่ควรทางเกิน $\frac{3}{4}$ ไมล์ (ถ้าเกิน)
2. โรงเรียนมัธยมไม่ควรทางเกิน $1\frac{1}{4}$ ไมล์ (ถ้าเกิน)
3. โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ควรทางเกิน 2 ไมล์ (ถ้าเกิน)

โรงเรียนประถมศึกษาไม่ควรใช้เวลาในการเดินทางเที่ยวละ $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง (โดยใช้เวลาหนึ่งชั่วโมง) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายไม่ควรใช้เวลาเดินทางเกินเที่ยวละ 1 ชั่วโมง (โดยใช้เวลาหนึ่งชั่วโมง)

จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า

1. ที่ตั้งของโรงเรียน จะตั้งอยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียน
2. ที่ตั้งของโรงเรียนควรจะพิจารณาปัจจัยเกี่ยวกับความหนาแน่นของประชากรที่อยู่บริเวณนั้น, เส้นทางคมนาคมและความสะดวก, ลักษณะภูมิประเทศที่มีผลต่อชุมชนนั้น, จำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น

3. บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษากว้างกว่าบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษา

วิธีการในการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนใหม่ (Hallak. 1977 : 251) วิธีการที่จะช่วยในการตัดสินใจ เพื่อจัดตั้งโรงเรียนขึ้นใหม่นั้น มีหลายวิธี วิธีการหนึ่งคือการใช้เทคนิคการวิจัยหรือการทดลอง หรือการใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน คือการคำนวณโดยใช้หลักการโปรแกรมเส้นตรง (Linear Programme) โดยคำนึงถึงผลได้สูงสุด (เมื่อคำนึงถึงราคาค่าขนส่ง, ค่าใช้จ่ายในการสร้างอาคารเรียน และการลงทุนทางการศึกษา หรือการบริการการศึกษา (พิจารณาจำนวนที่มีอยู่ว่าเพียงพอหรือไม่ หรือควรจะมีการยุบโรงเรียน รวมโรงเรียนหรือไม่)

ในขณะเดียวกัน การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งก็ควรพิจารณาถึงข้อดีและข้อเสียของสถานที่นั้นด้วย

เวลาเดินทางจากบ้านมายังโรงเรียน. จำนวนเส้นทางที่คงที่มายังโรงเรียน, จำนวนที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่น้อยที่สุด สมการ Linear transport programme ตามแบบจำลองนี้จะระบุให้ทราบถึง ตำแหน่งที่ตั้ง และจำนวนโรงเรียนที่จะสร้างขึ้นใหม่ และจะช่วยให้ทราบถึงสมรรถภาพของโรงเรียนที่จะรับนักเรียน

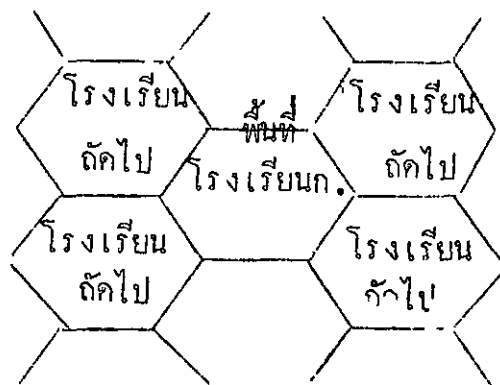
ขนาดของโรงเรียนและบริเวณบริการ

สถาบันการวิจัยการสร้างโรงเรียนภูมิภาคเอเชีย (Asian regional institute for School building research. 1972 : 43-45) กล่าวว่าขนาดของโรงเรียนขึ้นอยู่กับบริเวณบริการ ซึ่งบริเวณบริการของโรงเรียน (Catchment area of a school) หมายถึงบริเวณที่มีเด็กอาศัยอยู่ และสามารถรับบริการจากบริเวณกลาง ขนาดทางกายภาพของบริเวณบริการในชนบท จะกำหนดโดยยี่สิบหลักเกณฑ์ที่เด็กสามารถเดินทางได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดระหว่างโรงเรียนกับบ้าน หรือบ้านกับโรงเรียน ในเขตเมืองขนาดของบริเวณบริการที่เหมาะสม จะกำหนดขึ้นโดยยึดถือผลประโยชน์ทางกันเศรษฐกิจ หรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ มากกว่าระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียนในทางทฤษฎี บริเวณบริการของโรงเรียนที่ติดต่อกัน จะมีลักษณะคล้ายรูปรังผึ้ง และประชากรของโรงเรียน กำหนดจาก $P = AD$

P คือ จำนวนประชากรในวัยเรียน

A คือ บริเวณบริการ $\approx 2.598 R^2$ เมื่อ R เป็นรัศมีของรูปหกเหลี่ยม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรูปรังผึ้ง

D คือความหนาแน่นของประชากรวัยเรียน

R ซึ่ง เป็นรัศมีของรูปหกเหลี่ยมในเขตนครตามปกติ จะมีคี่เออาร์ ระยะไกลที่สุด ที่เด็กสามารถเดินทาง ไปโรงเรียน สำหรับระยะทาง ที่ถือว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับชั้นประถมศึกษา นักการศึกษาทำแบบสอบถาม 2.5 กิโลเมตร สำหรับเมืองไทย ระยะทางที่เหมาะสมตามร่าง พระราชบัญญัติประถมศึกษา 2520 ถือเอา 3 กิโลเมตร และสำหรับชั้นมัธยมศึกษาอาจจะถือเอา 5 กิโลเมตร ถ้าพิจารณาจากการตั้ง โรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องห่างกันเกิน 10 กิโลเมตร

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ (ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ 2520 : 27) ได้กล่าวถึงการจัดขอบข่าย ที่โรงเรียน (School Mapping) โดยกำหนดพื้นที่ในแต่ละอำเภอหรือราชการออกเป็น รูปหกเหลี่ยม ซึ่งบรรจุอยู่ในวงกลมที่มีรัศมี 3 กิโลเมตร พื้นที่หกเหลี่ยมในทุกท้องที่เป็น ทองทางการศึกษา (School Zone) หนึ่ง และมีขอบเขตประชิดกันเป็นแบบรวงผึ้ง เติมนพื้นที่ ของอำเภอและจังหวัด ในทุกท้องที่การศึกษานี้ ให้โรงเรียนหลักอยู่ในใจกลางของ ทองทางการศึกษา นั้น

เรมอนค อี เมอฟี (Raymond E. Murphy. 1966 : 398 - 399) ได้ นำ สถานที่อยู่อาศัยของนักเรียนมาศึกษา โดยนำมาจัดลงในแผนที่โรงเรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เขียนรัศมีที่อยู่อาศัยที่นักเรียนจะต้องเดินทางมา โรงเรียน ผลปรากฏว่าในระดับชั้นประถมศึกษา นักเรียนจะมีที่อยู่อาศัยไม่ไกลจากโรงเรียนมากนัก วงกลมรัศมีการเดินทางมาโรงเรียนจะเป็น วงกลมเล็ก ๆ แต่โรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีรัศมีวงกลมใหญ่กว่า แสดงว่านักเรียนมัธยมศึกษา ที่อยู่อาศัยไกลจากโรงเรียนมากกว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา

มอร์ตัน (Morton. 1970 : 2772-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวิธีกำหนด จำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในอนาคตของเขตพื้นที่ชนเมือง โดยพบว่าเมืองประกอบด้วยพื้นที่ ทำให้จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น คือ

1. จำนวนประชากรจริง ๆ และอัตราการเพิ่มของประชากรในอนาคต
 2. กลุ่มของ โรงเรียนในเขตพื้นที่ ซึ่งมีพลเมืองอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่นั้น
- สนใจของแต่ละเขต โดยแต่ละเขตจะแบ่งย่อย ๆ 4 ส่วน แต่ละส่วนจะศึกษาสภาพกลุ่ม โรงเรียนที่มีอยู่ และแนวโน้มจะพัฒนาไปเพียงใด

จากผลงานวิจัยและเอกสารสรุปได้ดังนี้

1. บริเวณบริการของโรงเรียนควรมีลักษณะเป็นรูปหกเหลี่ยม ซึ่งมีรัศมีการบริการที่ไกลที่สุด 2.5 กิโลเมตร สำหรับเด็กประถมศึกษา
2. บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะกว้างกว่าบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษา
3. จำนวนนักเรียนน่าจะสัมพันธ์กับจำนวนประชากรจริง ๆ และอัตราการเพิ่มของประชากรในอนาคต

การแบ่งเขตโรงเรียน

สมาคมการบริหารโรงเรียนแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administration, 1949 : 73) ได้วางเกณฑ์เหมาะสมในการกำหนดเขตโรงเรียนดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต้องอยู่ห่างจากโรงเรียนเป็นระยะทาง 1.5 ไมล์ หรือ 2.370 กิโลเมตร เป็นรัศมีโดยรอบ
2. สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องอยู่ห่างจากโรงเรียนเป็นระยะทาง 2 ไมล์ หรือ 3.168 กิโลเมตร
3. ถ้ามีรถโดยสารรับส่งนักเรียนมายังโรงเรียน การเดินทางควรใช้เวลาในการเดินทางไม่เกิน 1 ชั่วโมง แต่ละเที่ยว นักเรียนชั้นประถมศึกษาและอนุบาลควรใช้เวลาอันน้อยกว่านั้น

โคเซตเตอร์ (Coxetter, 1961) ได้วางกฎเกณฑ์ทางเรขาคณิต พบว่ารูปหกเหลี่ยมเป็นรูปหลายเหลี่ยมที่มีความกะทัดรัดทางด้านเนื้อที่มากที่สุด มีประสิทธิภาพทางการเคลื่อนไหว และประสิทธิภาพของขอบเขตมากที่สุด

ดังนั้นรูปร่างของเขตโรงเรียนควรจะมีลักษณะเป็นรูปหกเหลี่ยมหรือใกล้เคียงรูปหกเหลี่ยมมากที่สุด

ชูศักดิ์ แสงมุกดา (ชูศักดิ์ แสงมุกดา 2514 : 10 - 11) ได้แบ่งเส้นขอบเขตโรงเรียนมัธยมศึกษาของแขวงพระโขนง, แขวงบางกะปิ, แขวงบางนา กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. แต่ละโรงเรียนควรมีอาณาเขตภายในรัศมีที่นักเรียนใช้เวลาในการเดินทางโดยรถเมล์ประจำทางไม่เกิน 1 ชั่วโมง
2. เส้นขอบเขตของเขตโรงเรียนกับจุดตั้งโรงเรียนไม่ควรเกิน 3 กิโลเมตร และมีเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกับโรงเรียนใกล้เคียง

ส่วนการประเมินผลเขตโรงเรียนโดยวิธีโปรแกรมเส้นตรงพบว่าเขตโรงเรียนที่ประเมินโดยแบบจำลองการจำลองการขนส่ง ทำให้ได้เขตที่มีประสิทธิภาพระหว่างพิกัดที่สุด

ในประเทศไทยการแบ่งเขตส่วนใหญ่จะถือเอาเขตการปกครองเป็นหลัก ดังนั้นเขตโรงเรียนที่ใดจึงไม่มีประสิทธิภาพระหว่างที่ สำหรับการแบ่งเขตโรงเรียนในการศึกษาครั้งนี้จะใช้แบบจำลองสภาพที่เหมาะสม เป็นแนวทางในการแบ่งเขตโรงเรียน

การสร้างแผนที่โรงเรียน (School Mapping)

เป็นกระบวนการกำหนดที่ตั้ง อาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา ที่เหมาะสม และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ ซึ่งการกำหนดจุดตั้งโรงเรียนโดยวิธีแผนที่ มีระเบียบวิธีดำเนินการหลายแบบ สถาบันวางแผนการศึกษาของยูเนสโก (Unesco) กรุงปารีส (International Institute of Educational Planning Paris) ได้ดำเนินการศึกษา และทดลองปฏิบัติการในเรื่องนี้ที่ไอร์แลนด์, เนปาล, และยูกันดา

วิธีดำเนินการในการกำหนดจุดตั้งโรงเรียนโดยวิธีแผนที่ได้ดังนี้

1. การกำหนดจุดตั้งโรงเรียนโดยวิธีแผนที่ ให้นำมาใช้ในท้องที่ที่มีสภาพภูมิศาสตร์เหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน เช่น หมู่บ้าน ตำบล เขตการศึกษา
2. การกำหนดจุดตั้งโรงเรียนโดยวิธีแผนที่ในประเทศเนปาล ได้ศึกษาสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ สภาพของท้องที่ (Topography) และชายารคมนาคม, ขนาดของหมู่บ้าน และแนวโน้มในการเติบโตของหมู่บ้าน, แบบแผนเครือข่ายโรงเรียนที่มีอยู่ ฯลฯ
3. ข้อมูลปัจจุบัน และข้อมูลย้อนหลัง อย่างน้อย 10 ปี เพื่อนำมาคำนวณการคาดคะเนความเจริญของประชากรในอนาคต รวมทั้งการขยายเขายาขยายออก
4. ควรมีการสร้างมาตรฐานในการกำหนดขนาดของโรงเรียนแต่ละชั้นเรียน

ขั้นต่ำ และขั้นสูง ระยะทางระหว่างโรงเรียน เนื้อที่ว่าเป็นขั้นต่ำสุด ฯลฯ

การกำหนดการจัดตั้งโรงเรียนโดยการใช้อำนาจที่เป็นการกำหนดที่ตั้งโรงเรียนหรือ
อาคารใหม่อย่างมีเหตุผล

สำหรับประเทศไทย กรมการปกครองได้มีโครงการสร้างแผนที่โรงเรียนขึ้นในปี 2520 ใน 12 จังหวัด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, ชุมพร, พังงา, ตรัง, ระนอง, ยะลา, นราธิวาส, สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช นอกจากนี้ยังมีโครงการจัดทำแผนที่โรงเรียนในระดับชาติ โดยร่วมมือกันใน 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งการทำแผนที่โรงเรียนหรือการกำหนดการจัดตั้งโรงเรียนโดยใช้อำนาจที่ ทำให้การวางแผนบนกระดาษเกิดความจริงขึ้นมา เป็นการทำให้การวางแผนแบบจุลภาค (Micro planning) กระจางชัดขึ้น.

บทที่ 3

บริเวณที่ทำการ ศึกษา

อำเภอหนองแค เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสระบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 277,580 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดสระบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับเขตท้องที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี อำเภอวังน้อย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอหนองแซง จังหวัดสระบุรี อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีห้วย หนอง คลอง บึง และในบางแห่งเป็นเนินเขา และเขา เช่นในตำบลโคกแย ตำบลห้วยทราย และตำบลหนองนาก ลำน้ำที่สำคัญในท้องที่อำเภอหนองแค คือลำคลองระพีพัฒน์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในทางคมนาคม และช่วยเหลือในด้านการเกษตรกรรมได้เป็นอย่างดี ตลอดจนใช้ในการสาธารณูปโภคด้วย

การคมนาคม

ก. การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอกับจังหวัด ติดต่อกันได้โดยทางบกและทางน้ำ การติดต่อโดยทางบกนั้นสะดวกสบายมาก เดินทางโดยใช้รถยนต์ผ่านถนนพหลโยธิน ระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที ส่วนการติดต่อโดยทางน้ำนั้น เดินทางโดยเรือ และต้องผ่านเขาเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้เสียเวลาในการเดินทางเป็นระยะเวลาหลายชั่วโมง

ข. การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอกับตำบลหรือหมู่บ้าน ติดต่อกันได้โดยทางบก และทางน้ำ การติดต่อเดินทางโดยทางบกนั้นสะดวกสบายมาก เพราะสภาพการ-

คมนาคมทางตำบลและหมู่บ้านเป็นถนนดินลูกรัง เชื่อมโยงติดต่อกับอำเภอและหมู่บ้านได้โดยทั่วถึง สำหรับทางน้ำนั้นสามารถติดต่อโดยทางเรือได้เป็นบางตำบล และหมู่บ้านที่อยู่ริมคลองระพีพัฒน์

ค. ทางหลวงจังหวัดในท้องที่อำเภอหนองแค มี 1 สาย คือจากตำบล

หนองนาก อำเภอหนองแค แยกจากถนนพหลโยธินไปถึงอำเภอหนองแซง ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร สภาพทางเป็นถนนดินลูกรัง

ง. ทางหลวงชนบท มี 9 สาย คือ

1. จากวัดบัวลอย ถึงสามะคา ยาวประมาณ 5 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรัง ใช้สัญจรไป - มา ได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

2. จากอำเภอหนองแค ถึงตำบลโคกแย้ ยาวประมาณ 7 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรังใช้สัญจรไป - มา ได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

3. จากวัดหนองปลากระดี่ ถึงหินกอง ยาวประมาณ 6 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรังใช้สัญจรไป - มา ได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

4. จากตำบลหนองปลิง ถึงตำบลหนองแขม ยาวประมาณ 7 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรังใช้สัญจรไป - มา ได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

5. จากทางแยกถนนพหลโยธิน ถึงวัดไม้คำ ยาวประมาณ 2 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรัง ใช้สัญจรไป - มาได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

6. จากทางแยกถนนพหลโยธินถึงบ้านหนองรี ยาวประมาณ 3 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรัง ใช้สัญจรไป - มา ได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

7. จากวัดหนองชะโรง ถึงวัดชัยสิทธิอนุสรณ์ ยาวประมาณ 2 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรังใช้สัญจรไป - มา ได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

8. จากถนนสุวรรณธร ถึงวัดโพธิ์ทอง ยาวประมาณ 3 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรังใช้สัญจรไป - มา ได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

9. จากถนนสุวรรณธรถึงวัดหนองกระดินแดง ยาวประมาณ 2 กิโลเมตร สภาพทางเป็นดินลูกรัง ใช้สัญจรไป - มา ได้โดยสะดวกทุกฤดูกาล

นอกจากนี้ยังมีถนนเงินดินอีกจำนวนมากาย ซึ่งตั้งขึ้นในสมัยหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

เป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้การพัฒนาในระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ สะดวกขึ้น ส่วนในเขตเทศบาลตำบลมีถนนสำคัญคือ เจริญสัมพันธ์, เจริญบำรุง, ถนนริมคลองระพีพัฒน์

อาชีพ

1. การเกษตรกรรม ราษฎรในท้องที่อำเภอหนองแค ส่วนมากประกอบอาชีพในทางทำนา มีเนื้อที่ในการทำนาประมาณ 142,685 ไร่ และมีการทำนา 2 ครั้ง ตามโครงการจำนวน 9,667 ไร่ ใน 8 ตำบล จึงได้มีการชลประทานเพื่อช่วยน้ำช่วยเหลือในการเกษตรกรรมในลำคลองระพีพัฒน์ 3 แห่ง คือ ประตูน้ำพระราเมศวร ประตูน้ำเอกราช และประตูระบายน้ำพระศรีเสาวภาค นอกจากนี้ก็มีการทำไร่และทำสวนในบางท้องที่ พืชไร่นั้นมากเป็นกล้วย อ้อย และมะม่วง

2. การประมง ในท้องที่อำเภอหนองแค เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีลำห้วย หนอง คลอง บึง อยู่ทั่วไป ในท้องที่ทุกตำบล และมีลำคลองใหญ่ที่สุดคือลำคลองระพีพัฒน์ ราษฎรในท้องที่ส่วนหนึ่งอาศัยลำคลองระพีพัฒน์ ห้วย หนอง คลอง บึง ทั่วไป ประกอบอาชีพในทางหาปลา แต่ไม่ไ้ทำเป็นลำเป็นสันเท่าใดนัก

3. การอุตสาหกรรม ในท้องที่อำเภอหนองแค มีการประกอบอุตสาหกรรมหลายประเภทด้วยกัน มีโรงงานต่าง ๆ เกิดขึ้นหลายแห่ง เช่น โรงงานสีข้าว โรงงานเส้นไหม และวุ้นเส้น ในเขตตำบลหนองแค, ศรีสวัสดิ์, หนองไข่น้ำ, ห้วยขมิ้น, ห้วยทราย, หนองจิก และโคกแย้ โดยเฉพาะตำบลโคกแย้มีโรงงานอุตสาหกรรม 5 โรง คือ โรงงานแรมมิด โรงงานโมเสสอุตสาหกรรม, โรงงาน ที. เอ็ม., โรงงานรีฟแลคแบคเตอร์ (เภาอิฐ) และโรงงานโมเสสเอ็กซ์พอร์ต ซึ่งโรงงานเหล่านี้ต้องใช้คนงานเป็นจำนวนมาก

4. การพาณิชย์กรรม ในท้องที่อำเภอหนองแคมีการประกอบพาณิชย์กรรมในสถานที่ชุมนุมชนรวม 5 แห่งด้วยกัน คือ ตลาดหนองแคในเขตเทศบาลตำบลหนองแค, ตลาดหินกอง ตำบลห้วยทราย, ตลาดหนองตาล ตำบลศรีสวัสดิ์, ตลาดคลองสืบ ตำบลหนองโรง และตลาดห้วยทราย ตำบลห้วยทราย มีร้านค้าประกอบการพาณิชย์ ประมาณ 800 ร้าน ส่วนมากเป็นร้านค้าทั่วไป

การกระจายของประชากร ประชากรจะอาศัยอยู่หนาแน่นในบริเวณเขตชุมชน 5 แห่ง ดังได้กล่าวแล้ว นอกจากนี้จะอาศัยอยู่หนาแน่นตามถนนริมคลองรถไฟพัฒนา, วัดและโรงเรียน ส่วนตามบริเวณไร่นา คนจะมีการจับกลุ่มตามบริเวณลำห้วยหนอง คลอง บึง นอกนั้นจะกระจัดกระจายทั่วไป

การปกครอง

ในท้องที่อำเภอหนองแก มีเขตการปกครองรวม 18 ตำบล 178 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 69,387 คน (กุมภาพันธ์ 2521)

1. ตำบลคูสรีทรี มี 13 หมู่บ้าน	ประชากร 3,629 คน
2. ตำบลโคกตูม มี 9 หมู่บ้าน	ประชากร 1,967 คน
3. ตำบลโคกแย้ มี 16 หมู่บ้าน	ประชากร 6,600 คน
4. ตำบลกุ่มหัก มี 12 หมู่บ้าน	ประชากร 3,860 คน
5. ตำบลบัวลอย มี 13 หมู่บ้าน	ประชากร 3,342 คน
6. ตำบลไผ่คำ มี 8 หมู่บ้าน	ประชากร 2,556 คน
7. ตำบลโพนทอง มี 9 หมู่บ้าน	ประชากร 1,865 คน
8. ตำบลหนองไธนา มี 11 หมู่บ้าน	ประชากร 2,475 คน
9. ตำบลหนองเขม มี 7 หมู่บ้าน	ประชากร 2,180 คน
10. ตำบลหนองจรเข้ มี 7 หมู่บ้าน	ประชากร 2,917 คน
11. ตำบลหนองจิกมี 13 หมู่บ้าน	ประชากร 2,304 คน
12. ตำบลหนองนาก มี 9 หมู่บ้าน	ประชากร 2,684 คน
13. ตำบลหนองปลิง มี 9 หมู่บ้าน	ประชากร 3,056 คน
14. ตำบลหนองปลาหมอ มี 9 หมู่บ้าน	ประชากร 3,031 คน
15. ตำบลหนองโรง มี 10 หมู่บ้าน	ประชากร 3,916 คน
16. ตำบลห้วยขมิ้น มี 14 หมู่บ้าน	ประชากร 5,805 คน
17. ตำบลห้วยทราย มี 9 หมู่บ้าน	ประชากร 6,575 คน
18. ตำบลหนองแค อยู่ในเขตเทศบาล	ประชากร 10,625 คน

การศึกษา อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีโรงเรียนทั้งหมด 60 โรงเรียน แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. โรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษา 4 โรงเรียน คือ
โรงเรียนหนองแคศรีกิจ, โรงเรียนหนองแค ในเขตเทศบาลตำบลหนองแค โรงเรียนคชสิทธิ์
ตำบลคชสิทธิ์ และ โรงเรียนหินกองวิทยาคม ตำบลหินกอง
2. โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ระดับประถมศึกษา 50 โรงเรียน
ดังนี้

ตำบลกุ่มหัก	2 โรงเรียน
ตำบลโคกแย้	6 โรงเรียน
ตำบลหนองโรง	5 โรงเรียน
ตำบลคชสิทธิ์	3 โรงเรียน
ตำบลหนองไผ่น้ำ	1 โรงเรียน
ตำบลห้วยขมิ้น	4 โรงเรียน
ตำบลหนองปลาหมอก	4 โรงเรียน
ตำบลหนองจรเข้	3 โรงเรียน
ตำบลห้วยทราย	2 โรงเรียน
ตำบลหนองนาก	2 โรงเรียน
ตำบลหนองจิก	2 โรงเรียน
ตำบลบัวลอย	3 โรงเรียน
ตำบลโคกชุม	3 โรงเรียน
ตำบลหนองเขม	2 โรงเรียน
ตำบลหนองปลิง	3 โรงเรียน
ตำบลไผ่คำ	1 โรงเรียน
ตำบลโพ้นทอง	3 โรงเรียน

3. โรงเรียนของเทศบาล 5 โรง คือ โรงเรียนเทศบาลวัดเกาะกลาง,
โรงเรียนเทศบาลวัดเสนานุมิตร, โรงเรียนเทศบาลวัดสหมิตร, โรงเรียนเทศบาลหนองแค
อนุสรณ์ และโรงเรียนเทศบาลนาเรียง

4. โรงเรียนราษฎร์ 1 โรง คือ โรงเรียนกลิ่นวิชา สอนระดับประถมศึกษา
ในเขตเทศบาล ตำบลหนองแค.

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาได้แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
2. วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล
3. การจัดการทำกับข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

- 1.1 ข้อมูลประชากรจากแผนที่เป็นรายรัฐ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
- 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและโรงเรียนจากแผนกศึกษาธิการจังหวัด, ส่วนการศึกษาจังหวัด, แผนกศึกษาธิการอำเภอ, แผนกหมวดการศึกษาและโรงเรียนต่าง ๆ
- 1.3 เส้นทางคมนาคม, ระยะทางแต่ละหมู่บ้าน, ลักษณะภูมิประเทศ, ที่ตั้งโรงเรียนจากแผนที่ทหาร 1/50,000 ลำดับชุด L. 7017 ระวาง 5137 I, II และการสำรวจภูมิประเทศ
- 1.4 การแบ่งเขตหมู่บ้าน โดยสัมภาษณ์จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2. วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล โดยการ

- 2.1 ตั้งเขตสภาพทาง ๆ หนึ่งออกสำรวจภูมิประเทศ
- 2.2 สัมภาษณ์ และออกแบบสอบถาม
- 2.3 กัดลอกข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งวัดระยะทางตรงของ แต่ละหมู่บ้าน จากแผนที่ทหาร 1/50,000 ลำดับชุด L. 7017 ระวาง 5137 I, II
- 2.4 ศึกษารายละเอียดต่าง ๆ จากเอกสาร, หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ

3. การจักรกระทำกับข้อมูล

นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดแจงเป็นหมวดหมู่ แล้วจักรกระทำต่อข้อมูลดังนี้

3.1 ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะอยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่มาใช้บริการจากโรงเรียน โดยไซ

$$Y_{1j} = P_j C_{1j} (a + G_j)$$

ประกอบคยตัวแปรดังต่อไปนี้

3.1.1 ประชากร คือเอาประชากรวัยเรียนของแต่ละหมู่บ้านในปี 2520 เป็นหลัก และโดยหีบะของโรงเรียนเปลี่ยนมาเป็น 6 : 3 : 3 ดังนั้นจึงถือว่าประชากรวัยเรียน ก็คือผู้อยู่ในโรงเรียนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือผู้อยู่เกิดในปี พ.ศ. 2506 – 2513

3.1.2 สภาพการคมนาคม ถือเอาระยะทางตรงระหว่างจุดศูนย์กลางของหมู่บ้านภายในรัศมี 3 กิโลเมตร ซึ่งจุดศูนย์กลางของหมู่บ้าน รัศมี 3 กิโลเมตร พิจารณาได้ตามลำดับดังนี้

ก. จุดศูนย์กลาง คือเอาบริเวณที่โรงเรียนตั้งอยู่
ข. ถ้าไม่มีโรงเรียนตั้งอยู่ ให้เอาบริเวณที่ประชากรอยู่หนาแน่นมากที่สุด เป็นจุดศูนย์กลางของหมู่บ้าน

ค. ถ้าหมู่บ้านใดมีประชากรอยู่กระจ่ายให้เอาจุดที่เส้นทางคมนาคมสะดวกที่สุด เป็นจุดศูนย์กลางของหมู่บ้าน

นอกจากนี้จะต้องมีการวางน้ำหนักสภาพการคมนาคม ดังนี้

ก. ถนนปรกติ ระยะทางตรง 1 กิโลเมตร คิดถ่วงเป็น 1 กิโลเมตร
ข. ทางเดินเท้า ระยะทางตรง 1 กิโลเมตร คิดถ่วงเป็น 1.25 กิโลเมตร

ก. ทางเดินผ่านลักษณะภูมิประเทศที่สูงต่ำ ระยะทางตรง 1 กิโลเมตร คิดถ่วงเป็น 1.5 กิโลเมตร

ง. สภาพการคมนาคมที่ท้องถนน และลงเรือ ระยะทางตรง 1 กิโลเมตร
คาดว่าเป็น 1.5 กิโลเมตร

จ. สภาพการคมนาคมที่ท้องถนนข้ามเขาและข้ามน้ำ ระยะทางตรง
1 กิโลเมตร คาดว่าเป็น 2 กิโลเมตร

3.1.3 สภาพภูมิศาสตร์ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์มีความสัมพันธ์กับจำนวน
ประชากร ดังนั้นในการคำนวณหาค่าดัชนีสภาพภูมิศาสตร์ จึงต้องนำประชากรเข้ามาเกี่ยวข้องกับ

$$G_1 = \frac{P_1}{600} \text{ เมื่อ } P_1 \text{ คือจำนวนประชากรทั้งหมดของแต่ละหมู่บ้าน}$$

ตัวเลข 600 ได้มาจากการหาสัดส่วนระหว่างประชากรวัยเรียนกับประชากร
ทั้งหมด โดยถือหลักว่าประชากรวัยเรียนเป็น $\frac{1}{4}$ ของประชากรทั้งหมด เนื่องจากประชากร
ในวัยเรียน หมายถึงผู้ที่เขาอยู่ในโรงเรียนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามระบบโรงเรียน
6 : 3 : 3 และจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้น ถือเกณฑ์ 25 คน : 1 ห้อง ดังนั้นประชากร
วัยเรียน คำนวณได้จาก $25 \times 6 = 150$ คน

ดังนั้น จำนวนประชากรทั้งหมดจึงเท่ากับ $150 \times 4 = 600$ คน

3.1.4 การคำนวณหาค่า a ค่า a หมายถึงสภาพภูมิศาสตร์ที่ที่สุด
โดยถือเอาสภาพภูมิศาสตร์ที่ที่สุดของจังหวัดสระบุรี

การประเมินค่าแห่งที่ตั้งของโรงเรียน คำนวณได้จาก

$$Y_{\text{สุทธิ}} = \sum_{j=1}^N Y_{1j} - Y_{j1}$$

เลือกค่า $Y_{\text{สุทธิ}}$ ที่น้อยที่สุดให้จำนวนเท่ากับจำนวนโรงเรียน ถ้า $Y_{\text{สุทธิ}}$ อยู่ใน
ในหมู่บ้านที่มีโรงเรียนตั้งอยู่ แสดงว่าโรงเรียนอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม

3.2 ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น่าจะสัมพันธ์
กับจำนวนประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการ

นำข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน มาหาความสัมพันธ์กับจำนวน
ประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการ

3.3 นำข้อมูลเกี่ยวกับประชากรวัยเรียน, กอนวัยเรียน มาหาความสัมพันธ์กับจำนวนเด็กที่เข้าเกณฑ์ประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2513 - 2520 ในแต่ละโรงเรียน โดยแสดงเป็นกราฟ เพื่อดูแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง กอนวัยเรียนหมายถึงเด็กที่เกิดปี พ.ศ. 2506 - 2513 ประชากรกอนวัยเรียน หมายถึงเด็กที่เกิดปี พ.ศ. 2513 - 2520

3.4 ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะอยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่มาใช้บริการจากโรงเรียน โดยใช้ Model

$$Y_{1j} = P_j C_{1j} (a + G_j)$$

เช่นเดียวกับการประเมินตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียน แต่สภาพการคมนาคม (G_j) ถือเอา ระยะทางตรงระหว่างจุดศูนย์กลางของหมู่บ้านภายในรัศมีบริการของโรงเรียนปัจจุบัน การประเมินตำแหน่งย่านกลาง คำนวณได้จาก

$$Y \text{ สุทธิ} = \sum_{j=1}^N Y_{1j} - Y_{j1}$$

เลือกค่า Y สุทธิ ที่ค่าน้อยที่สุด จำนวนเท่ากับโรงเรียนประถมศึกษา 50 โรงเรียน โดยค่า Y สุทธินี้จะพิจารณาหมู่บ้านภายในรัศมีบริการของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ถ้าค่า Y สุทธิอยู่ในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ แสดงว่าโรงเรียนนั้นตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่มาใช้บริการจากโรงเรียน

3.5 นำข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายลงในแผนที่ แล้วดูการแจกกระจายของนักเรียน ถ้านักเรียนมัธยมศึกษาจากทุกหมู่บ้านในอำเภอหนองแค แสดงว่าบริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษา โดยถือหลักว่าบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องครอบคลุมทุกหมู่บ้านในอำเภอหนองแค

3.5 นำข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม, กลุ่มประชากร, สภาพภูมิศาสตร์ และตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน ซึ่งได้จากการออกสำรวจภูมิประเทศจริง การสัมภาษณ์ มาพลอตลงในแผนที่ มาตราส่วน 1/50,000 ที่สร้างขึ้น

3.6 สร้างแผนที่โรงเรียนเพื่อแสดงบริเวณบริการที่เหมาะสม

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยวิธีกำลังการของ Karl Pearson หรือ Pearson Product Moment Correlation Coefficient (Garrette, 1971 : 143)

4.2 ประเมินค่าแห่งที่ตั้งของโรงเรียนที่เหมาะสม เพื่อหาความเป็นย่านกลางที่อาศัยของนักเรียนที่มาใช้บริการของโรงเรียน โดยใช้ Model ที่มีสูตรดังนี้

$$n. Y_{1j} = P_j C_{1j} (a + G_j)$$

Y_{1j} = ค่าคะแนนความยากลำบากของหมู่บ้านที่ j เมื่อโรงเรียนตั้งอยู่หมู่บ้าน 1

P_j = ประชากรวัยเรียนของหมู่บ้าน j โดยถือเอาปี 2520

C_{1j} = คำนีการคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน i ถึงหมู่บ้าน j

G_j = คำนีสภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน j

a = ค่าคำนีสภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านที่มีค่ามากที่สุด ในจังหวัดสระบุรี ซึ่งได้แก่ค่าคำนีสภาพภูมิศาสตร์ของอำเภอแก่งคอย มีค่า = 11.8

การนำค่า a ไปรวมกับ G_j เพราะต้องการลดความสำคัญของสภาพภูมิศาสตร์โดยลงความจํานวนประชากร และสภาพการคมนาคม ซึ่งมีบทบาทในการประเมินค่าแห่งที่ตั้งของโรงเรียน

$$ข. Y_{\text{สุทธิ}} = \sum_{j=1}^N (Y_{1j} - Y_{j1})$$

$Y_{\text{สุทธิ}}$ = ค่าคะแนนค่าแห่งที่ตั้งโรงเรียนในแต่ละหมู่บ้าน

$\sum Y_{1j}$ = ผลรวมค่าคะแนนความยากลำบากของหมู่บ้านที่ j เมื่อโรงเรียนตั้งอยู่หมู่บ้าน 1

$\sum Y_{ji}$ = ผลรวมการคะแนนความยากลำบากของหมู่บ้านที่ i เมื่อ
 โรงเรียนตั้งอยู่ที่หมู่บ้าน j
 Y สุทธิ พิจารณาน้อยที่สุด เป็นตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนที่ดีที่สุด.

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการประเมินตำแหน่งที่ตั้ง โรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการแบ่งเขตและ
สร้างแผนที่โรงเรียน ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น
2 ตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ

1. ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น่าจะสัมพันธ์กับจำนวนประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการ
2. แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงประชากรในวัยเรียน วัยก่อนเข้าเรียนของแต่ละหมู่บ้าน น่าจะสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่ให้บริการแก่หมู่บ้านนั้นในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
3. ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะอยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียน ที่มาใช้บริการของโรงเรียน
4. บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการแบ่งเขตและ
สร้างแผนที่โรงเรียน

ตอนที่ 1

1. ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี น่าจะสัมพันธ์กับจำนวนประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการ

ตาราง 1 แสดงขนาดของโรงเรียนในอำเภอหนองแค และจำนวนประชากรที่อยู่ในบริเวณ
บริการ

อันดับ ที่	โรงเรียน	ตำบล	ขนาดของ โรงเรียน	จำนวนประชากร ที่อยู่ในบริเวณบริการ
1	บ้านหนองจิก	ห้วยขมิ้น	139	1124
2	วัดห้วยทองกลาง	ห้วยขมิ้น	84	685
3	หินกองพิบูลย์อนุสรณ์	ห้วยขมิ้น	784	5294
4	วัดห้วยขมิ้น	ห้วยขมิ้น	106	830
5	วัดบ้านลาด	ห้วยขมิ้น	147	972
6	สันมะคาบกน้อยสามัคคี	บัวลอย	74	787
7	วัดหนองคินแดง	บัวลอย	46	281
8	วัดบัวลอย	บัวลอย	171	1575
9	วัดหนองแขงใหญ่	โพนทอง	42	533
10	วัดโพนทอง	โพนทอง	64	401
11	วัดโคกกกลาง	โพนทอง	87	956
12	วัดสันติวิหาร	โคกตูม	189	1611
13	วัดหนองโนน้อย	โคกตูม	47	444
14	วัดโคกแดง	โคกตูม	33	148
15	วัดบ้านจาน	หนองนาก	224	1423
16	วัดหนองครก	หนองนาก	126	897
17	วัดไทรงาม	โคกแย้	385	2231
18	วัดหนองจอกใหญ่	โคกแย้	51	438
19	วัดบ่อน้ำเค็ม	โคกแย้	27	225

ตาราง 1 (ต่อ)

อันดับ ที่	โรงเรียน	ตำบล	ขนาดของ โรงเรียน	จำนวนประชากร ที่อยู่ในบริเวณบริการ
20	วัดหนองจอกน้อย	โคกแย้	53	456
21	วัดหนองส้มโค	โคกแย้	429	2408
22	วัดหนองผักชี	โคกแย้	121	987
23	วัดหนองอ่างทอง	หนองแขม	97	471
24	วัดราษฎร์เจริญ	หนองแขม	216	1678
25	วัดบ้านยาง	ห้วยทราย	132	887
26	วัดห้วยทราย	ห้วยทราย	266	1798
27	วัดหนองตาไผ่	หนองจรเข้	50	398
28	บ้านหนองรี	หนองจรเข้	53	966
29	วัดหนองกะเข	หนองจรเข้	203	1180
30	วัดใหญ่บ้านนา	หนองไข่น้ำ	284	2069
31	วัดหนองสะเค	หนองปลิง	234	1579
32	บ้านใหม่ทุ่งคินซอ	หนองปลิง	55	548
33	วัดหนองปลิง	หนองปลิง	219	1169
34	วัดราษฎร์รัษฎารวม	ไผ่ตา	187	1847
35	วัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์	ชัยสิทธิ์	179	927
36	วัดอนชะโงก	ชัยสิทธิ์	462	2162
37	วัดชัยเฉลิมมิตร	ชัยสิทธิ์	94	1046
38	วัดกุ่มหัก	กุ่มหัก	225	2133
39	วัดสวนกล้วย	กุ่มหัก	59	711

ตาราง 1 (ต่อ)

อันดับ ที่	โรงเรียน	ตำบล	ขนาดของ โรงเรียน	จำนวนประชากร ที่อยู่ในบริเวณบริการ
40	วัดหนองจิก	หนองจิก	250	1568
41	วัดบ้านไผ่	หนองจิก	66	384
42	วัดหนองปลาหมอ	หนองปลาหมอ	149	1107
43	วัดหาซาง	หนองปลาหมอ	50	408
44	วัดหนองปลากระดี่	หนองปลาหมอ	200	1196
45	วัดร่องแซง	หนองปลาหมอ	190	1195
46	วัดหนองโรง	หนองโรง	282	1610
47	วัดคำบัว	หนองโรง	281	1525
48	บ้านคลองหา	หนองโรง	126	309
49	วัดคลองหา	หนองโรง	67	514
50	วัดราษฎร์บำรุง	หนองโรง	185	1219
51	เทศบาลหนองแคสมบูรณ์	หนองแค	499	1921
52	เทศบาลวัดสหไตรมงคล	หนองแค	206	1697
53	เทศบาลวัดเสนานุมิคร	หนองแค	271	1184
54	เทศบาลนาเวียงราษฎร์บำรุง	หนองแค	416	1283
55	เทศบาลวัดเกาะกลาง	หนองแค	176	504

จากตาราง 1 เมื่อพิจารณาขนาดของโรงเรียนและจำนวนประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการ มาหาความสัมพันธ์กัน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ประเภทที่ 1 รวมโรงเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ปรากฏว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .91 มีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ประเภที่ 2 พิจารณาเฉพาะโรงเรียนนอกเขตเทศบาล จำนวน 50 โรงเรียน พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .97 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และประเภที่ 3 พิจารณาเฉพาะโรงเรียนในเขตเทศบาล จำนวน 5 โรงเรียน พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .61 เท่านั้น

การที่พบว่าโรงเรียนและประชากรอยู่ในบริเวณบริการมีความสัมพันธ์กันจริง โดยทางบวก แสดงว่าเมื่อประชากรในบริเวณบริการมีจำนวนมาก โรงเรียนจะมีขนาดใหญ่ มีเด็กนักเรียนมาก ถ้าประชากรในบริเวณบริการมีจำนวนน้อย โรงเรียนจะมีขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนมีน้อย เหตุที่เป็นเช่นนั้น น่าจะเป็นเพราะระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ดังนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในชนบท จึงมุ่งส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเพียงเพื่อให้อุปการะการศึกษากันด้วยเท่านั้น ดังนั้นผู้ปกครองมักไม่สนใจในเรื่องคุณภาพของโรงเรียน แต่จะคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะดวกสบายของเด็กเป็นสำคัญ โดยการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในละแวกใกล้ที่สุด

เหตุผลที่ผู้ปกครองมักส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่ใกล้ที่สุด คือ

1. เด็กที่เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา มีอายุตั้งแต่ 7 ขวบขึ้นไป ซึ่งในสังคมไทยยังถือว่าเป็นเด็กเล็กที่ต้องคอยดูแล
2. การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านหรือภายในหมู่บ้าน ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร อำเภอหนองแค ประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ มักตั้งบ้านเรือนเป็นหย่อม ๆ ตามทุ่งนา ดังนั้นเด็กส่วนใหญ่ที่จะเดินทางไปโรงเรียนจะต้องเดินเท้าขึ้นนาคาเป็นอุปกรณ์ การเดินทางจะมีอุปสรรคมาก

จากการศึกษาจากแผนที่ทหารมาตราส่วน 1 : 50000 พบว่าโรงเรียนในอำเภอหนองแค จำนวน 49 โรงเรียน มีรัศมีบริการครอบคลุมเกือบทุกหมู่บ้านในรัศมีไม่เกิน 3 กิโลเมตร และมีเพียง 6 โรงเรียนเท่านั้น ที่เกินรัศมี 3 กิโลเมตร คือ โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์ โรงเรียนวัดหนองปลาหมอ โรงเรียนวัดลำบัว โรงเรียนวัดใหญ่วันนา โรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร และโรงเรียนวัดบ้านไผ่ แต่ละโรงเรียนก็จะคลุมหมู่บ้านที่เกิน 3 กิโลเมตรเพียงหมู่บ้านเดียว ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า โรงเรียนที่อยู่ในละแวกใกล้ที่สุดที่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียน

เป็นโรงเรียนที่ให้บริการแก่ชุมชนนั้น ๆ อยู่แล้ว นั่นคือนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียน เป็นเด็ก
ภายในบริเวณบริการของ โรงเรียนนั่นเอง

ความสัมพันธ์ขนาดโรงเรียน กับจำนวนประชากรในบริเวณบริการ จะสูงเมื่อพิจารณา
เฉพาะโรงเรียนในเขตชนบท (นอกเขตเทศบาล) 50 โรงเรียน และจะต่ำลงเมื่อรวม
โรงเรียนในเขตเทศบาลเข้าไป เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ

1. การไม่สอดคล้อง กัน ของการเพิ่มจำนวนประชากรในเขตชนบท และ
ในเขตเทศบาล โดยในเขตชนบทอัตราการเพิ่มจะใกล้เคียงกันในระดับที่สูงกว่าในเขตเทศบาล
2. แนวความคิดเกี่ยวกับคุณค่าของการศึกษาต่างกัน ในชนบทเห็นความสำคัญ
ของการศึกษาน้อยกว่าในเขตเทศบาล โดยมากต้องการให้บุตรหลานช่วยตนเองในการประกอบ
อาชีพ โดยเฉพาะในอำเภอหนองแค ประชาชนทำนาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นความต้องการ
แรงงานมาก ไม่ถอยนิยมนำบุตรหลานเข้าเรียนหนังสือ ในขณะที่ในเขตเทศบาล ผู้ปกครอง
ส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการศึกษา จะทำให้การดำรงชีวิตดีขึ้น จึงนิยมส่งบุตรหลาน
เข้าเรียนหนังสือด้วยความเต็มใจ บางครั้งอาจจะให้เรียนตั้งแต่ชั้นเล็กเล็ก เพื่อเป็นการ
เตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ความสัมพันธ์ขนาดโรงเรียน กับจำนวนประชากรในบริเวณบริการ เมื่อพิจารณา
เฉพาะในเขตเทศบาล

การศึกษาเกี่ยวกับเขตเทศบาลนี้ ได้แบ่งเขตเทศบาลออกเป็น 6 ทิวาก โดย
ถือเกณฑ์การแบ่งเขตของเทศบาล คือทิวาก ก - ฉ ซึ่งแต่ละทิวากก็มีโรงเรียนประถมศึกษา
ทั้งตาราง 2

ตาราง 2 แสดงเขตเทศบาลและโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล

หมวด	โรงเรียน
ก	โรงเรียนเทศบาลวัดเกาะกลาง
ข	โรงเรียนเทศบาลนาเรียงราษฎร์บำรุง, โรงเรียนหนองแค*
ค	โรงเรียนเทศบาลหนองแกอนุสรณ์
ง	—
จ	โรงเรียนเทศบาลวัดเสนานุมิตร
ฉ	โรงเรียนเทศบาลวัดหิรัญมณฑล

* โรงเรียนหนองแค เป็นโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา
ซึ่งได้เริ่มเปิดสอนเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ในปี 2520

การที่ความสัมพันธ์ขนาดโรงเรียน กับจำนวนประชากรในบริเวณบริการ เมื่อพิจารณาเฉพาะในเขตเทศบาล มีค่า 0.61 นั้น น่าจะมีสาเหตุดังนี้คือ

1. เนื้อที่ของเทศบาลอำเภอหนองเสือมีขนาดเล็กประมาณ 8 ตารางกิโลเมตร แต่มีโรงเรียนประถมศึกษาตั้งอยู่ 5 โรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกันโดยทางกันประมาณ 1 กิโลเมตร
2. การคมนาคมในเขตเทศบาลสะดวกสบาย มีถนนหลายสายตัดต่อกันถึงกัน เช่น ถนนเศรษฐกิจสัมพันธ์ ถนนริมคลองระพีพัฒน์ ถนนเศรษฐกิจบำรุง จึงทำให้เด็กเลือกไปเรียนที่โรงเรียนใกล้ๆ ได้ จึงจำเป็นต้องเป็นโรงเรียนในเขตของตน
3. มีนักเรียนนอกเขตบริเวณบริการ เข้ามาใช้บริการภายในเขตเทศบาล โดยจะมาจากหมู่บ้านละ 1 - 2 คน (ถือว่าเป็นจำนวนเล็กน้อย จึงไม่นำประชากรในหมู่บ้านนั้น ๆ เข้ามาเป็นประชากรในเขตบริการของโรงเรียนเทศบาล) ซึ่งถ้ารวมหลายหมู่บ้านก็จะทำให้จำนวนนักเรียนนอกเขตบริการมีมากขึ้น ทำให้โรงเรียนมีขนาดใหญ่มากกว่าที่ควร—

จะเป็น โรงเรียนเหล่านี้ได้แก่โรงเรียนเทศบาลเวียงราษฎร์บำรุง กับโรงเรียนหนองแควนสรณ์ ซึ่งอยู่ใกล้ศูนย์กลางการคมนาคม การค้า และการปกครองมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ

4. ในเขตเทศบาลมีโรงเรียนราษฎร์ 1 โรง คือโรงเรียนวัดโพธิ์ซึ่งเปิดทำการสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้เด็กส่วนหนึ่งในเขตเทศบาลเข้ามาเรียนที่โรงเรียนนี้

ขนาดของโรงเรียนในอำเภอหนองแคว

ถ้าถือว่าจำนวนนักเรียนที่เหมาะสมคือ 25 คน / 1 ห้องเรียน จะพบว่าในเขตเทศบาล โรงเรียนจะมีขนาดใหญ่ทั้งสิ้น ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงระดับชั้นเรียนและจำนวนนักเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล

โรงเรียน	ระดับชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน
โรงเรียนเทศบาลหนองแควนสรณ์	ป. 11—77	499
โรงเรียนเทศบาลเวียงราษฎร์บำรุง	ป. 1 — 5	416
โรงเรียนเทศบาลวัดเสนานฤมิตร	ป. 1 — 5	271
โรงเรียนเทศบาลวัดสหมิตรมงคล	ป. 1 — 5	206
โรงเรียนเทศบาลวัดเกาะกลาง	ป. 1 — 5	176

ตาราง 4 แสดงระดับชั้นเรียนและจำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของตำบลต่าง ๆ
นอกเขตเทศบาล ที่มีขนาดเหมาะสม

ที่	โรงเรียน	ตำบล	ระดับชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน
1	หินกองพิบูลย์อนุสรณ์	ห้วยมั่น	ป. 1 - 7	748
2	วัดสันติวิหาร	โคกชุม	ป. 1 - 4	189
3	วัดบ้านจาน	หนองนาก	ป. 1 - 7	224
4	วัดไทยงาม	โคกแย้	ป. 1 - 7	385
5	วัดหนองสมัค	โคกแย้	ป. 1 - 7	429
6	วัดราษฎร์เจริญ	หนองแสม	ป. 1 - 7	266
7	วัดห้วยทราย	ห้วยทราย	ป. 1 - 7	266
8	วัดหนองตะเฆ่	หนองจรเข้	ป. 1 - 7	203
9	วัดใหญ่วันนา	หนองไผ่น้ำ	ป. 1 - 7	284
10	วัดหนองสะเคา	หนองปลิง	ป. 1 - 7	234
11	วัดหนองปลิง	หนองปลิง	ป. 1 - 7	219
12	วัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์	คชสิทธิ์	ป. 1 - 7	179
13	วัดซอนชะโงก	คชสิทธิ์	ป. 1 - 7	462
14	วัดกุ่มหัก	กุ่มหัก	ป. 1 - 7	225
15	วัดหนองจิก	หนองจิก	ป. 1 - 7	250
16	วัดหนองปลากระดี่	หนองปลาหมอ	ป. 1 - 7	200
17	วัดหนองโรง	หนองโรง	ป. 1 - 7	282
18	วัดลำบัว	หนองโรง	ป. 1 - 7	281
19	วัดราษฎร์บำรุง	หนองโรง	ป. 1 - 7	185

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ตำบล	ระดับชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน
20	วัดร่องแซง	หนองปลาหมอ	ป. 1 - 6	190
21	วัดราษฎร์รัทธาธรรม	ไม้คำ	ป. 1 - 6	187
22	วัดหนองปลาหมอ	หนองปลาหมอ	ป. 1 - 5	149
23	บ้านคลองห้า	หนองโรง	ป. 1 - 5	126
24	วัดบ้านยาง	ห้วยทราย	ป. 1 - 5	132
25	วัดห้วยขมิ้น	ห้วยขมิ้น	ป. 1 - 4	106
26	บ้านหนองจิก	ห้วยขมิ้น	ป. 1 - 4	139

ตาราง 5 แสดงระดับชั้นเรียนและจำนวนนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา ของตำบลต่าง ๆ
นอกเขตเทศบาล ที่มีขนาดเล็ก

ที่	โรงเรียน	ตำบล	ระดับชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน
1	วัดบัวลอย	บัวลอย	ป. 1 - 7	171
2	วัดหนองครก	หนองนาก	ป. 1 - 6	126
3	วัดบ้านลาด	ห้วยขมิ้น	ป. 1 - 6	147
4	วัดโคกกกลาง	โพนทอง	ป. 1 - 5	87
5	วัดหนองผักชี	โคกแย้	ป. 1 - 5	121
6	วัดหนองอ่างทอง	หนองแรม	ป. 1 - 4	97
7	วัดห้วยทองกลาง	ห้วยขมิ้น	ป. 1 - 4	87

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ตำบล	ระดับชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน
8	สันมะคาบถน้อยสามัคคี	บัวลอย	ป. 1 - 4	74
9	วัดหนองหินแดง	บัวลอย	ป. 1 - 4	46
10	วัดหนองแซงใหญ่	โพนทอง	ป. 1 - 4	42
11	วัดโพนทอง	โพนทอง	ป. 1 - 4	64
12	วัดหนองโนน้อย	โคกชุม	ป. 1 - 4	47
13	วัดโคกแดง	โคกชุม	ป. 1 - 4	33
14	วัดหนองจอกใหญ่	โคกแย้	ป. 1 - 4	51
15	วัดบ่อน้ำเค็ม	โคกแย้	ป. 1 - 4	27
16	วัดหนองจอกน้อย	โคกแย้	ป. 1 - 4	53
17	วัดหนองตาเคี้ยง	หนองจรเข้	ป. 1 - 4	50
18	บ้านหนองรี	หนองจรเข้	ป. 1 - 4	53
19	บ้านใหม่ทุ่งหินตอ	หนองปลิง	ป. 1 - 4	55
20	วัดชัยเฉลิมมิตร	คุสัณฑ์	ป. 1 - 4	94
21	วัดสวนกล้วย	กุ่มหัก	ป. 1 - 4	59
22	วัดบ้านไผ่	หนองจิก	ป. 1 - 4	66
23	วัดพลาขาว	หนองปลาหมอ	ป. 1 - 4	50
24	วัดคลองท่า	หนองโรง	ป. 1 - 4	67

สำหรับในเขตชนบท จากตาราง 4 จะพบว่าโรงเรียนที่มีขนาดเหมาะสม ๒๕ โรงเรียน เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 19 โรงเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 โรงเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 โรงเรียน และระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 โรงเรียน

ส่วนโรงเรียนที่ขนาดไม่เหมาะสมจำนวนนักเรียนน้อยเกินไป มี 24 โรงเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษาถึง 19 โรงเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 โรงเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 โรงเรียน และมีระดับประถมศึกษาปีที่ 7 เพียง 1 โรงเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ในเขตชนบท โรงเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 7 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่ขนาดเหมาะสม แต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนนักเรียนน้อยเกินไป ถือว่าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ยังไม่เหมาะสม ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ

1. โรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ถูกยุบกันให้เข้ามาเรียนมากกว่าโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีฐานกลางในเรื่องลำดับศักดิ์
2. การศึกษาภาคบังคับในอำเภอหนองแค ส่วนใหญ่จะเป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นส่วนใหญ่ (มีการขยายการศึกษาภาคบังคับถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เพียง 5 ตำบลเท่านั้น) ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องสร้างโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ทุกตำบล

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนประถมศึกษา กับจำนวนประชากรในบริเวณบริการในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

พบว่าขนาดโรงเรียนประถมศึกษา กับจำนวนประชากรในบริเวณบริการมีความสัมพันธ์กันจริง โดยจำนวนประชากรในบริเวณบริการมีมาก จำนวนนักเรียนในโรงเรียนจะมากด้วย ถ้าจำนวนประชากรในบริเวณบริการมีน้อย จำนวนนักเรียนในโรงเรียนจะน้อยด้วย ซึ่งความสัมพันธ์นำไปสู่การพิจารณาเรื่องที่ตั้งของโรงเรียน เพราะขนาดโรงเรียนจะมีผลต่อคุณภาพของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนมีขนาดใหญ่ คุณภาพทางการศึกษาจะดีกว่าโรงเรียนที่ขนาดเล็ก เนื่องจากมีความพร้อมในทางครู อุปกรณ์การสอน งบประมาณ และมีความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้น การพิจารณาเลือกที่ตั้ง เพื่อให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพทางการศึกษา ควรคำนึงถึงจำนวนประชากรในบริเวณบริการ ว่ามีมากน้อยเพียงพอต่อการจะสนับสนุนโรงเรียนหรือไม่ โดยปกติ 1 ห้องเรียนควรจะมีนักเรียนประมาณ 25 คน เป็นอย่างน้อย ถ้าจัดตั้งโรงเรียนขึ้นควรจะมีประชากรวัยเรียนมาสนับสนุนอย่างน้อย 150 คน จึงจะทำให้เกิดการสูญเสียค่าทางการศึกษาน้อยลง

ขนาดของโรงเรียนในอำเภอหนองแค ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นโรงเรียน

ขนาดเล็กทั้งสิ้น จำนวนนักเรียนในโรงเรียนไม่ถึง 100 คน และเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตชนบท สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ

1. ประชากรในเขตชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งต้องอาศัยธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งถ้าเกิดปัญหาน้ำท่วมหรือแล้ง ก็จะก่อให้เกิดผลเสียกับผลิตผลทางการเกษตร นอกจากนี้ในฤดูแล้งส่วนใหญ่ในชนบท เช่น โกลกเย่ หนองจิก ชากแคล่นำ บางตำบลทอง เขาพัฒนาในการทำนาหกลีงชีพ รายได้ของประชาชนในชนบทมักไม่เพียงพอ และรายได้ไม่แน่นอน ทำให้เกิดการอพยพเข้าสู่ในเมืองเพื่อไปประกอบอาชีพอื่น ซึ่งมีรายได้มั่นคงแน่นอนแทน หรืออพยพเข้าไปสู่ตำบลที่มีการอุตสาหกรรม เช่น ตำบลโกลกเย่ จึงทำให้ประชาชนในชนบทลดน้อยลง

2. ประชาชนในชนบทไม่ค่อยเห็นคุณค่าทางการศึกษา เพราะไม่ช่วยทำให้การดำรงชีวิตของตนดีขึ้น การประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำเป็นต้องอาศัยแรงงานมาก ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ไม่มีเงินจ้างแรงงาน จึงต้องการให้บุตรหลานช่วยงานมากกว่าจะให้เขาเรียนหนังสือ

3. บางหมู่บ้าน มีการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้เป็นอุปสรรคในการเดินทางมาเรียนหนังสือ ถึงแม้ประชากรวัยเรียนจะมีน้อย แต่รัฐจำเป็นต้องสร้างโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้านนั้น ๆ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนของการจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึง เช่น โรงเรียนวัดหนองอาจทอง โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งคินฮอ

ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาเรื่องโรงเรียนในชนบทขนาดเล็ก อาจทำได้หลายแนวทางคือ

1. การมุ่งพัฒนาและหมู่บ้านให้เจริญ โดยส่งผู้เชี่ยวชาญทางการเกษตร มาช่วยแนะนำเกี่ยวกับเรื่องปศุสัตว์ พันธุ์ข้าว การกำจัดแมลง และนำเทคนิคแผนใหม่เข้ามาใช้ รวมทั้งส่งเสริมการชลประทานในเขตที่ยังขาดแคลนน้ำ เพื่อให้ผลผลิตทางการเกษตรดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น โอกาสที่จะส่งเสริมการศึกษาแก่บุตรหลานย่อมมีมากตามลำดับ นอกจากนี้จะทำให้การอพยพออกจากชนบทที่เกินการ เพื่อบูรณาการเข้าสู่เมืองหรือตำบลที่เจริญกว่าลดลง

2. การมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทเห็นคุณค่าของการศึกษาให้มากขึ้น

โดยการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำเอาความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. การส่งเสริมปรับปรุงการคมนาคมให้สะดวกทั่วถึงกันทั้งภายในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน การคมนาคมที่สะดวกมีผลต่อขนาดโรงเรียนด้วย กล่าวคือ ถ้าการคมนาคมสะดวกติดต่อทั่วถึงกันทุกหมู่บ้าน โรงเรียนไม่จำเป็นต้องตั้งขึ้นเพื่อบริการแก่หมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่ง แต่อาจตั้งอยู่ตรงหมู่บ้านที่เป็นศูนย์กลาง เพื่อให้บริการแก่หมู่บ้านที่อยู่โดยรอบ ดังนั้นโรงเรียนใดที่มีรั้วบริการครอบคลุมหลายหมู่บ้าน โรงเรียนนั้นย่อมสามารถที่จะตั้งอยู่ได้ และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เนื่องจากโรงเรียนในชนบทระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในอำเภอหนองแค ซึ่งตามแผนการศึกษาชาติ ปี 2520 ให้อยายการศึกษาภาคบังคับ ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนั้นโรงเรียนเหล่านั้นต้องขยายถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วย แต่การจะขยายให้ทั่วถึงทุกโรงเรียน ไม่ช่วยแก้ไขในเรื่องขนาดของโรงเรียน ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหานี้ของโรงเรียน อาจทำได้โดยการพิจารณายุบโรงเรียนบางโรงเรียน และรวมโรงเรียนเข้าด้วยกัน ซึ่งในการจะพิจารณาเรื่องนี้ควรคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ คือ จำนวนประชากรในบริเวณบริการ การคมนาคม และสภาพภูมิศาสตร์ด้วย

2. แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงประชากรในวัยเรียน วัยก่อนเข้าเรียน ของแต่ละหมู่บ้าน
น่าจะสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่ให้บริการแก่หมู่บ้านนั้น

เนื่องจากระดับชั้นประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ประชากรวัยเรียนทุกคนจึงต้องเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ปัจจุบันขยายเป็นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) หรือ จนอายุย่างเข้า 15 ปีบริบูรณ์ ดังนั้น ถ้าการจัดการศึกษาภาคบังคับในอำเภอหนองแคทำได้ทั่วถึงแล้ว จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์น่าจะเป็้นจำนวนเดียวกัน หรืออย่างน้อยต้องใกล้เคียงกัน

ผู้ศึกษาจึงได้เ้าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์ของแต่ละโรงเรียนในอำเภอหนองแค จำนวน 55 โรงเรียน มาพลอตกราฟ พบว่ากราฟของโรงเรียน 55 โรงเรียนนั้น มีลักษณะน่าสังเกต แบ่งได้เป็น 4 กลุ่มโรงเรียน คือ

1. กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์
 2. กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 น้อยกว่าจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์
 3. กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใกล้เคียงกับจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์
 4. กลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์ มีความสัมพันธ์ไม่เป็นระบบแน่นอน
- กลุ่มโรงเรียนที่จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์
แบ่งออกเป็น

ก. โรงเรียนในเขตเทศบาล สุขาภิบาล และเขตชุมชนหนาแน่นอื่น ๆ

ในอำเภอหนองแค ชุมชนที่ประชากรหนาแน่น 5 แห่งด้วยกัน คือ ตลาดหนองแค ในเขตเทศบาลตำบลหนองแค ตลาดหินกอง ตลาดห้วยทราย ในเขตสุขาภิบาลหินกอง ตลาดหนอง-คาโล ในเขตสุขาภิบาลคชสิทธิ์ และตลาดคลองสิบในตำบลหนองโรง ทั้งนี้ในเขตเหล่านี้ส่วนใหญ่ประชาชนมีฐานะฐานะร่ำรวย มีระบบการคมนาคมสะดวก มีสาธารณูปโภคเพียงพอ จึงดึงดูดให้คนในเขตทำการทำการเกษตรกรรมไม่ได้ผล อพยพเข้ามาเพื่อหางานทำที่คิดว่าดี การอพยพบางครั้งไม่ได้พาการย้ายสำมะโนประชากรมาด้วย จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนมากกว่าเด็กเข้าเกณฑ์ ปัจจัยที่สอง ประชากรส่วนใหญ่ที่อยู่ในเขตเทศบาล สุขาภิบาล หรือชุมชนหนาแน่น มักจะส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษา ไม่หลีกเลี่ยงการเข้าโรงเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา บางครั้งอาจมีเด็กเข้าเรียนก่อนเกณฑ์ โดยเฉพาะในเขตเทศบาล ปัจจัยที่สาม โรงเรียนเหล่านี้มักจะตั้งอยู่ในเส้นทางที่มีการคมนาคมสะดวก เช่น โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์ ตั้งอยู่ริมถนนพหลโยธิน, โรงเรียนวัดหนองสมัคร ตั้งอยู่ริมถนนสุวรรณศร ซึ่งมีรถประจำทางผ่าน จึงทำให้เด็กในเขตใกล้เคียงสามารถเดินทางมาเรียนได้ โดยการติดตามที่ ๆ มาเรียน

โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่กราฟรูปที่ 1 - 6 โดยกราฟรูปที่ 1 - 2 อยู่ในเขตเทศบาล

กราฟรูปที่ 3 โรงเรียนหนองสมัคร ตำบลโคกแย้ กราฟรูปที่ 4 - 5 คือโรงเรียนวัดขอนแก่น
และวัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์ ในเขตสุขาภิบาลนครสิทธิ์ กราฟรูปที่ 6 โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์
ในเขตสุขาภิบาลหินกอง

ข. โรงเรียนในเขตอุตสาหกรรม ได้แก่กราฟรูปที่ 7 โรงเรียนไทยงาม
ซึ่งตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 ตำบลโคกแย้ อันเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมเซมิก ที่สำคัญ 4 โรง คือ
โรงงานโมเสสอุตสาหกรรม, โรงงานไทยรีแฟกต์เตอร์, โรงงานที่เข้ม, และโรงงาน
โมเสสเอ็กพอร์ต (ทำกระเบื้องเคลือบส่งต่างประเทศโดยเฉพาะ) ซึ่งถวรวคนงานเหล่านี้
มีจำนวนถึง 1000 คน คนงานเหล่านี้มีพิกนินตำบลโคกแย้, ตำบลอื่น ๆ ในอำเภอหนองแค
และนอกเขตอำเภอหนองแค อพยพเข้ามาโดยพักอยู่ในโรงงานนั้น ๆ คนงานเหล่านี้จำนวนมาก
ไม่เคยเจวยายสำมะโนประชากรเข้ามาอยู่ แคนำบุตรหลานมาด้วย ซึ่งบุตรหลานจะเข้าเรียน
ที่โรงเรียนไทยงามทั้งสิ้น เนื่องจากอยู่ใกล้ ๆ กับโรงงาน จึงทำให้จำนวนนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 1 มีมากกว่านักเรียนเข้าเกณฑ์

ก. โรงเรียนที่ตั้งในเขตติดต่อกับอำเภออื่น อาจจะทำให้เด็กจากนอกอำเภอ
หนองแคมาเรียนในโรงเรียนเหล่านี้ ถ้าหมู่บ้านนอกอำเภอหนองแคอยู่ใกล้โรงเรียนใน
อำเภอหนองแคมากกว่าโรงเรียนในอำเภอของตน และสะดวกในการเดินทางมาเรียน
โรงเรียนที่เขาเกณฑ์คือ โรงเรียนบ้านคลองห้า และโรงเรียนวัดหนองอ่างทอง (กราฟรูป
ที่ 8 - 9) โดยปี 2520 มีนักเรียนจากหมู่ที่ 4 ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง
จังหวัดสระบุรี จำนวน 26 คน และนักเรียนจากตำบลสาคร อำเภอหนองเสือ จังหวัด
ปทุมธานี จำนวน 3 คน มาเรียนที่โรงเรียนบ้านคลองห้า

นักเรียนจากหมู่ที่ 5 ตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย จังหวัดอยุธยา มาเรียน
ที่โรงเรียนวัดหนองอ่างทอง จำนวน 12 คน

ง. โรงเรียนที่ตั้งโดยทั่ว ๆ ไป ได้แก่กราฟรูปที่ 10 - 11

กลุ่มโรงเรียนที่จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 น้อยกว่าจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์
แบ่งเป็น

ก. โรงเรียนที่หมู่บ้านในบริเวณบริการ ติดต่อกับเขตอำเภออื่น ๆ เด็กในหมู่บ้านเหล่านี้ อาจจะตัดสินใจเลือกไปเรียนยังโรงเรียนนอกอำเภอ ในกรณีระยะทางใกล้เคียงกัน ดังกราฟที่ 12 โรงเรียนวัดสันติวิหารที่หมู่บ้านในบริเวณบริการ 4, 7 และ 8 อยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียนในตำบลระโสม อำเภอภาชี จังหวัดอยุธยา ดังนั้นนักเรียนในหมู่บ้านเหล่านี้มีบางส่วนไปเรียนนอกเขตอำเภอ

ข. โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน ดังกราฟที่ 13 - 16 ทำให้ประชาชนที่อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนหนึ่ง ไปใช้บริการยังอีกโรงเรียนหนึ่ง และที่สำคัญคือ ถ้าโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกันมีขนาดใหญ่กว่า หรือระดับชั้นสูงกว่า ย่อมดึงดูดให้คนไปใช้บริการมากยิ่งขึ้น โรงเรียนเหล่านี้ได้แก่กราฟที่ 15 - 16 โรงเรียนวัด กุ่มหัก กับโรงเรียนวัดหนองตะเฆ่ มีหมู่บ้านในบริเวณบริการอยู่ติดกับเขตเทศบาล ดังนั้น นักเรียนในหมู่บ้านเหล่านี้ส่วนหนึ่งจะมาเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล เช่น โรงเรียนเทศบาลวัดแสนานุกิธร, เทศบาลวัดสหศิริมงคล และเทศบาลวัดนาเวียงราษฎร์บำรุง เป็นต้น

ค. โรงเรียนที่อยู่ในเขตประชากรเบาบาง ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ การคมนาคมไม่สะดวก

กลุ่มโรงเรียนที่จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใกล้เคียงกับจำนวนนักเรียน
ที่เข้าเกณฑ์

โดยทั่วไป จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ควรจะเท่ากัน ตามการจัดการศึกษาภาคบังคับ แต่ความจริงแล้ว ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนหลายอย่าง เช่น การย้ายโดยไม่ได้อายัดสำมะโนครัว และที่สำคัญคือ ไม่มีการแบ่งเขตโรงเรียนที่แน่นอน ดังนั้น หมู่บ้านบางหมู่บ้านอาจจะอยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียน 1 โรงเรียน, 2 โรงเรียน หรือ 3 โรงเรียนก็ได้ จึงทำให้เกิดปัญหาเรื่องการแบ่งเด็กนักเรียนเข้าเกณฑ์ในการศึกษาครั้งนี้ การแบ่งเด็กเข้าเกณฑ์นั้น ถือหลักว่า ถ้าหมู่บ้านใดอยู่ในบริเวณบริการของ 2 โรงเรียน ก็แบ่งเด็กเข้าเกณฑ์ออกเป็น 2 ส่วน ถ้าอยู่ในบริเวณบริการ 3 โรงเรียน

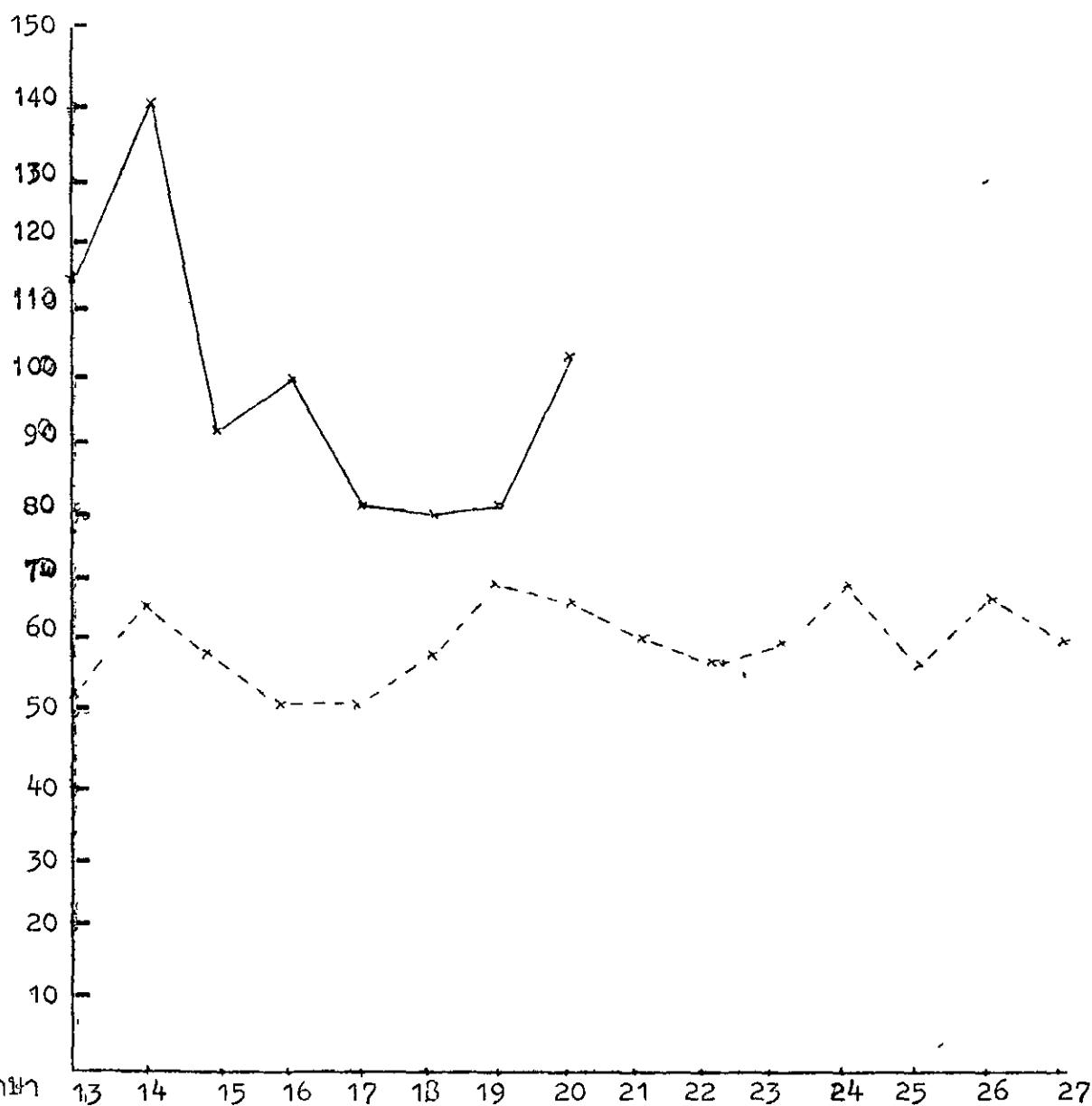
ก็แบ่งเป็น 3 ส่วนเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นจำนวนเด็กเข้าเกณฑ์ถือเอาเฉพาะในเขตอำเภอหนองแคเท่านั้น ไม่ได้นำเอาเด็กในเขตอำเภออื่นที่เข้ามาเรียนในเขตอำเภอหนองแคมาพิจารณาด้วย ดังนั้น จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงถือเอาใกล้เคียงกับเด็กวัยเข้าเกณฑ์ ซึ่งอาจจะมากหรือน้อยกว่าเล็กน้อยได้ กราฟที่ 17 - 20

กลุ่มโรงเรียนที่จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สัมพันธ์กับนักเรียนที่เข้าเกณฑ์อย่างไม่เป็นระบบ กล่าวคือ จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อาจจะมากหรือน้อยกว่าสลับกัน กับจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์ ดังกราฟรูปที่ 21 - 24

ความสัมพันธ์ของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรวัยเรียน กับจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

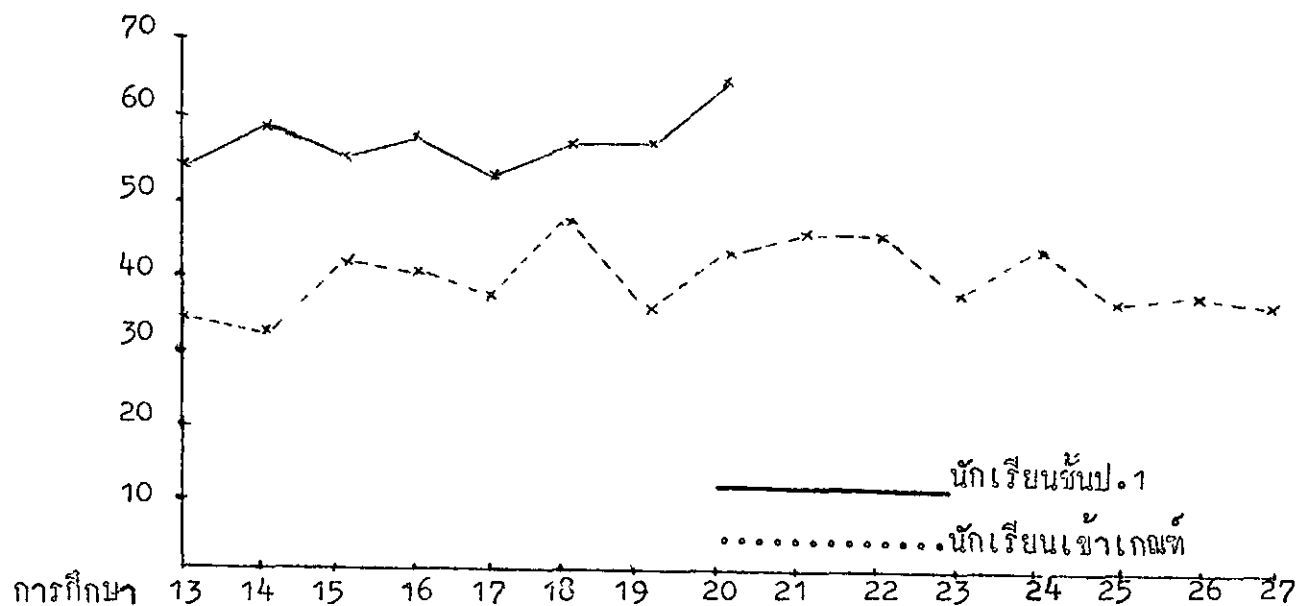
เมื่อนำจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ในปีการศึกษา 2513 - 2520 ของแต่ละโรงเรียนในอำเภอหนองแค มาหาค่าสหสัมพันธ์ ปรากฏในจำนวน 51 โรงเรียน (ไม่ได้พิจารณาโรงเรียนวัดโคกกกลาง, เทศบาลวัดเกาะกลาง, วัดบ้านไผ่ และบ้านใหม่พุทิมขอ เนื่องจากจำนวนปีมีน้อย) พบว่ามีเพียง 17 โรงเรียนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กันจริง ส่วนอีก 34 โรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยมาก ดังตาราง 6

จำนวนคน

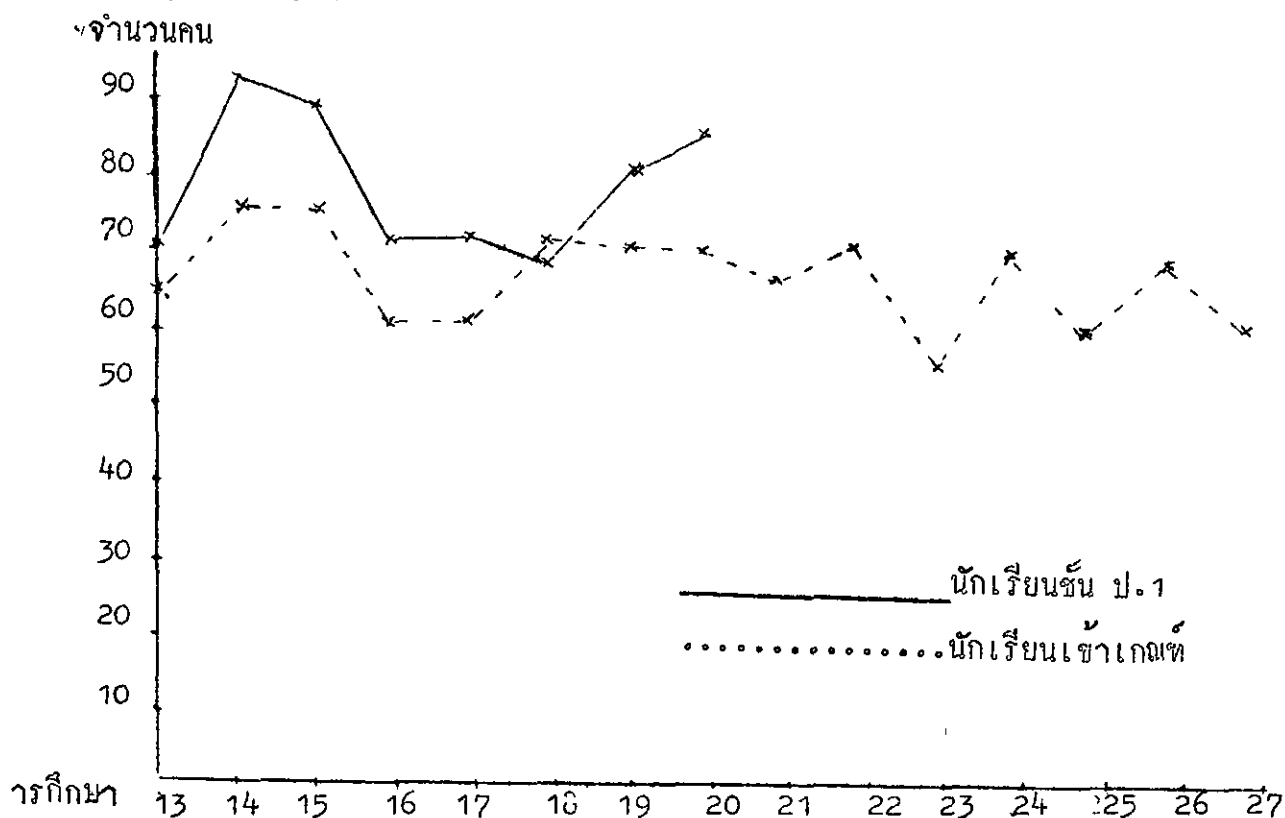

ภาพประกอบ 1 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนเทศบาล
วัดนาเวียงราษฎร์บำรุง ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้า
เกณฑ์ปีการศึกษา 2520 - 2527

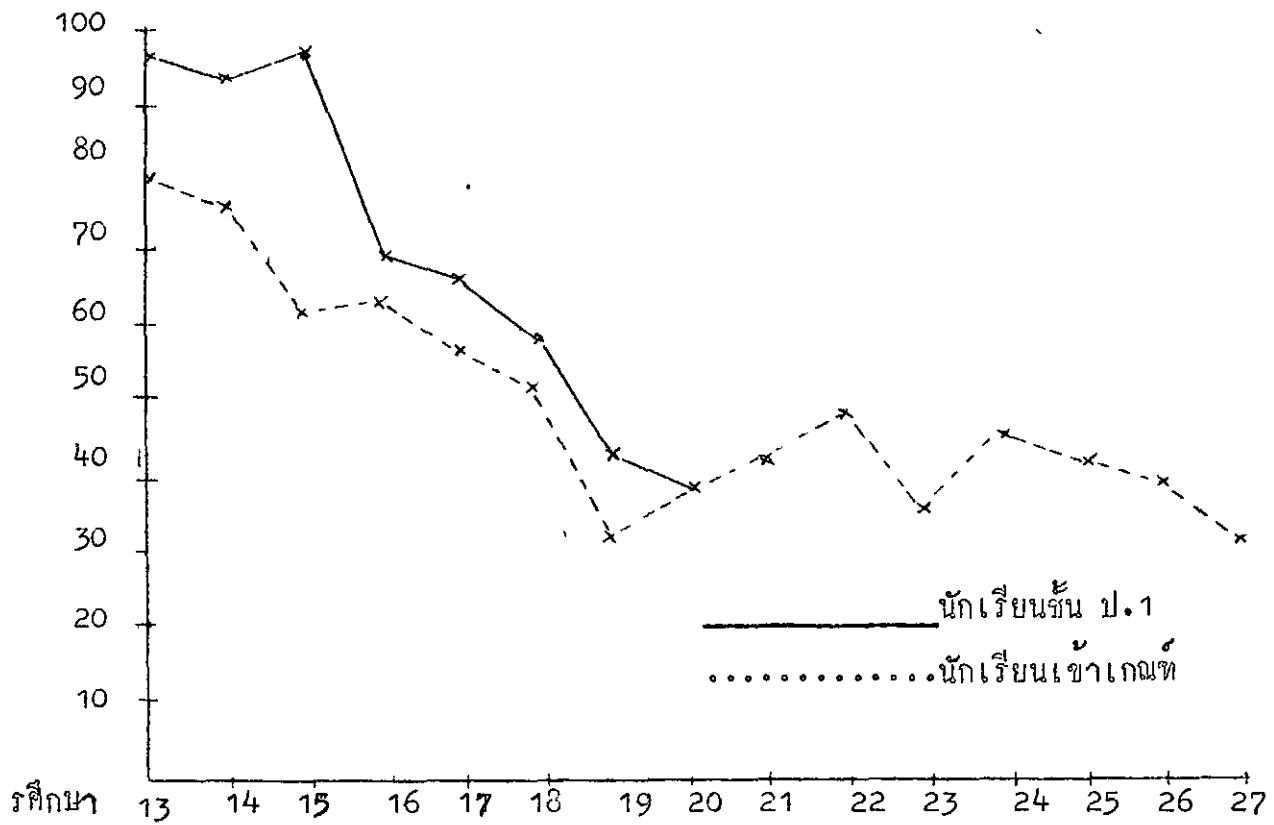
.....นักเรียนชั้น ป.1
.....นักเรียนเข้าเกณฑ์

ภาพประกอบ 2 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนเทศบาล
แสนานตมิตร ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการ
ศึกษา 2521 - 2527

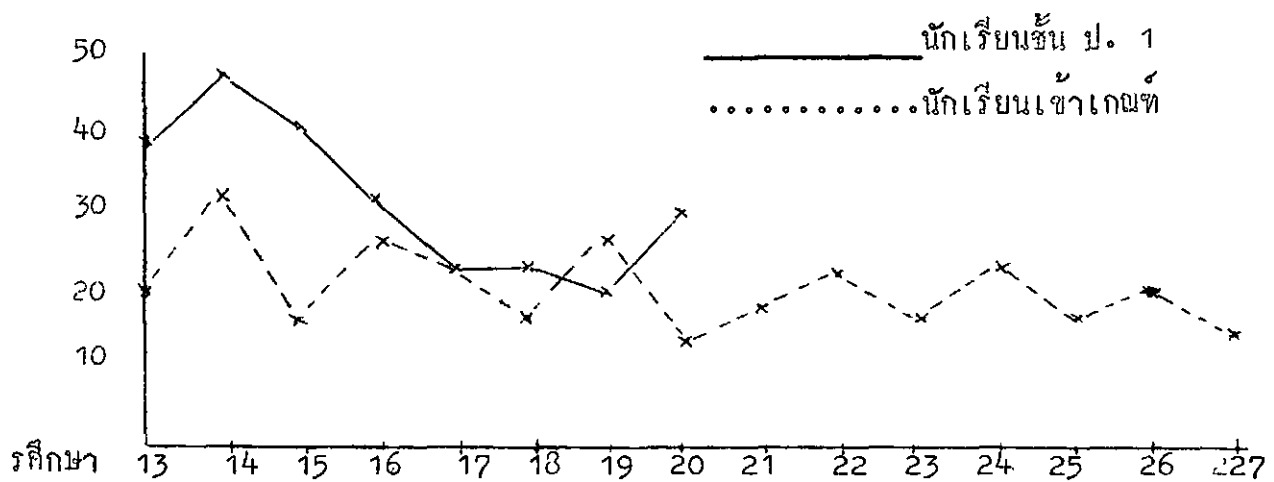

ภาพประกอบ 3 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดหนอง
สมัคร ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
2521 - 2527

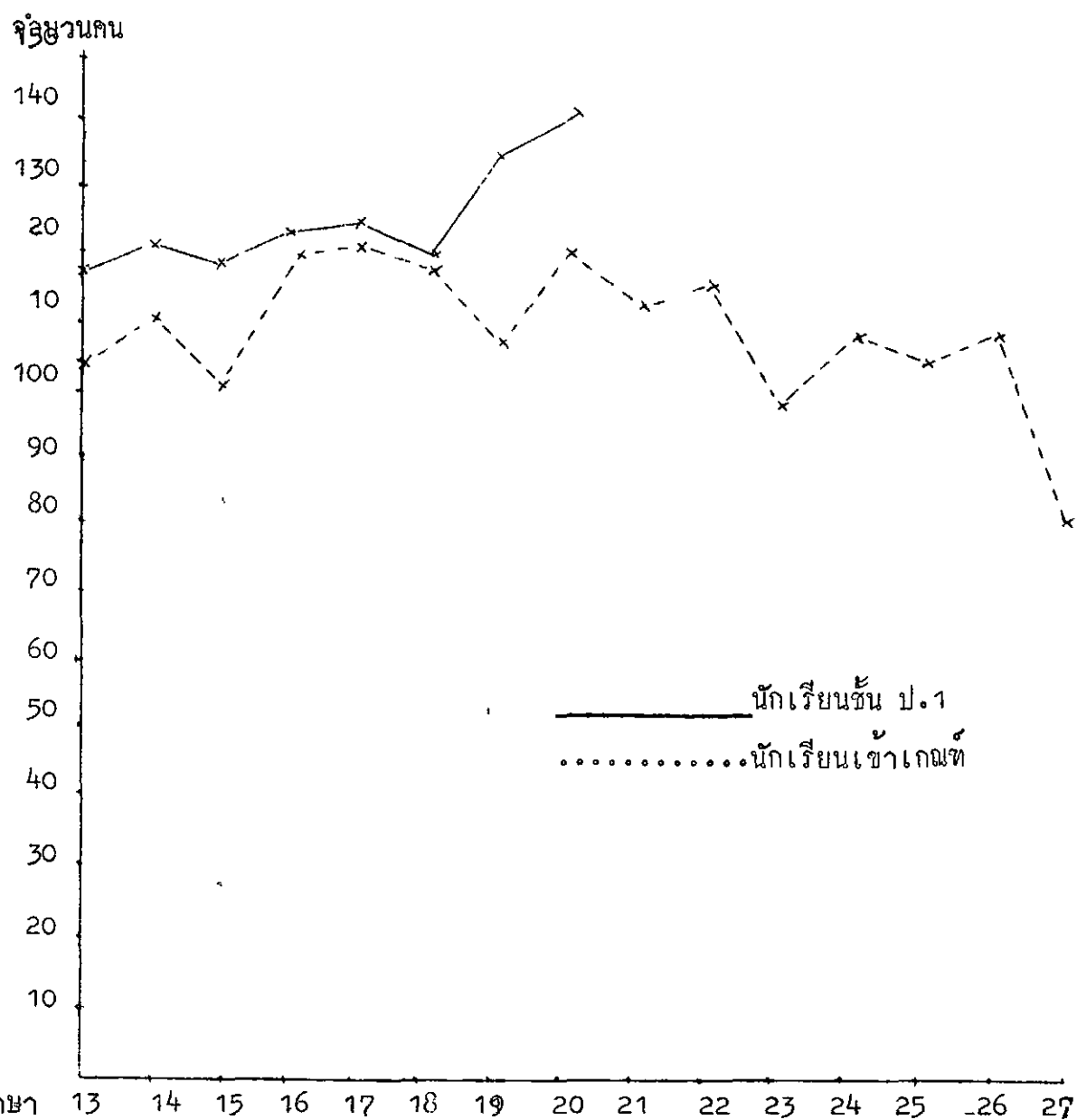

ภาพประกอบ 4 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดขอนแก่น
ชะโงก ปีการศึกษา 2513 - 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
2520 - 2527

จำนวนคน

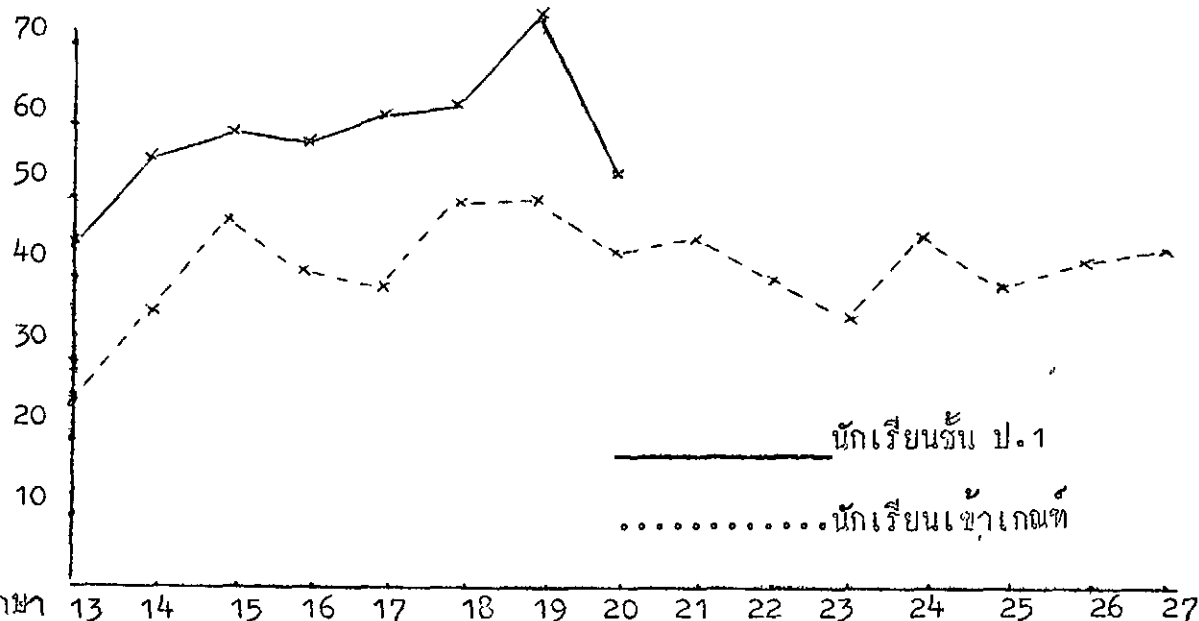

ภาพประกอบ 5 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดชัยสิทธิ
อนุสรณ์ ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
2520 - 2527

ภาพประกอบ 6 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนหินกอง
พิบูลย์อนุสรณ์ ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการ
ศึกษา 2520 - 2527

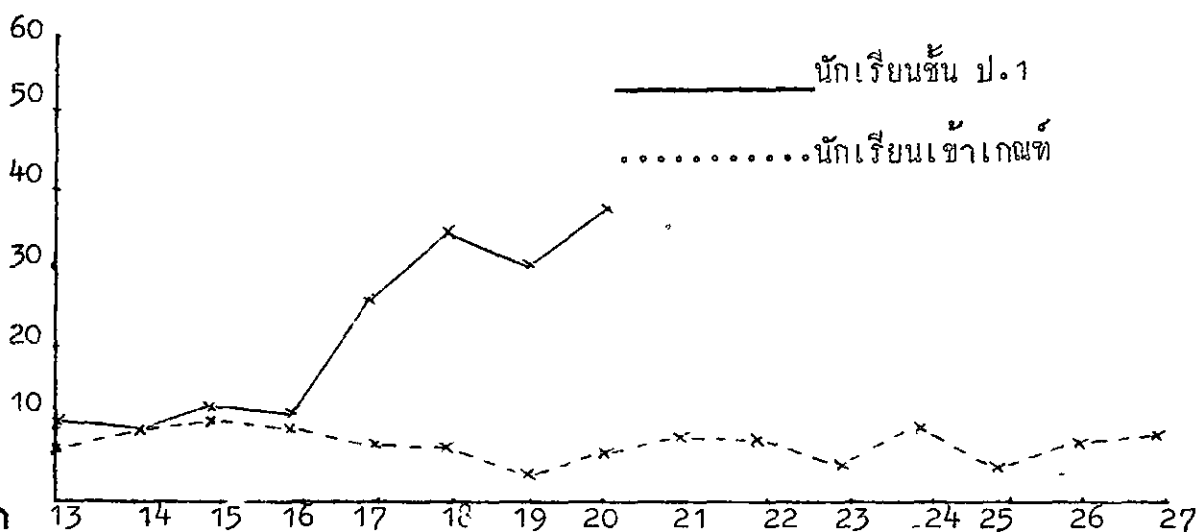
จำนวนคน

ปีการศึกษา 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

ภาพประกอบ 7 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดไทรยางม
ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2520 -
2527

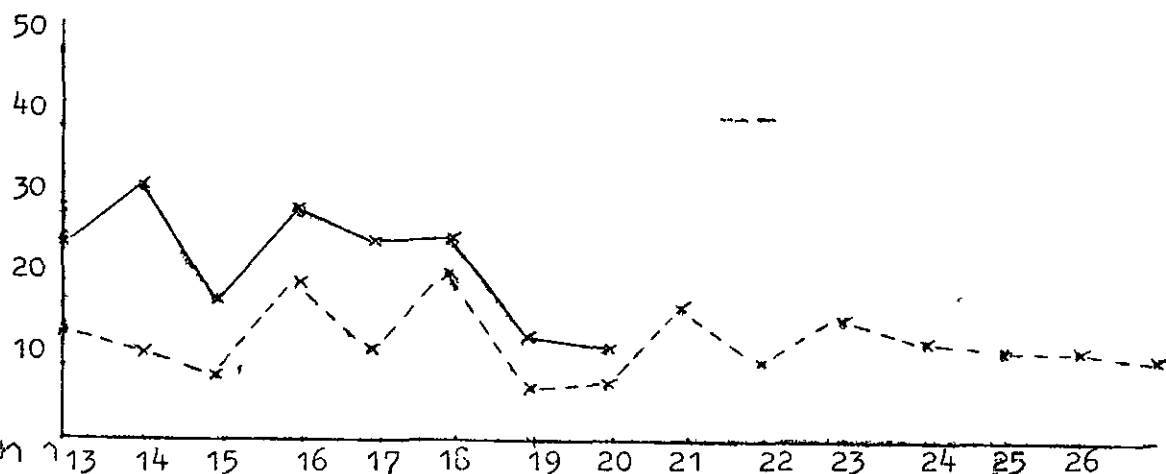
จำนวนคน

ปีการศึกษา 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

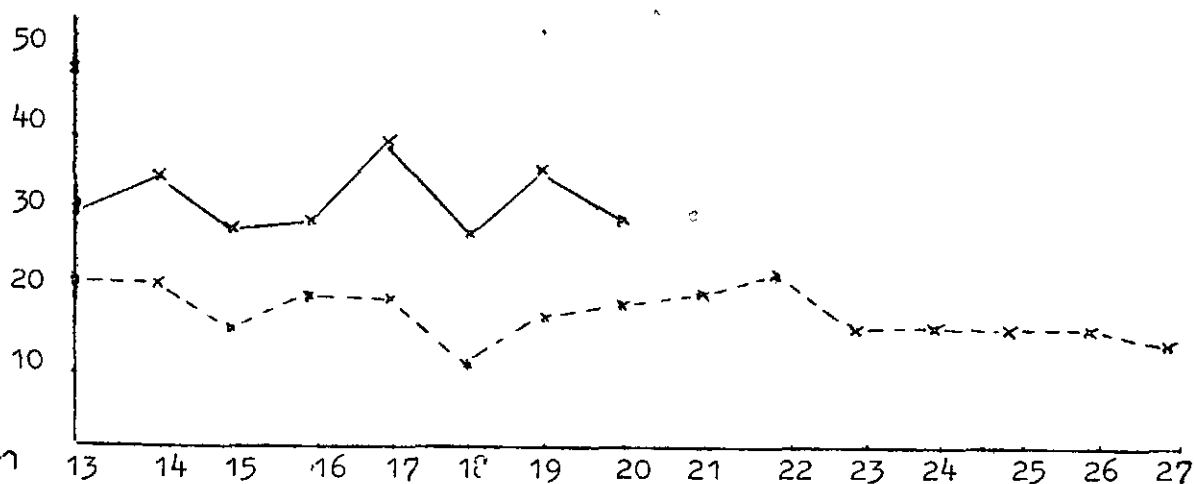
ภาพประกอบ 8 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนบ้านคลอง
ท่า ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา-
2521 - 2527

จำนวนคน

ภาพประกอบ 9 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดหนอง
อ่างทอง ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
2521 - 2527

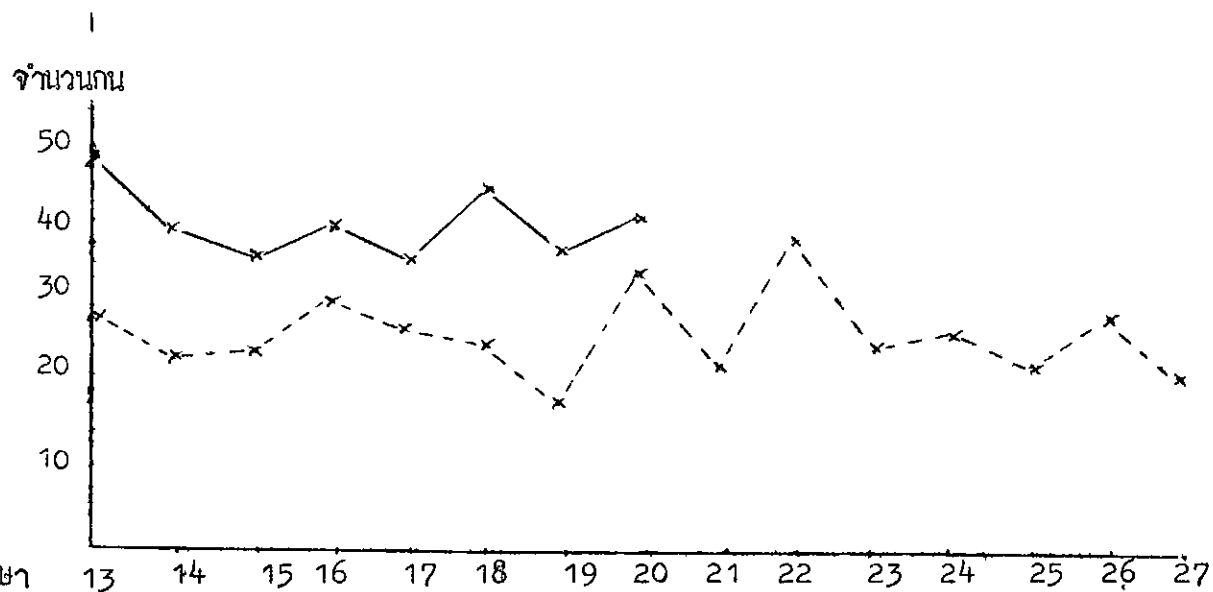
จำนวนคน

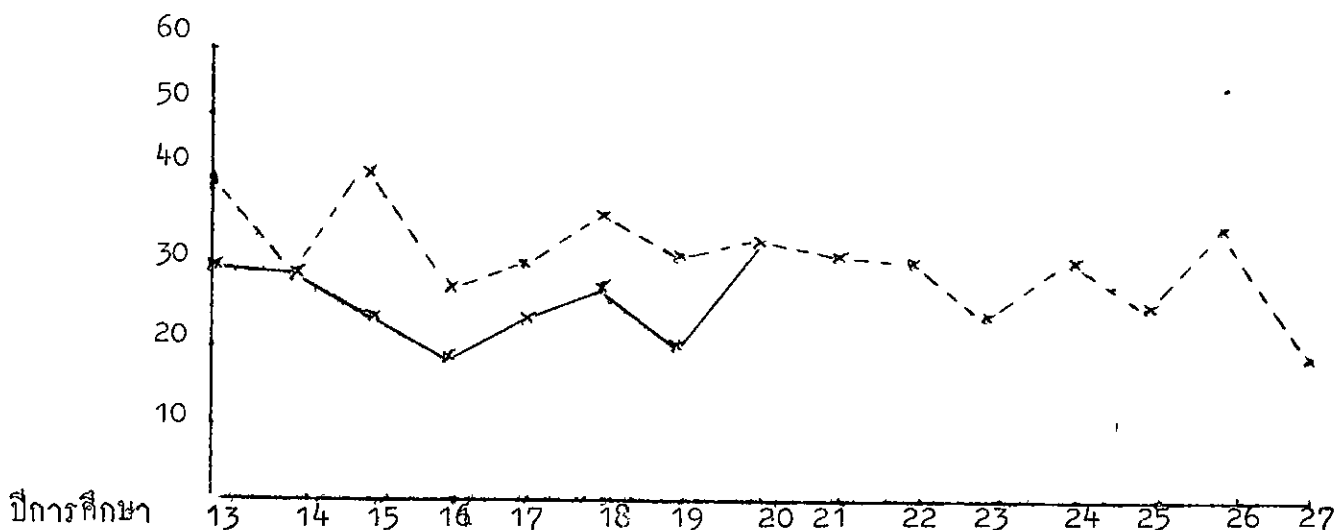
ภาพประกอบ 10 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดบ้าน
ลาด ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
2521 - 2527

.....นักเรียนชั้น ป.1

.....นักเรียนเข้าเกณฑ์

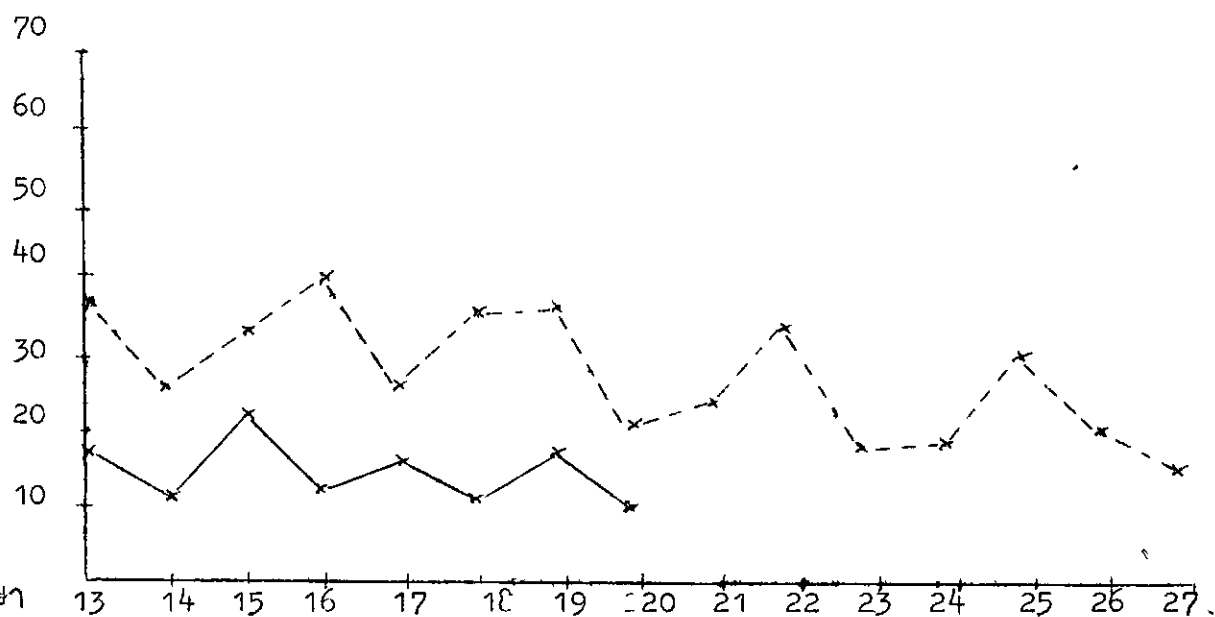
ภาพประกอบ 11 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดหนองปลากระดี ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

ภาพประกอบ 12 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวันสันติวิหาร ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

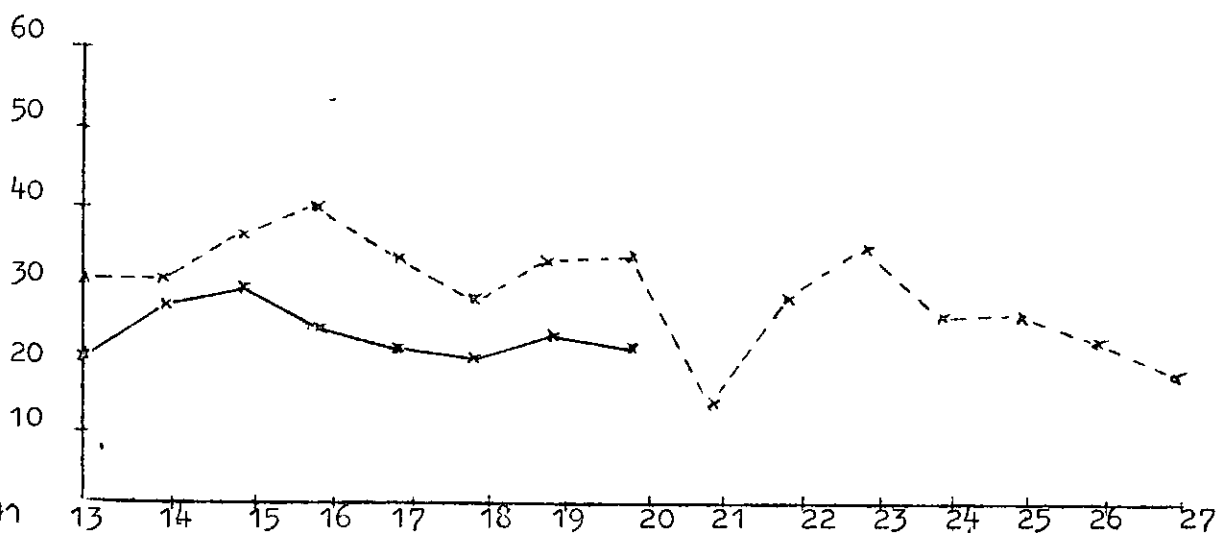
————— นักเรียนชั้น ป.1
 นักเรียนเข้าเกณฑ์

จำนวนคน

ภาพประกอบ 13 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดสวนกล้วย ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

จำนวนคน

ภาพประกอบ 14 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนโคกกลาง ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

————— นักเรียนชั้น ป.1
 นักเรียนเข้าเกณฑ์

จำนวนคน

60

50
40
30
20
10

ปีการศึกษา 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

ภาพประกอบ 15 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป. 1 โรงเรียนวัดกุ่ม
 ตัก ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 -
 2527

จำนวนคน

60

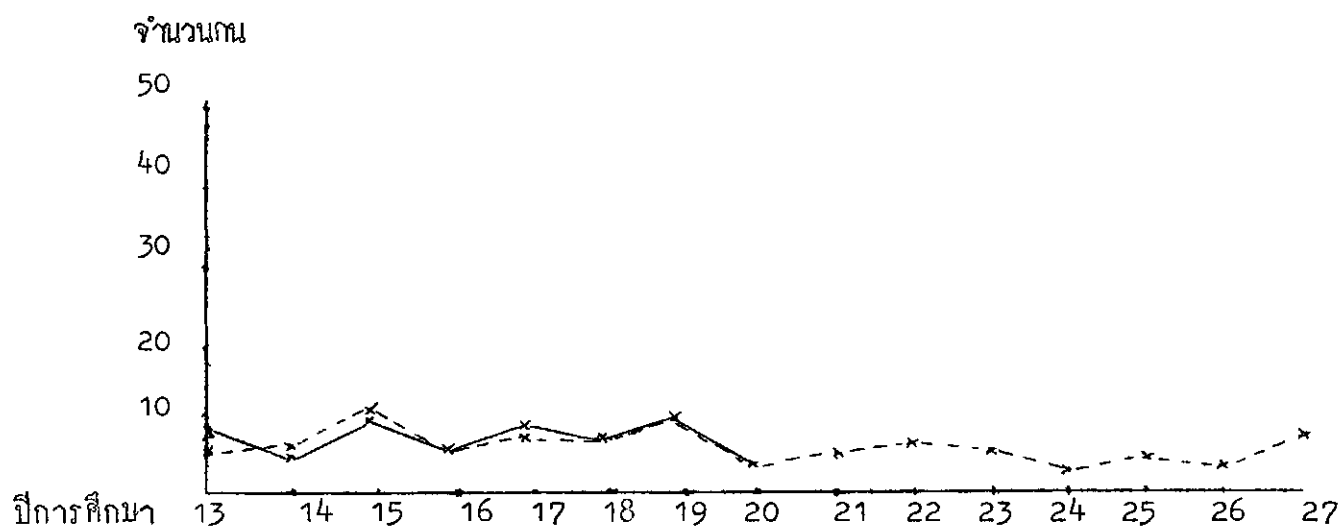
50
40
30
20
10

ปีการศึกษา 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

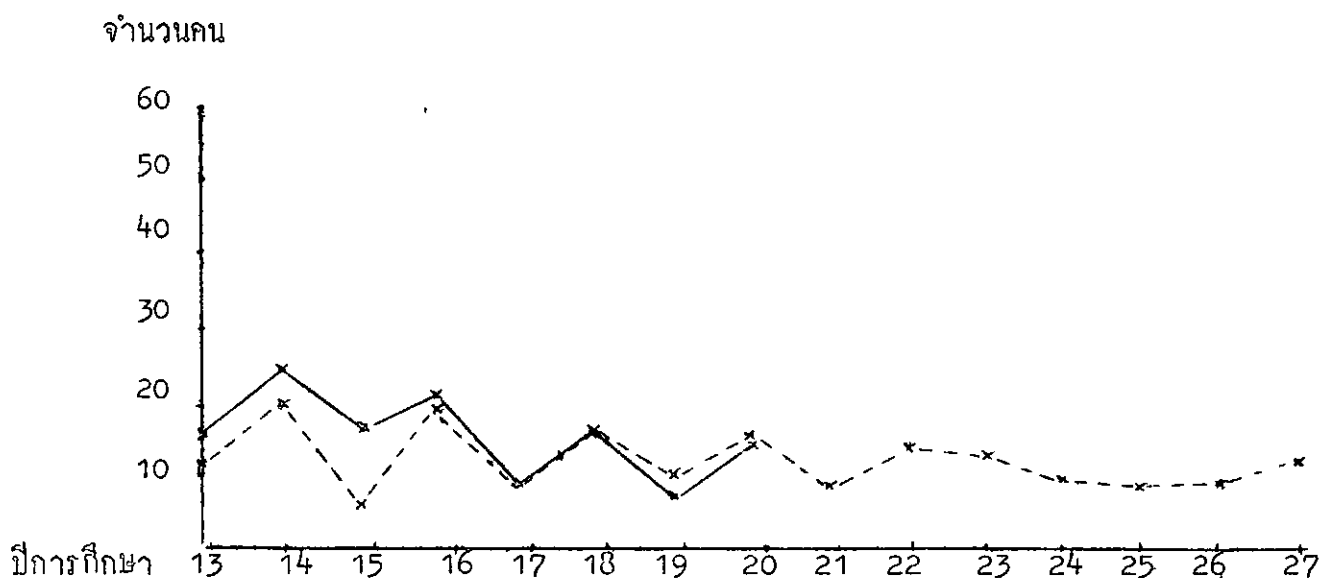
ภาพประกอบ 16 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดหนอง
 ตะเฒ่ ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
 2521 - 2527

.....นักเรียนชั้น ป.1

.....นักเรียนเข้าเกณฑ์

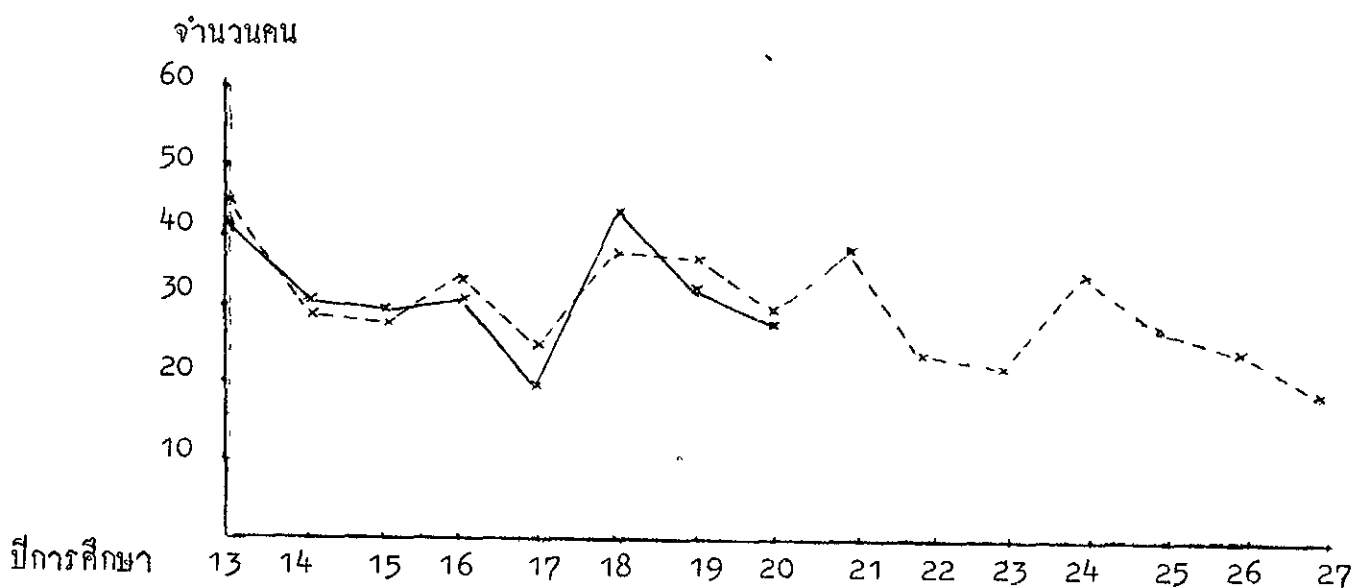

ภาพประกอบ 17 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดบ่อน้ำ
เค็ม ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
2521 - 2527

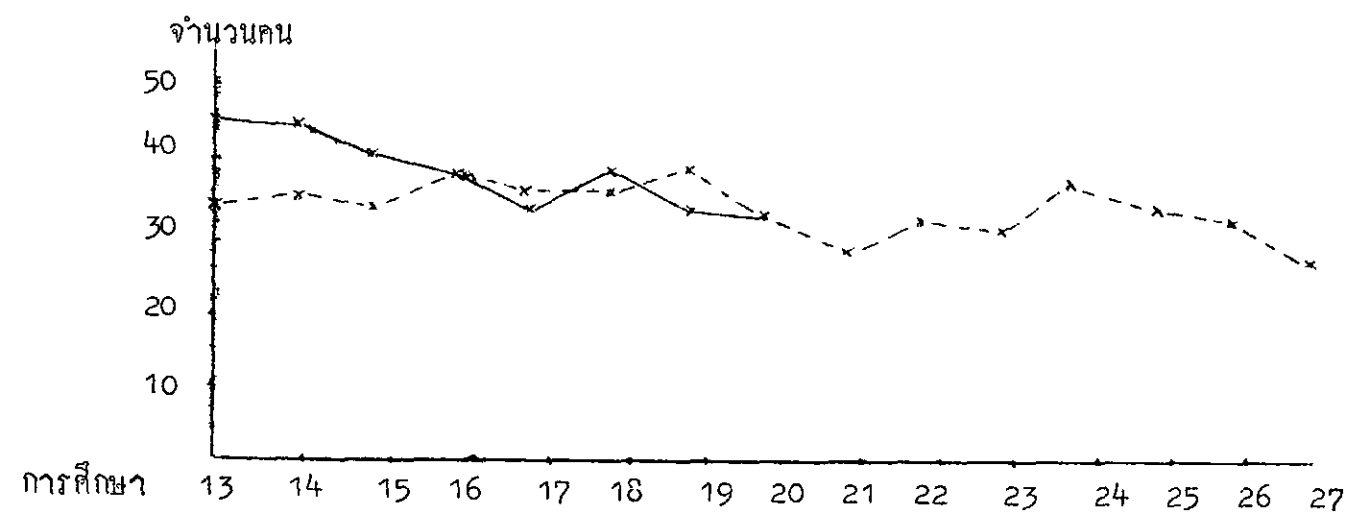

ภาพประกอบ 18 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัด
หนองจอกน้อย ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปี
ศึกษา 2521 - 2527

.....นักเรียนชั้น ป.1
.....นักเรียนเข้าเกณฑ์

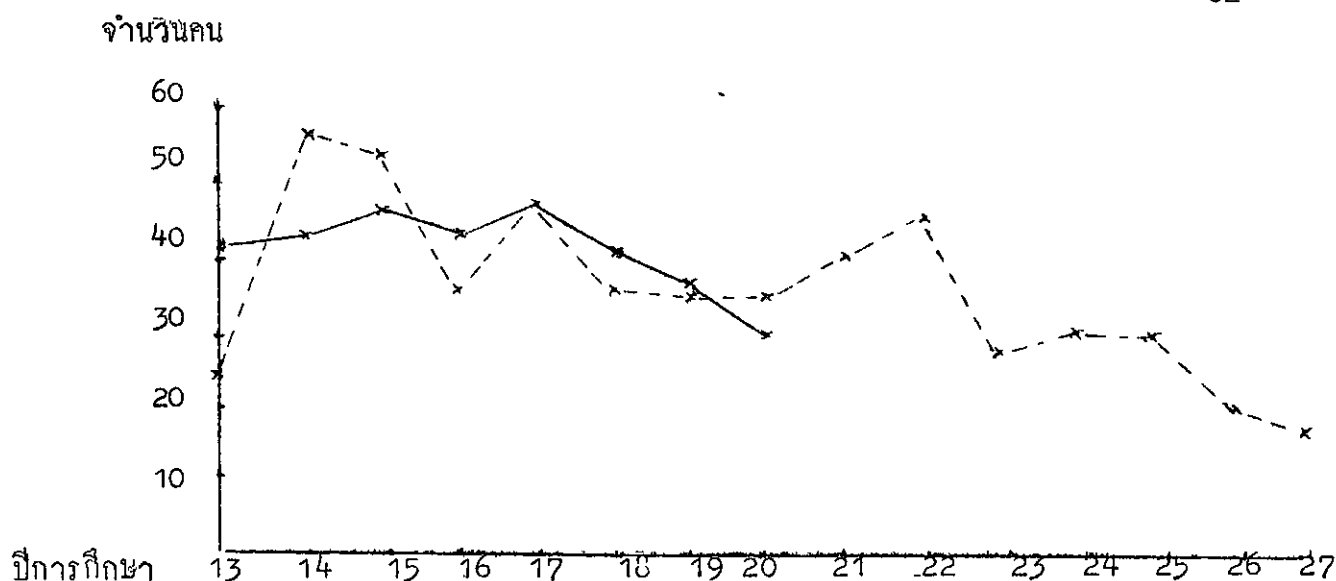

ภาพประกอบ 19 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และจำนวนนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดหนองปลิง ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

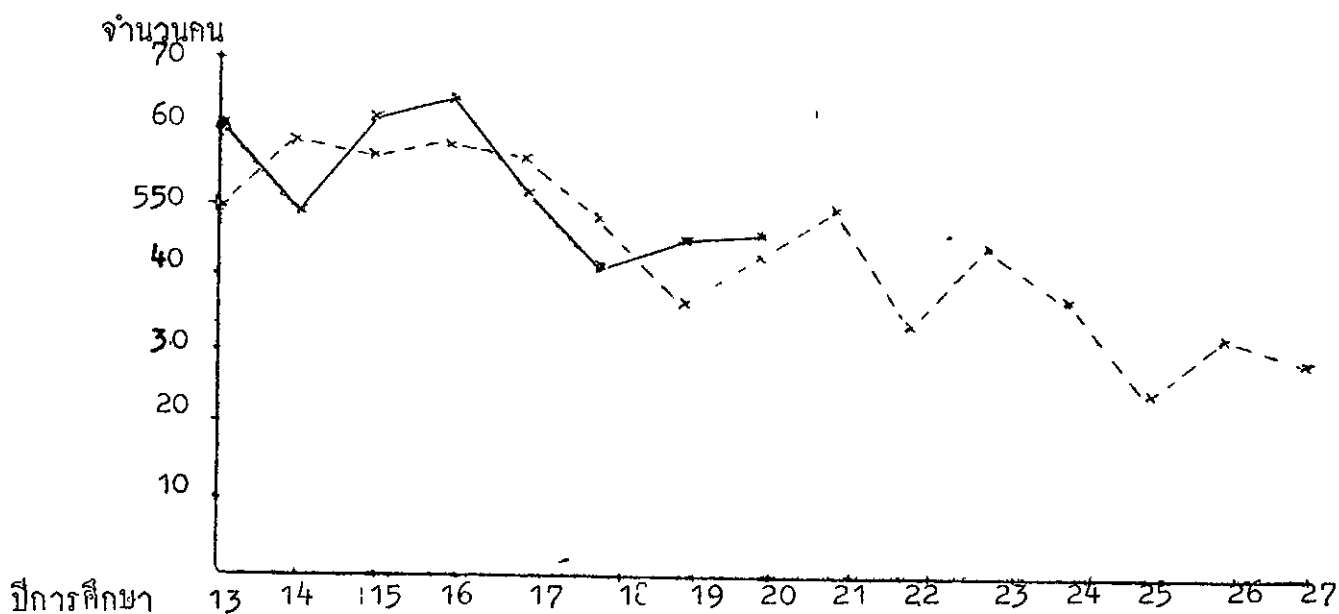

ภาพประกอบ 20 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และจำนวนนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดร่องแซง ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

_____ นักเรียนชั้น ป.1
นักเรียนเข้าเกณฑ์

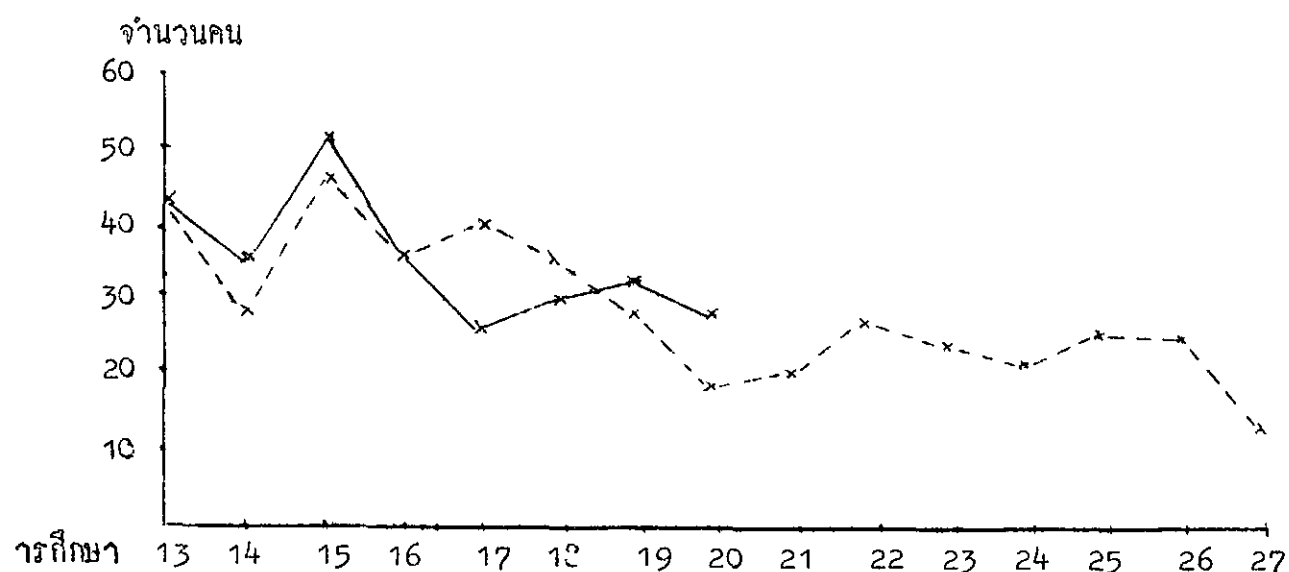

ภาพประกอบ 20 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดหนองสะ
 เจริญ ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
 2521 - 2527

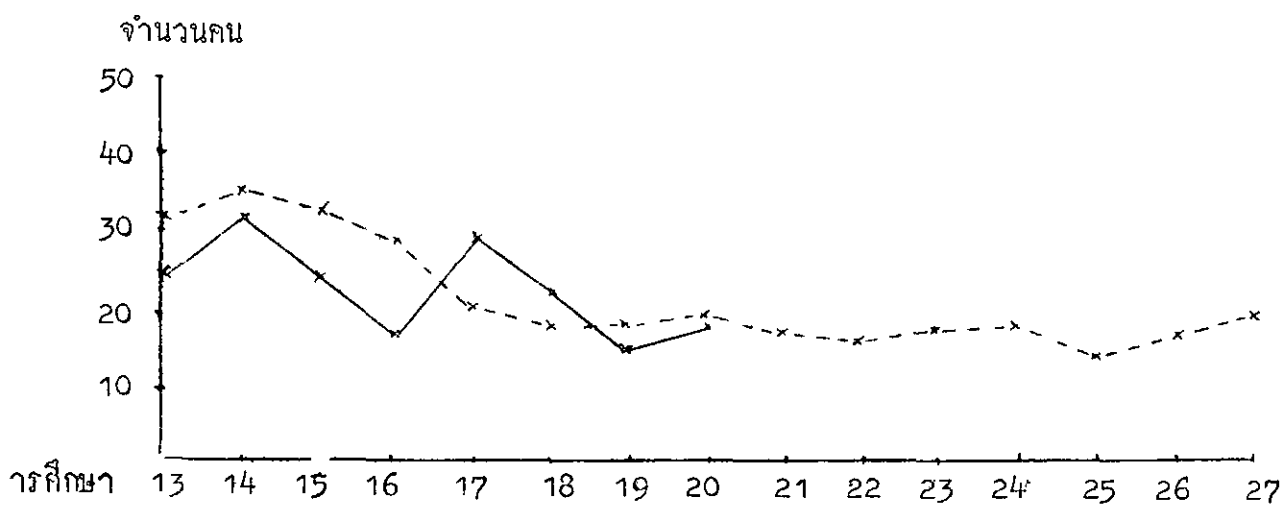

ภาพประกอบ 21 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดราษฎร์
 เจริญ ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา
 2521 - 2527

.....นักเรียนชั้น ป.1
นักเรียนเข้าเกณฑ์

ภาพประกอบ 23 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และจำนวนนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดบ้านยาง ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

ภาพประกอบ 24 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และจำนวนนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนวัดหนองกรก ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงแนวโน้มจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

.....นักเรียนชั้น ป.1

.....นักเรียนเข้าเกณฑ์

ตาราง 6 แสดงโรงเรียนแบบใหม่ การเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สมทบกับจำนวนโรงเรียน

มีความสัมพันธ์สูง		มีความสัมพันธ์ต่ำ	
1	โรงเรียนวัดพลอย	1	โรงเรียนเทศบาลวัดนาโรงราษฎร์บำรุง
2	โรงเรียนวัดคลองจิก	2	โรงเรียนเทศบาลคลองแคอันสุพรรณ
3	โรงเรียนวัดยี่เจ็ดไมตรี	3	โรงเรียนเทศบาลวัดแสนภูมิตร
4	โรงเรียนวัดถนนระโงก	4	โรงเรียนเทศบาลวัดสิริธรรมมงคล
5	โรงเรียนวัดคลองปลิง	5	โรงเรียนพัฒนาอภัยนิคม
6	โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง	6	โรงเรียนวัดห้วยทราย
7	โรงเรียนวัดราษฎร์รัทธาธรรม	7	โรงเรียนวัดสวนหวาร
8	โรงเรียนวัดคลองพา	8	โรงเรียนวัดคลองโนนหมอย
9	โรงเรียนบ้านคลองพา	9	โรงเรียนบ้านหนองจิก
10	โรงเรียนวัดหนองรี	10	โรงเรียนวัดคลองแซงใหญ่
11	โรงเรียนวัดหนองตาเค็ง	11	โรงเรียนวัดโลกกลาง
12	โรงเรียนวัดห้วยขวาง	12	โรงเรียนสมณะคามน้อยสามัคคี
13	โรงเรียนวัดนาบ่าง	13	โรงเรียนวัดหนองหินแดง
14	โรงเรียนวัดไทยงาม	14	โรงเรียนวัดชัยสิทธิอันสุพรรณ
15	โรงเรียนวัดหนองสนม	15	โรงเรียนวัดหนองสะเดา
16	โรงเรียนวัดบ่อน้ำเตม	16	โรงเรียนวัดนาเลา
17	โรงเรียนวัดห้วยขมิ้น	17	โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ
		18	โรงเรียนวัดหนองช้างทอง
		19	โรงเรียนวัดหนองโรง
		20	โรงเรียนวัดลำบัว
		21	โรงเรียนวัดกุ่มตา
		22	โรงเรียนวัดสาวเกลียว
		23	โรงเรียนวัดหนองตะเภา
		24	โรงเรียนวัดใหม่วนา
		25	โรงเรียนวัดทองแซง
		26	โรงเรียนวัดหนองปลาหมอ
		27	โรงเรียนวัดหนองปลากระดี่
		28	โรงเรียนวัดนาจาน
		29	โรงเรียนวัดหนองครก
		30	โรงเรียนวัดหนองผัก
		31	โรงเรียนวัดหนองจอกน้อย
		32	โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่
		33	โรงเรียนวัดหนองหลวง
		34	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

โรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กันสูง ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มโรงเรียนลักษณะที่ 3 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ใกล้เคียงกัน ส่วนโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก ส่วนใหญ่จะไ้แก่กลุ่มโรงเรียนลักษณะที่ 1, 2, 4

การที่โรงเรียนส่วนใหญ่ในอำเภอหนองแค มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจำนวนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับจำนวนประชากรวัยเรียนสัมพันธ์กันน้อย น่าจะเป็นเพราะ

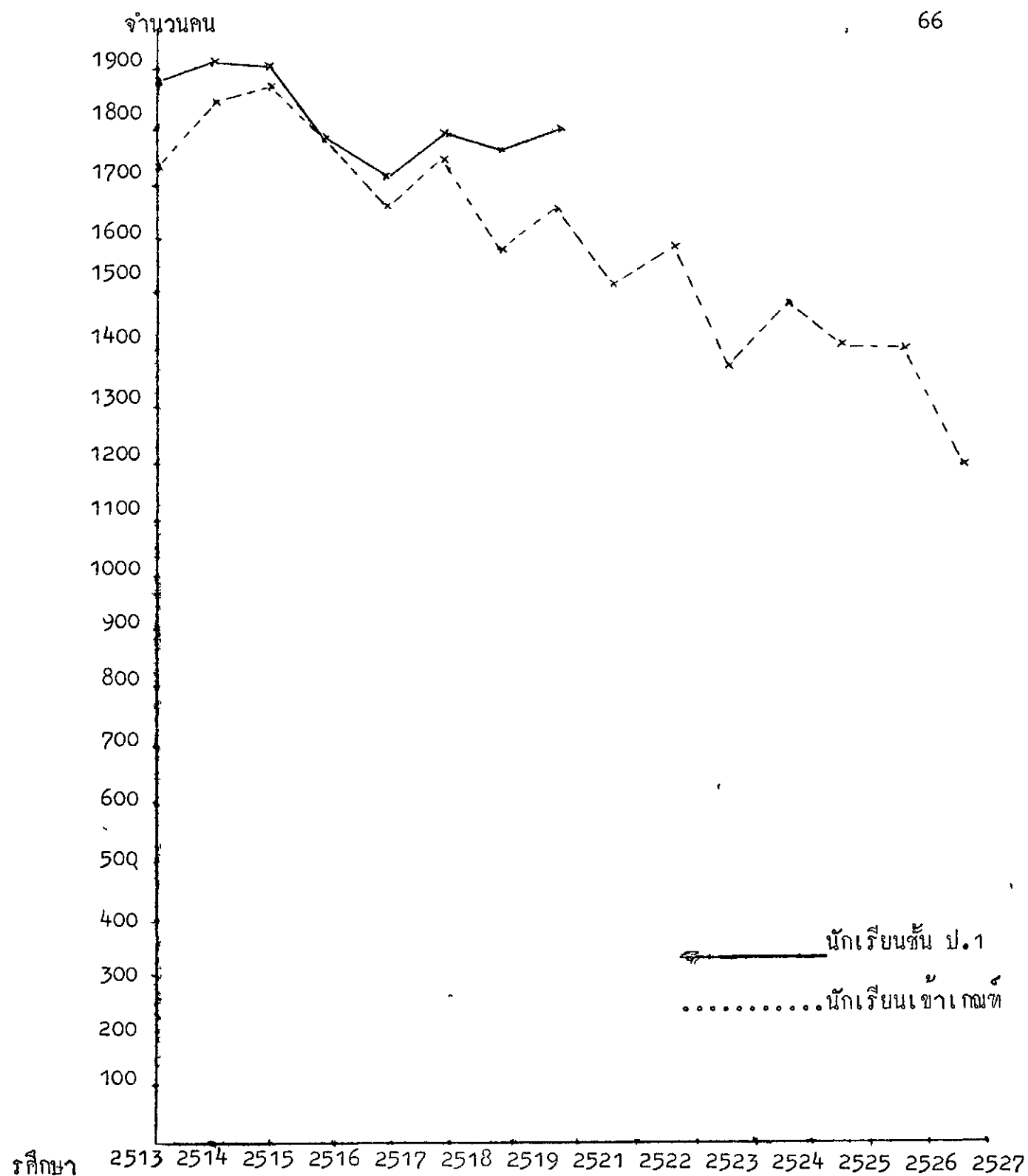
1. ความคลาดเคลื่อนของจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ของแต่ละโรงเรียน อันเป็นผลเนื่องมาจากการที่โรงเรียนไม่ได้กำหนดขอบเขตบริเวณบริการที่แน่นอนว่าควรครอบคลุมหมู่บ้านใดบ้าง ประชาชนบางหมู่บ้านอาจอยู่ในรัศมีบริการของโรงเรียนหลายโรงได้ อันนี้จึงทำให้เกิดปัญหาการแบ่งจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ของหมู่บ้านนั้น ว่าควรอยู่ที่โรงเรียนเป็นจำนวนเท่าใด แต่ในการศึกษารังนี้ใช้วิธีแบ่งส่วนเท่า ๆ กัน ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้

2. การอพยพเข้า - ออก ของแต่ละหมู่บ้านที่ไม่ได้กระจายสม่ำเสมอประชากรในแต่ละปีมีจำนวนไม่แน่นอน บางปีมาก บางปีน้อย การตกชั้นของเด็กตลอดจนการเข้าเรียนก่อนเกณฑ์ของ เด็กในแต่ละปีไม่คงที่ จึงทำให้จำนวนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของแต่ละปีในโรงเรียนไม่แน่นอน

การศึกษาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ในอำเภอหนองแค

จากการศึกษากราฟแสดงแนวโน้มของจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 - 2520 ของแต่ละโรงเรียนนั้น ไม่สามารถสรุปได้แน่นอน ถึงการจัดการศึกษาในอำเภอหนองแค จึงนำจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ของทุกโรงเรียนมารวมกัน เพื่อดูแนวโน้มส่วนรวมของการจัดการศึกษาในอำเภอหนองแคในปีการศึกษา 2513 - 2520 ดังกราฟรูปที่ 25

จากกราฟรวมพบว่า จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ทุกปี ยกเว้นปีการศึกษา 2516 เท่านั้น ที่จำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์มากกว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพียงเล็กน้อย ประมาณ 13 คน เป็นร้อยละ 0.72 ของจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ ส่วนจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มากกว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์

ภาพประกอบ 25 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และจำนวนนักเรียนชั้น ป.1 โรงเรียนในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 และแสดงจำนวนแนวโน้มนักเรียนเข้าเกณฑ์ปีการศึกษา 2521 - 2527

คิดเป็นร้อยละของจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มากกว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์

2513	2514	2515	2517	2518	2519	2520
8.67	3.84	2.14	3.24	2.57	12.17	8.62

จาดตาราง 7 จะพบว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะเพิ่มมากกว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ ในปี 2514 - 2518 (ยกเว้น 2516) ในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ 2 - 3 ของจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ และจะยิ่งมากขึ้นในปี 2519 และ 2520 โดยเพิ่มเป็นร้อยละ 12.17, 8.52 ตามลำดับ

การที่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนมากกว่าจำนวนเด็กนักเรียนเข้าเกณฑ์ นั้นมีเหตุผลดังนี้ คือ

1. เด็กนักเรียนที่อยู่ในเขตจังหวัดหรืออำเภอติดต่อกัน จะมาเข้าเรียนในเขตอำเภอหนองแวงมาก โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2520 จะพบว่า

โรงเรียนหนองสมักร เด็กมาจากตำบลบ้านลำ อำเภอวิหารแดง

สระบุรี 10 คน

โรงเรียนลำบัว เด็กมาจากตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง

สระบุรี 2 คน

โรงเรียนบ้านคลองห้า เด็กมาจากตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง

สระบุรี 26 คน ตำบลศาลาครุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี 3 คน

โรงเรียนวัดหนองอ่างทอง เด็กมาจากตำบลสนับทึบ อำเภอวังน้อย

จังหวัดอยุธยา 12 คน

โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ ได้มาจากตำบลสนับทึบ อำเภอดำรงวิทย

จังหวัดอยุธยา 6 คน

โรงเรียนวัดราษฎร์วิทยาราม ได้มาจากตำบลสนับทึบ อำเภอดำรงวิทย

จังหวัดอยุธยา 4 คน

โรงเรียนหนองโงก ได้มาจากตำบลระโสม อำเภอภาชี จังหวัด

อยุธยา 3 คน

โรงเรียนหนองปลิง ได้มาจากตำบลโพธิ์สาวหาญ อำเภออุทัย

จังหวัดอยุธยา 2 คน

โรงเรียนวัดหนองครก ได้มาจากตำบลหนองยาว อำเภอเมืองสระบุรี

2 คน

โรงเรียนวัดบ้านไผ่ ได้มาจากตำบลหนองยาว อำเภอเมืองสระบุรี

1 คน

โรงเรียนหนองโนนอย ได้มาจากตำบลโคกสะอาด อำเภอหนองแซง

สระบุรี 1 คน

ซึ่งการรวมจำนวนเด็กเหล่านี้จะพบว่ามีจำนวนมากถึง 72 คน คิดเป็นร้อยละ

50.7 ของจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เพิ่มมา

2. ประชาชนอพยพเข้ามาหางานตามโรงงานต่าง ๆ คนพวกนี้มักจะไม่ได้
ย้ายสำมะโนประชากรมาด้วย ดังนั้นบุตรหลานของ คนกลุ่มนี้ จึงไปเ็นนักเรียนเข้าเกณฑ์
ในอำเภอนองแก แะมาเรียนในอำเภอนองแก ทำให้ปริมาณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
เพิ่มขึ้น ลักษณะเช่นนี้จะพบในเขตเทศบาลตำบลหนองแค ตำบลห้วยขมิ้น ตำบลโคกแย้
โดยเฉพาะในเขตหมู่ 2 ตำบลโคกแย้ซึ่งเป็นท้องของ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นผล
ทำให้โรงเรียนในงามีจำนวนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์เป็น
จำนวนมาก

3. ในเขตเทศบาล เนื่องจากเป็นชุมชนที่เจริญ ประชาชนส่วนใหญ่จะเห็น
คุณค่าของการศึกษา จึงมักส่งบุตรหลานให้เข้าเรียนหนังสือตั้งแต่เล็ก ๆ โดยจะมีการสอน-

ชั้นเด็กเล็ก เพื่อเตรียมตัวเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้นโอกาสที่เด็กจะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเกณฑ์มาก จึงทำให้จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากกว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์

4. ปัญหาการเรียนตกชั้น

จากการหาความสัมพันธ์ของจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจำนวนนักเรียนในอำเภอหนองแค ตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 - 2520 พบว่า มีความสัมพันธ์เท่ากับ .73 แสดงว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันจริง ค่าสหสัมพันธ์เป็นบวก แสดงว่าถ้านักเรียนเข้าเกณฑ์เพิ่มขึ้น จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะเพิ่มขึ้นด้วย ถ้านักเรียนเข้าเกณฑ์ลดน้อยลง จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะลดลง

ส่วนแนวโน้มของประชากรก่อนวัยเรียน จะพบว่ามีแนวโน้มลดลง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะปัญหาเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้เงินของครอบครัวเริ่มตึงถึงปัญหาการมีบุตรมาก ว่าเป็นการภาระที่หนักมากในการจะเลี้ยงดูให้เด็กเหล่านี้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งในทางร่างกายและจิตใจ ประกอบกับการส่งเสริมโฆษณาเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและการวางแผนครอบครัว จึงทำให้ประชาชนสนใจที่ควบคุมอัตราการเกิดที่น้อยลง

ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงของประชากรวัยเรียน กับจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อพิจารณาแต่ละโรงเรียน พบว่าจำนวนโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์สูง มีเพียง 17 โรงเรียน ส่วนอีก 34 โรงเรียน มีความสัมพันธ์ต่ำ ส่วนความสัมพันธ์เมื่อพิจารณารวมทั้งอำเภอ พบว่ามีความสัมพันธ์สูง ซึ่งผลของความสัมพันธ์นี้ จะทำให้สามารถวางแผนการขยายโรงเรียนได้ ในปีที่ต่อไปควรจะมีจำนวนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เท่าใด เพื่อจะได้เตรียมการพัฒนาศึกษาให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

การพัฒนาศึกษาในอำเภอหนองแค โดยส่วนรวมจะได้ผลโดยพิจารณาจาก

1. ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในด้านการศึกษาพอสมควร ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีแนวโน้มมากกว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ตลอดมา
2. โรงเรียนของอำเภอหนองแค กระจายทั่วไป ไม่มีหมู่บ้านใดอยู่ห่างจาก-

โรงเรียนเกิน 3 กิโลเมตร จึงทำให้ไม่เป็นอุปสรรคในการที่ผู้ปกครองจะส่งบุตรหลานเข้าเรียนหนังสือ

3. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ให้ความสนใจในการจัดการศึกษา โดยจะเห็นว่า ได้มีการหาแผนที่โรงเรียน การจัดกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน

3. ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะอยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่เข้ามาใช้บริการของโรงเรียน

การศึกษาเรื่องที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรีว่าอยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนที่เข้ามาใช้บริการของโรงเรียน โดยใช้แบบจำลอง $Y_{1j} = P_j C_{1j} (a + G_j)$ ทดสอบโดยให้ทุกหมู่บ้านในบริเวณบริการเป็นตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียน ผลปรากฏว่ามีโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในบริเวณย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียน

23 โรง เป็นโรงเรียนที่ให้บริการแก่หมู่บ้านเกี่ยว 3 โรง (ตาราง 8, 9, 10)

ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียน มี 29 โรง ตาราง 8

ตาราง 8 แสดงบริเวณบริการ ตำแหน่งที่ตั้งปัจจุบัน และตำแหน่งที่ตั้ง ซึ่งเป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยของโรงเรียนในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	โรงเรียน	บริเวณบริการ	ตำบล	ที่ตั้งปัจจุบัน	ที่ตั้งที่อยู่ในบริเวณย่านกลางที่อยู่อาศัย
1	บ้านหนองโนน้อย	1,5	โคกตูม	1	5
2	วัดสันติวิหาร	2,3,4,6,7,8	โคกตูม	6	7
3	วัดโคกแดง	9	โคกตูม	9	9
4	วัดหนองแขงใหญ่	1,2,3	โพนทอง	2	2
5	วัดโพนทอง	1,4,5	โพนทอง	4	5
6	วัดโคกกลาง	6,7,8,9	โพนทอง	8	9

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	บริเวณบริการ	ตำบล	ปี พ.ศ. ปัจจุบัน	ปี พ.ศ. ที่ตั้งอยู่ในบริเวณ ย่านกลางทิวเขา
7	วัดบวร	1 1, 2, 3, 10, 11, 12 11, 12, 13	ศรีสวัสดิ์ บวร หนองจิก	3	3
8	สันมะคามน้อยสามัคคี	5, 6, 7, 8, 9	บวร	7	5
9	วัดหนองน้ำแดง	2, 10, 11	บวร	11	2
10	วัดบ้านไผ่	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	หนองจิก	1	5
11	วัดหนองจิก	8 1, 2, 7	บวร หนองจิก	7	1
12	วัดชัยเฉลิมมิตร	2, 4	ศรีสวัสดิ์	2	2
13	วัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์	4 4, 6, 13	บวร ศรีสวัสดิ์	6	13
14	วัดหนองโงก	7 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11	หนองปลิง ศรีสวัสดิ์	10	12
15	วัดหนองสะเคา	9 1, 2, 3 3, 4	โพธิ์ทอง หนองปลิง ไผ่ดำ	3	3
16	วัดหนองปลิง	4, 5, 6	หนองปลิง	4	5
17	บ้านใหม่ทุ่งคินขอ	7, 8, 9	หนองปลิง	8	7
18	วัดราษฎร์เจริญ	1, 2, 3, 5, 6	หนองแถม	1	3
19	วัดหนองอาจทอง	4, 7	หนองแถม	7	4
20	วัดไผ่ดำ	1, 2, 3, 5, 6, 7	ไผ่ดำ	6	2

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	บริเวณบริการ	ตำบล	ที่ตั้ง ปัจจุบัน	ที่ตั้งที่อยู่ในบริเวณ ย่านกลางที่อยู่อาศัย
21	วัดหนองโรง	1, 3, 5 8, 10, 11	หนองโรง กุมหัก	3	5
22	วัดราษฎร์บำรุง	4, 6, 7	หนองโรง	6	6
23	วัดลำบัว	7, 8 4, 5	หนองโรง กุมหัก	8	4
24	วัดคลองท่า	2, 9	หนองโรง	9	2
25	บ้านคลองท่า	10	หนองโรง	10	10
26	วัดกุมหัก	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9	กุมหัก	9	9
27	วัดสวนกล้วย	12 8	กุมหัก ไผ่คำ	12	12
28	วัดหนองรี	1, 2, 3 3	หนองจรเข้ หนองไชน่า	2	2
29	วัดหนองตาเคียง	4 12	หนองจรเข้ โคกแย้	4	4
30	วัดหนองตะเข้	1, 3, 5, 6	หนองจรเข้	5	5
31	วัดใหญ่วันนา	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,	หนองไชน่า	9	10
32	วัดรองแสง	1, 2 7, 8	หนองปลาหมอ ห้วยขมิ้น	2	2
33	วัดหนองปลาหมอ	3, 4, 5 13	หนองปลาหมอ บัวลอย	5	5

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	บริเวณบริการ	ตำบล	ระยะทาง ปัจจุบัน	ระยะทางที่อยู่ในบริเวณ ย่านกลางที่อยู่อาศัย
34	วัดหนองปลากระดี	6, 7, 8	หนองปลาหมอ	7	6
		7	ห้วยขมิ้น		
35	วัดท้าว	9	หนองปลาหมอ	9	9
		10	หนองจิก		
36	วัดบ้านจาน	1, 2, 3, 8	หนองนาก	3	2
37	วัดหนองกรก	4, 5, 6, 7	หนองนาก	5	5
38	วัดห้วยทราย	1, 2, 3, 4, 6	ห้วยทราย	3	3
39	วัดบ้านยาง	2, 5, 6	ห้วยทราย	5	5
40	วัดไผ่งาม	1, 2, 4	โคกแย้	2	2
		1	หนองไชน้ำ		
41	วัดหนองส้มคร	5, 8, 13	โคกแย้	5	5
42	วัดหนองผัก	3, 6, 7, 9	โคกแย้	6	3
43	วัดหนองจอกน้อย	10, 11, 12	โคกแย้	10	12
44	วัดบ่อน้ำเค็ม	14	โคกแย้	14	14
45	วัดหนองจอกใหญ่	15, 16	โคกแย้	16	15
46	วัดห้วยทองหลวง	1, 2, 3	ห้วยขมิ้น	1	2
		9, 7	หนองนาก		
47	หินกองพิบูลย์อนุสรณ์	3, 4, 5, 6, 7, 8, 11	ห้วยขมิ้น	4	4
		4, 8	ห้วยทราย		
48	วัดห้วยขมิ้น	3, 5, 7, 9	ห้วยขมิ้น	9	9

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	บริเวณบริการ	กำลัง	ผู้ ทรง ปัจจุบัน	ผู้ ทรง อยู่ในบริเวณ ย่านกลางที่อยู่อาศัย
49	วัดบ้านลาด	11, 12, 13	ทนายมั่น	11	13
		9	ทนายทราย		
50	บ้านหนองจิก	14	ทนายมั่น	14	14
		4, 5	หนองไชน้ำ		
51	เทศบาลวัดเกาะกลาง	ก, ข	หนองแค	ก	ข
52	เทศบาลวัดนาเรียง- ราษฎร์บำรุง	ก, ข, ฉ	หนองแค	ข	ข
53	เทศบาลหนองแค- อนุสรณ์	ค, ง	หนองแค	ค	ค
54	เทศบาลวัดเสนา- นุกนิตร	ง, จ	หนองแค	จ	ง
55	เทศบาลวัดสหนิทร- มงคล	ก, ฉ	หนองแค	ฉ	
		2	กุ่มหัก		
		1	ไผ่คำ		1

ตาราง 9 แสดง โรงเรียนที่อยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียนในบริเวณบริการ
พร้อมทั้ง ค่า Y สุทธิ

ล ที่	โรงเรียนที่อยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัย	หมู่ที่	ตำบล	ค่า Y สุทธิ
1	โรงเรียนบ้านหนองจิก	14	ห้วยขมิ้น	- 3335.11
2	โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์	4	ห้วยขมิ้น	- 26432.19
3	โรงเรียนวัดสวนกล้วย	12	กุ่มหัก	- 18762.8
4	โรงเรียนวัดบัวลอย	3	บัวลอย	- 13280.16
5	โรงเรียนวัดกุ่มหัก	9	กุ่มหัก	- 10901
6	โรงเรียนเทศบาลหนองแกอนุสรณ์	ค	หนองแก	- 10352.86
7	โรงเรียนวัดไทรงาม	2	โคกแย้	- 9864
8	โรงเรียนเทศบาลวัฒนาเรืองราษฎร์บำรุง	ข	หนองแก	- 6467.02
9	โรงเรียนวัดหนองส้มคร	5	โคกแย้	- 5760.34
10	โรงเรียนวัดบ้านยาง	5	ห้วยทราย	- 5369.23
11	โรงเรียนวัดหนองสะเต	3	หนองปลิง	- 3594
12	โรงเรียนวัดหนองตะเ	5	หนองจรเข้	- 2652.26
13	โรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร	2	คชสิทธิ์	- 2339.04
14	โรงเรียนวัดกรงเซ่ง	2	หนองปลาหมอ	- 1865.2
15	โรงเรียนวัดหนองปลาหมอ	5	หนองปลาหมอ	- 1414.95
16	โรงเรียนวัดหนองตาเค็ง	4	หนองจรเข้	- 1262
17	โรงเรียนวัดหนองเซ่งใหญ่	2	โพนทอง	- 1086
18	โรงเรียนวัดท่าช้าง	9	หนองปลาหมอ	- 457.82
19	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง	6	หนองโรง	- 355.5
20	โรงเรียนวัดหนองครก	5	หนองนาก	1147.58

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	โรงเรียนที่อยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัย	หมู่ที่	ตำบล	ค่า Y สหติ
21	โรงเรียนวัดห้วยขมิ้น	9	ห้วยขมิ้น	1351.6
22	โรงเรียนวัดหนองจิก	7	หนองจิก	
23	โรงเรียนวัดห้วยทราย	3	ห้วยทราย	5539.92

ตาราง 10 แสดงโรงเรียนที่มีบริเวณบริการเพียงหมู่บ้านเดียว พร้อมทั้งที่ตั้ง

โรงเรียน	หมู่ที่	ตำบล
โรงเรียนวัดบ่อน้ำเค็ม	14	โคกแบะ
โรงเรียนบ้านคลองห้า	10	หนองโรง
โรงเรียนวัดโคกคดง	9	โคกกุม

ตาราง 11 แสดงที่ตั้งของโรงเรียนในปัจจุบัน และที่ตั้งของโรงเรียนที่ไม่อยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัย พร้อมทั้งค่า Y สหติ

ที่	โรงเรียน	ที่ตั้งของโรงเรียนปัจจุบัน			ที่ตั้งของโรงเรียนที่อยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัย		
		ตำบล	หมู่บ้าน	ค่า Y สหติ	ตำบล	หมู่บ้าน	ค่า Y สหติ
1	บ้านหนองโนน้อย	โคกคุด	1	1508.99	โคกคุด	5	- 2160.62
2	วัดสันติวิหาร	โคกคุด	6	- 4978.56	โคกคุด	7	- 5857.09
3	วัดโพธิ์ทอง	โพธิ์ทอง	4	- 615.03	โพธิ์ทอง	5	- 3582.51

ตาราง 11 (ต่อ)

ส.ท.	โรงเรียน	ที่ตั้งของโรงเรียนปัจจุบัน			ที่ตั้งของโรงเรียนที่อยู่ในย่านกลาง ที่อยู่อาศัย		
		ตำบล	หมู่บ้าน	ก. ย. ส.ท.	ตำบล	หมู่บ้าน	ก. ย. ส.ท.
4	วัดโคกกลาง	โพนทอง	8	352.1	โพนทอง	9	- 1175.74
5	วัดมะกานน้อยสามัคคี	บัวลอย	7	539.65	บัวลอย	5	- 192.93
6	วัดหนองหินแดง	บัวลอย	11	- 624.61	บัวลอย	2	- 9180.16
7	วัดบ้านไผ่	หนองจิก	1	- 11512.73	หนองจิก	5	- 18825.03
8	วัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์	ศรีสิทธิ์	6	- 2015.51	ศรีสิทธิ์	13	- 9894.45
9	วัดหนองชะโงก	ศรีสิทธิ์	10	7934.08	ศรีสิทธิ์	12	- 11352.69
10	วัดหนองปลิง	หนองปลิง	4	- 677.02	หนองปลิง	5	- 2392.32
11	บ้านใหม่ทุ่งหินขอ	หนองปลิง	8	2375.44	หนองปลิง	7	- 2899.18
12	วัดหนองอาจทอง	หนองแถม	7	213.01	หนองแถม	4	- 213.01
13	วัดราษฎร์เจริญ	หนองแถม	1	- 9713.57	หนองแถม	3	- 15574.73
14	วัดไผ่ดำ	ไผ่ดำ	6	- 1969.33	ไผ่ดำ	2	- 11297.1
15	วัดหนองโรง	หนองโรง	3	227.62	หนองโรง	5	- 13784.62
16	วัดลำบัว	หนองโรง	8	15912.56	กุ่มหัก	4	- 5942.59
17	วัดคลองท่า	หนองโรง	9	24402.56	หนองโรง	2	404.3
18	วัดหนองรี	หนองจรเข้	2	- 122.59	หนองจรเข้	3	- 2571.97
19	วัดใหญ่วันนา	หนองไข่น้ำ	9	- 4356.6	หนองไข่น้ำ	10	- 6036.59
20	วัดหนองปลากระดี่	หนองปลาหมอ	7	- 590.21	หนองปลาหมอ	6	- 11209.2
21	วัดบ้านจาน	หนองนาก	3	3203.40	หนองนาก	2	- 4423.04
22	วัดหนองผักชี	โคกแย้	6	2457.47	โคกแย้	3	- 35165.04
23	วัดหนองจอกใหญ่	โคกแย้	10	- 15.65	โคกแย้	12	- 65.55

ตาราง 11 (ต่อ)

ส.ท.	โรงเรียน	ที่ตั้งของโรงเรียนปัจจุบัน			ที่ตั้งของโรงเรียนที่อยู่ในย่านกลาง ที่อยู่อาศัย		
		ตำบล	หมู่บ้าน	ค่า Y สุทธิ	ตำบล	หมู่บ้าน	ค่า Y สุทธิ
24	วัดทองจอนน้อย	โคกแย้	16	162.15	โคกแย้	15	- 162.15
25	วัดห้วยทองกลาง	ห้วยขมิ้น	1	- 1623.43	ห้วยขมิ้น	2	- 3192.44
26	วัดป่าอาศ	ห้วยขมิ้น	11	9088.98	ห้วยขมิ้น	13	- 1509.96
27	เทศบาลวัดเกาะกลาง	หนองแค	ก	8223.77	หนองแค	ข	- 6467.02
28	เทศบาลวัดเสนานฉัตร	หนองแค	จ	1057.77	หนองแค	ง	- 796.95
29	เทศบาลวัดสหกรณ์ม.ศด	หนองแค	ฉ	10856.31	ไม่ง่า	1	- 5311.34

การที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ตั้งอยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียน เพราะ

1. โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในวัด เพราะวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน ประชาชนมักจะตั้งบ้านเรือนอยู่หนาแน่น จึงถือว่าตั้งอยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยของประชาชน ที่มาโบสถ์วัดบริการ แต่เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการพัฒนาประเภทในสถานต่าง ๆ มีการส่งเสริมการเกษตร, การตัดเส้นทางคมนาคมให้สะดวกในการติดต่อ, การส่งเสริมงานอุตสาหกรรม จึงทำให้บางหมู่บ้านซึ่งเป็นที่พักอาศัยอยู่อย่างเบาบาง มีคนอพยพเข้ามาอยู่มากขึ้น ดังนั้นบริเวณเหล่านั้นจึงเป็นย่านกลางที่อยู่อาศัยใหม่ของอำเภอหนองแค ส่วนย่านกลางที่อยู่อาศัยเดิมคือบริเวณวัดจะทยอย ๆ ลดความสำคัญลง

2. ความสนใจในด้านการศึกษาของประชาชนในหมู่บ้าน ทำให้มีการขอจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้านของตน ถ้าหมู่บ้านนั้นมีจำนวนมากพอ ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ไม่ขัดข้องในการจัดตั้งโรงเรียนขึ้น ดังนั้นในการจัดตั้งโรงเรียนอาจไม่จำเป็นต้องเป็นหมู่บ้าน

ที่มีประชากรมากที่สุด ก็จะอาศัยนักเรียนจากหมู่บ้านใกล้เคียงให้มาเรียนโรงเรียนยังหมู่บ้านของตน ดังนั้นทั้งของโรงเรียนจึงไม่จำเป็นต้องอยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยก็ได้

3. การตั้งโรงเรียน จะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่คั่นกวย ดังนั้นในบางครั้ง เขตพัฒนาชนบทที่คนจะมีราคาสูง การตั้งโรงเรียนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก จึงไม่สามารถจะตั้งโรงเรียนในเขตย่านกลางที่อยู่อาศัยได้ อาจจะเลือกมาอยู่บริเวณที่ใกล้เคียง นอกจากนั้นการบริจาบทดินของประชาชนก็อาจมีผลต่อการตั้งโรงเรียนได้

ทั้งของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะอยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียน

พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยของนักเรียน ซึ่งเป็นเพราะผลการพัฒนา ทำให้หมู่บ้านบางหมู่บ้านมีความเจริญขึ้น ประชาชนไปอาศัยหนาแน่นกว่าเขตที่เดิม โดยเฉพาะในบริเวณย่านอุตสาหกรรม ย่านที่มีการคมนาคมดีผ่าน ส่วนโรงเรียนที่สร้างขึ้นใหม่ โดยหลักทั่วไปจะพิจารณาทั้งในเขตชุมชนหนาแน่น แต่โดยสภาพข้อเท็จจริงแล้วจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ คือความร่วมมือช่วยเหลือของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งเกิดจากประชาชนในหมู่บ้านเห็นคุณค่าของการศึกษา

การที่โรงเรียนไม่ตั้งอยู่ในย่านกลางที่อาศัย ทำให้เสียหลายด้าน ด้านเศรษฐกิจ ต้องเบียดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักเรียนแต่ละคนที่ไม่อยู่ในย่านกลางที่อาศัย

คนแรงงาน ต้องเสียแรงงานมากในการเดินทางมาเรียนของ คนส่วนใหญ่มาเรียนรวมทั้งเสียเวลาในการเดินทางของคนส่วนใหญ่

ดังนั้นในการแก้ไขปัญหานี้อาจจะทำได้ โดยการปรับปรุงเขตบริเวณบริการเสียใหม่

4. บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหนองแค จะครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอหนองแคมีโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 4 โรงเรียน คือ

4.1 โรงเรียนหนองแค "สรีรจิตวิทยา" เป็นโรงเรียนประจำอำเภอ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ในเขตเทศบาล ขนาดของโรงเรียนใหญ่ที่สุดในอำเภอหนองแค จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2520 มีทั้งสิ้น 736 คน มีการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.2 โรงเรียนคชสิทธิ์ เป็นโรงเรียนประจำตำบล ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลคชสิทธิ์ จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2520 มี 263 คน มีการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.3 โรงเรียนหินกองวิทยาคม เป็นโรงเรียนประจำตำบล ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลห้วยขมิ้น จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2520 มีทั้งสิ้น 108 คน ขณะนี้เปิดทำการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4.4 โรงเรียนหนองแค เดิมเป็นโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ในเขตเทศบาล ได้เปิดการสอนระดับมัธยมศึกษาขึ้นในปีการศึกษา 2520 โดยมีนักเรียน 28 คน ขณะนี้เปิดทำการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การกระจายของนักเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหนองแค

เมื่อนำที่อยู่อาศัยของนักเรียนมาพลอตลงในแผนที่ แผนที่ 2 จะพบว่านักเรียนกระจายอยู่ทุกตำบลของอำเภอหนองแค และพบว่ามีอยู่ 6 ตำบล และ 1 เทศบาล ซึ่งทุกหมู่บ้านจึงมีการกระจายของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังตาราง 12 คือ

1. ตำบลโคกชุม	2. ตำบลคชสิทธิ์
3. ตำบลหนองปลิง	4. ตำบลหนองโรง
5. ตำบลหนองปลาหมอ	6. ตำบลห้วยขมิ้น
7. เทศบาลตำบลหนองแค	

ส่วนอีก 11 ตำบล จะมีบางหมู่บ้านที่ไม่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษากระจายอยู่ ดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงคำวลและหมู่บ้านซึ่งมีและไม่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษากร ะบายอยู่

ที่	คำวล	หมู่บ้านที่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	หมู่บ้านที่ไม่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
1	โคกชุม	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	—
2	กุดสิทธิ์	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13	—
3	หนองปลิง	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	—
4	หนองโรง	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	—
5	หนองปลาหมอ	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	—
6	ทวยทราย	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	—
7	เทศบาลตำบลหนองแก	หมู่ ก - ฉ	—
8	หนองนาถ	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	1
9	โนนคำ	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8	3
10	กุ่มหัก	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12	10
11	โพนทอง	2, 3, 4, 5, 6, 8, 9	1, 7
12	หนองจรเข้	1, 2, 5, 6, 7	3, 4
13	หนองไชน้ำ	2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11	1, 7
14	ทวยขมิ้น	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14	12, 13
15	หนองจิก	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12	2, 11, 13
16	หนองเขม	1, 3, 6, 7	2, 4, 5
17	บัวลอย	2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12, 13	1, 5, 6, 11
18	โคกแย้	1, 2, 3, 5, 7, 8, 14, 16	4, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15

การที่บางหมู่บ้านไม่มีเด็กเรียนชั้นมัธยมศึกษากร จะได้อยู่ น่าจะเป็นเพราะ

1. การศึกษาภาคบังคับถึงระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอหนองแค เพียงขยายไปเพียง 7 ตำบลเท่านั้น ดังนั้นยังเหลืออีก 11 ตำบล ที่ยังบังคับใช้ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้นในตำบลเหล่านั้น เด็กส่วนหนึ่ง เมื่อสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้ว ไม่คิดเรียนต่อระดับประถมศึกษาตอนปลาย แต่จะออกไปประกอบอาชีพ หรือช่วยบิดามารดาทำงาน เด็กนักเรียนพวกนี้จึงไม่มีสิทธิ์เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา

2. ประชากรในหมู่บ้านเบาบาง มีประชากรในวัยเรียนจำนวนน้อยมาก และส่วนใหญ่จะมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยดี ทำการเกษตรไม่ค่อยได้ผล ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง เช่นที่ตำบลโคกแย้, หนองจิก จึงทำให้ไม่สามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาได้ เนื่องจากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา การเดินทาง และยังขาดแรงงานที่จะช่วยทำนาทำสวนอีกด้วย

3. หมู่บ้านเหล่านี้อยู่ใกล้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภออื่น สามารถเดินทางไปเรียนหนังสือได้สะดวกกว่า เช่น ตำบลโคกแย้ และหนองจรเข้ บางหมู่บ้านอยู่ใกล้กับอำเภอวิหารแดง จึงมาเรียนที่โรงเรียนมัธยมศึกษาของอำเภอวิหารแดง

บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากตาราง 13 จะพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 โรงเรียน มีบริเวณบริการครอบคลุมตำบลและโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้คือ

ก. โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" มีบริเวณบริการกว้างที่สุด ครอบคลุม 12 ตำบล และ 1 เทศบาล คือ

1. ตำบลไผ่ดำ	2. ตำบลหนองแขม
3. ตำบลหนองปลาหมอ	4. ตำบลหนองไข่น้ำ
5. ตำบลหนองโรง	6. ตำบลหนองปลิง
7. ตำบลหนองจรเข้	8. ตำบลกุ่มหัก
9. ตำบลห้วยทราย	10. ตำบลหนองนา
11. ตำบลโคกแย้	12. ตำบลห้วยขมิ้น

13. เทศบาลตำบลหนองแค

นอกจากนี้ยังครอบคลุมบริเวณบริการไปยังอำเภอและจังหวัดอื่น ๆ ดังนี้

ตำบลหนองหญ่ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ตำบลระแนบ, สันติพิบ, ขาวงาม อำเภอวังน้อย จังหวัดอยุธยา

ตำบลศาลาการ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนหนองแค "สรกิจ"

มีทั้งหมด 34 โรงเรียน ดังตาราง 13 โดยมีโรงเรียนวัดหนองผักชี, โรงเรียนหินกองพิบูลย์-

อนุสรณ์ และโรงเรียนวัดบ้านลาด อยู่ในรัศมีบริเวณบริการ ร่วมกับโรงเรียนหินกองวิทยาคม

ข. โรงเรียนศศิธร มีบริเวณบริการครอบคลุม 4 ตำบล คือ

1. ตำบลศศิธร

2. ตำบลไทรทอง

3. ตำบลโคกตูม

4. ตำบลบัวลอย

นอกจากนี้ยังครอบคลุมบริเวณบริการไปยังตำบลระโสม อำเภอภาชี และ

ตำบลโพธิ์สาวหาญ, หนองไม้ซุง และสามัคคี อำเภออุทัย จังหวัดอยุธยา

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนศศิธรมีทั้งหมด

11 โรงเรียน ดังตาราง 13

ค. โรงเรียนหินกองวิทยาคม มีบริเวณบริการครอบคลุม 6 ตำบล คือ

1. ตำบลห้วยขมิ้น

2. ตำบลหนองจิก

3. ตำบลห้วยทราย

4. ตำบลบัวลอย

5. ตำบลหนองนาก

6. ตำบลโคกแย้

ส่วนโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนหินกองวิทยาคม มีทั้งหมด

13 โรงเรียน ดังตาราง 13

โรงเรียนหนองแค มีบริเวณบริการครอบคลุมเฉพาะเทศบาลตำบลหนองแค

ดังนั้นจึงมีโรงเรียนประถมศึกษาในบริเวณบริการร่วมกับโรงเรียนหนองแค "สรกิจวิทยา"

จะสังเกตเห็นว่า บริเวณบริการของโรงเรียนจะซ้อนกันอยู่ 7 ตำบล คือ

ตำบลห้วยขมิ้น, ห้วยทราย, โคกแย้, หนองนาก อยู่ในบริเวณบริการของ

ตาราง 13 (ต่อ)

โรงเรียนมัธยมศึกษา	ตำบลในบริเวณบริการ	โรงเรียนประถมศึกษาในบริเวณบริการ
โรงเรียนหนองแก "สรีรจิตวิทยา"	หนองจรเข้ กุ่มหัก หนองนา โคกแย้ ห้วยทราย ห้วยขมิ้น	โรงเรียนวัดหนองรี โรงเรียนวัดหนองตาเคี้ยง โรงเรียนวัดหนองตะเฆ โรงเรียนวัดกุ่มหัก โรงเรียนวัดสวนกล้วย โรงเรียนวัดหนองกรก โรงเรียนวัดหนองส้มคัน โรงเรียนวัดหนองผัก โรงเรียนวัดหนองน้ำเค็ม โรงเรียนวัดบ้านยาง โรงเรียนวัดกองพิบูลย์ราษฎร์ โรงเรียนวัดบ้านลาค โรงเรียนบ้านหนองจิก
ตำบลหนองหญ้า อำเภอดำรงวิทยารักษ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ตำบลระแนบ, สบไถ่ ช้างงาม อำเภอดำรงวิทยารักษ์ อูยยา	ตำบลสุราษฎร์ธานี อำเภอดำรงวิทยารักษ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โรงเรียนศรีวิชัย	ศรีวิชัย โคกตูม	โรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร โรงเรียนวัดชัยสิทธิ์ราษฎร์ โรงเรียนวัดหนองตะเฆ โรงเรียนวัดหนองโนน้อย โรงเรียนวัดสันติวิหาร

ตาราง 13 (ต่อ)

โรงเรียนมัธยมศึกษา	ตำบลในบริเวณบริการ	โรงเรียนประถมศึกษาในบริเวณบริการ
โรงเรียนศรีสิทธิ์	โพธารอง บัวลอย โพธิ์สาวหาญ, หนองไม้ซุง และสามัคคีพิทักษ์ อำเภอดุสิต จังหวัดอยุธยา	โรงเรียนวัดโคกแก่ง โรงเรียนวัดหนองแขงใหญ่ โรงเรียนวัดโพธารอง โรงเรียนวัดโคกกลาง โรงเรียนวัดบัวลอย โรงเรียนวัดหนองดินแดง
โรงเรียนหินกองวิทยาคม	ห้วยขมิ้น หนองจิก ห้วยทราย โคกแย้ หนองนาก บัวลอย	โรงเรียนวัดห้วยทองหลาง โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์ โรงเรียนวัดห้วยขมิ้น โรงเรียนวัดบ้านลาด โรงเรียนวัดหนองจิก โรงเรียนวัดบ้านไผ่ โรงเรียนวัดห้วยทราย โรงเรียนไทรงาม โรงเรียนหนองจอกน้อย โรงเรียนวัดหนองผักชี โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่ โรงเรียนวัดบ้านจาน โรงเรียนสันมะคาบถนอยสามัคคี

ตาราง 13 (ต่อ)

โรงเรียนมัธยมศึกษา	ตำบลในบริเวณบริการ	โรงเรียนประถมศึกษาในบริเวณบริการ
โรงเรียนหนองแค	เทศบาลตำบลหนองแค	โรงเรียนเทศบาลวัดเกาะกลาง โรงเรียนเทศบาลนาเรียงราษฎร์บำรุง โรงเรียนเทศบาลหนองแคอนุสรณ์ โรงเรียนเทศบาลวัดสัทธิกรรมม กล โรงเรียนเทศบาลวัดเสนานฤมิตร

โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" และโรงเรียนหินกองวิทยาคม

ตำบลบัลลอย อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนกษัตริย์กับหินกองวิทยาคม

เทศบาลตำบลหนองแค อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนหนองแคกับโรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา"

การให้บริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการซ้อนกัน เพราะ

1. โรงเรียนหนองแค โรงเรียนหินกองวิทยาคม ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดใหม่ ตั้งอยู่ใกล้กับโรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" ซึ่งเป็นโรงเรียนใหญ่ เปิดทำการสอนมาหลายปี ชื่อเสียงและคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ เป็นที่รู้จักของประชาชน ตลอดจนตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก อยู่ห่างจากถนนพหลโยธิน ซึ่งเป็นทางหลวงแผ่นดินเพียง 600 เมตร มีรถประจำทางผ่าน นอกจากนี้รถประจำทางสายสระบุรี - หนองแค, หินกอง - หนองแควิ่งบริการเข้าไปในเขตเทศบาลด้วย ดังนั้นนักเรียนที่อยู่ในเขตตำบลใกล้เคียงสามารถมาเรียนที่โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" ได้ โดยใช้เวลาไม่มากนัก จึงทำให้รัศมีบริเวณบริการของโรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" ครอบคลุมบริเวณบริการบางส่วน ของโรงเรียนหนองแค และโรงเรียนหินกองวิทยาคม

โรงเรียนหนองแค อยู่ห่างจากโรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" เพียง 500 เมตรเท่านั้น จึงตกอยู่ใต้อิทธิพลของโรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" ทั้งหมด

ส่วนโรงเรียนหินกองวิทยาคม อยู่ห่างจากโรงเรียนหนองแค "สรีรพิทยา" ประมาณ 7 กิโลเมตร การคมนาคมติดต่อไต่ส่ควกทั้งรุดประจำทางสายไกลและรุดประจำทางสายสั้น หินกอง - หนองแค, สระบุรี - หนองแค วังผาญ จึงทำให้ประชาชนที่อยู่ในบริเวณบริการ ของโรงเรียนหินกองวิทยาคม สามารถเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนหนองแค "สรีรพิทยา" ได้ โดยไม่เสียเวลามากนัก ดังนั้นบริเวณบริการของโรงเรียนหนองแค "สรีรพิทยา" จึง ครอบคลุมบริเวณบริการบางส่วนของตำบลทอขมิ้น, ท้ายทราย, โกกแย, หนองนาถ ซึ่งอยู่ใน บริเวณบริการของโรงเรียนหินกองวิทยาคม

2. โรงเรียนหินกองวิทยาคม และโรงเรียนคสสิทท์ อยู่ห่างกันประมาณ 10.5 กิโลเมตร มีตำบลบัวลอยอยู่กึ่งกลางระหว่างโรงเรียนทั้งสอง นักเรียนในตำบลสามารถจะ ไปโรงเรียนทั้งสองไต่ส่ควก โดยไต่เสนทางถนนหินกอง - ภาชี แต่เนื่องจากโรงเรียน คสสิทท์เป็นโรงเรียนที่เป็กมาก่อนโรงเรียนหินกองวิทยาคม ดังนั้นจึงให้บริการแก่ตำบลบัวลอย มากกว่าโรงเรียนหินกองวิทยาคม โดยครอบคลุมบริเวณบริการโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน คือ วัดบัวลอย และวัดหนองหินแย ในขณะทีโรงเรียนหินกองวิทยาคม ครอบคลุมบริเวณบริการ ของโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาสามัญก็

การที่โรงเรียนหนองแค "สรีรพิทยา" มีบริเวณบริการไม่ครอบคลุมบริเวณบริการ ของโรงเรียนคสสิทท์ เป็นเพราะโรงเรียน 2 โรงเรียนอยู่ห่างกันมากประมาณ 18 กิโลเมตร เส้นทางที่จะติดต่อกับโรงเรียนหนองแค "สรีรพิทยา" ที่ส่ควกส่วนใหญ่จะไต่เสนทางหินกอง - ภาชี ผ่านบริเวณบริการของโรงเรียนหินกองวิทยาคม แล้วจึงเดินทางคยไต่เสนทางถนน พหลโยธินมายังโรงเรียน ดังนั้นนักเรียนในบริเวณบริการของโรงเรียนคสสิทท์ในตำบลคสสิทท์, โพนทอง และโคกขุม จึงเรียนที่โรงเรียนคสสิทท์ทั้งหมด ยกเว้นบางส่วนของตำบลบัวลอย มาเรียนที่โรงเรียนหินกองวิทยาคม คุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนคสสิทท์ อาจจะดีกว่า โรงเรียนหนองแค "สรีรพิทยา" เล็กน้อย

จากแผนที่แผนที่ 2 และตาราง 12, 13 พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอ หนองแค จะอยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด ยกเว้นโรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่ และโรงเรียนวัดหนองตาเค็ง ทั้งนี้เพราะ หมู่บ้านที่ 10, 11, 12 ตำบลโคกแย และหมู่ที่ 4

ตำบลหนองจรเข้ มีจำนวนประชากรอยู่เบาบาง การจัดการกระจายตามทุ่งนา จำนวนประชากรวัยเรียนมีน้อยมาก ถึงตาราง 14 จึงทำให้โอกาสที่จะมีประชากรวัยเรียนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตาราง 14 แสดงจำนวนประชากร และประชากรวัยเรียนที่เกิดขึ้นปี 2504 - 2506

หมู่บ้านที่	ตำบล	ประชากรทั้งหมดในปี 2520	ประชากรวัยเรียนที่เกิดขึ้นปี 2504-2506 ซึ่งเข้าเรียนชั้น ม.ศ. 1 - ม.ศ. 3 ในปี 2520
10	โคกแย้	235	14
11	โคกแย้	151	8
12	โคกแย้	200	9
๑4	หนองจรเข้	265	22

ในแต่ละหมู่บ้าน แทบจะไม่มี หรือถ้ามี บัณฑิตเรียนเหล่านี้ก็ไม่มาเรียนที่โรงเรียนในอำเภอหนองแค และไปเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอวิหารแดง ซึ่งอยู่ไกลกว่าการคมนาคมสะดวก

สรุปได้ว่าบริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จะกว้างกว่าและครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษา

การที่โรงเรียนมัศึกษามีอาณาเขตกว้างกว่าโรงเรียนประถมศึกษา เพราะ

4.1 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาค้นคว้าค้นคว้า ค้นคว้าผู้ที่จะศึกษาต่อระดับนี้ จะเป็นผู้สนใจอยากจะได้เรียน ซึ่งในแต่ละตำบลมีจำนวนไม่มาก รัฐไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยเปิดโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เท่ากับโรงเรียนประถมศึกษา หรือให้ทั่วถึงทุกตำบลได้ เนื่องจากการศึกษาระดับนี้สิ้นเปลืองงบประมาณ นอกจากนั้นยังต้องการประชากรมาสนับสนุนในจำนวนมากด้วย รัฐจึงพิจารณาหาพื้นที่เหมาะสมในที่ที่มีประชากรมาก มีการคมนาคมสะดวกต่อการเดินทางของนักเรียนจากตำบลต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะตั้งอยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมที่ทอดยาวทางผ่านได้ จำนวนโรงเรียนที่รัฐจัดตั้งขึ้นมีจำนวนไม่มาก ในอำเภอ-

หนองแค้นี 4 โรง ในขณะที่โรงเรียนประถมศึกษาที่มีถึง 55 โรง ดังนั้น บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงกว้างกว่าโรงเรียนประถมศึกษา

4.2 การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มักจะคำนึงถึงเรื่องคุณภาพและข้อเสียมากกว่าเรื่องระยะทางไกล - ไกล เพราะผู้ศึกษาระดับมัธยมมุ่งหวังที่จะศึกษาต่อในระดับสูงอีก ดังนั้นถ้าโรงเรียนใดเป็นโรงเรียนที่มีข้อเสีย มีคุณภาพทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ ย่อมมีเด็กสนใจมาเรียนมาก บริเวณบริการจะกว้างมาก

4.3 การศึกษาส่วนใหญ่เป็นเด็กที่โตแล้ว มีความสามารถพึ่งตนเองได้ และรับผิดชอบตนเองได้ ความห่วงใยในเรื่องการเดินทางของผูปกครองจะลดน้อยลง

จำนวนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหนองแค้นี และความเหมาะสมในการบริการ

อำเภอหนองแค้นีมีโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 โรง ซึ่งมีจำนวนที่พอจะสามารถให้บริการแก่ประชาชนในอำเภอหนองแค้นีอย่างทั่วถึง โดยโรงเรียนเหล่านั้นส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม โดย โรงเรียนชลสิทธิ์ ทำหน้าที่ให้บริการทางคันเหนือและคันตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอ

โรงเรียนหินกองวิทยาคม ทำหน้าที่ให้บริการทางคันเหนือและคันตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอ

โรงเรียนหนองแค้นี "สรกิจพิทยา" ทำหน้าที่ให้บริการทางตอนกลาง, ตะวันออกเฉียงใต้, ตะวันตกเฉียงใต้

โรงเรียนหนองแค้นีให้บริการเฉพาะเขตเทศบาล

ดังนั้น จะเห็นว่า จากตำแหน่งที่ตั้งนี้ โรงเรียนทั้ง 4 โรง จึงให้บริการแก่ประชาชนในอำเภอหนองแค้นีอย่างทั่วถึง สามารถครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนประถมศึกษาได้ถึง 53 โรง

ขอเสนอถึง เหตุเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหนองแค

1. โรงเรียนหนองแค จะมีบริเวณบริการเฉพาะในเขตเทศบาลเท่านั้น เพราะติดกับโรงเรียนหนองแค "สรีกพิทยา" มากเกินไป เพียง 500 เมตร จึงถูกครอบคลุมบริเวณบริการไว้ทั้งหมด ดังนั้นการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นมาเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาอีกโรงเรียนจะสิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่คุ้มค่า เนื่องจาก

1) ไม่ใช่วัยสักคั่นนักเรียนที่อยู่ไกล ๆ ซึ่งเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนหนองแค "สรีกพิทยา"

2) ให้การบริการทางการศึกษามัธยมศึกษาส่วนใหญ่นักเรียนที่สำเร็จประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของตนเท่านั้น นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงมุ่งหาเข้าเรียนในโรงเรียนหนองแค "สรีกพิทยา" นอกจากเขาไม่ไถ่จึงจะมาเรียนที่นี้ จำนวนนักเรียนมีน้อย โอกาสขยายให้จำนวนเพิ่มทำได้ยาก นอกจากโรงเรียนหนองแค "สรีกพิทยา" จะงดขยายการรับนักเรียนชั้น ม.1 และลดจำนวนการรับนักเรียนชั้น ม.1 ซึ่งไม่ใช่วิธีการที่สมควร เมื่อจำนวนนักเรียนมีน้อย ระบบการบริหารจะมีความคล่องตัวน้อย ควบคุมดูแลยาก ครูจะท้อแท้เพียงพอที่จะทำการสอน ซึ่งไม่คุ้มกับจำนวนนักเรียนที่มีจำนวนน้อย จึงทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

ดังนั้นในความเห็นของผู้ศึกษาคิดว่า โรงเรียนหนองแคควรจะรวมกับโรงเรียนหนองแค "สรีกพิทยา" โดยกำหนดให้โรงเรียนหนองแครับนักเรียนบางชั้นเรียน และบางชั้นไปเรียนที่โรงเรียนหนองแค "สรีกพิทยา" ซึ่งการทำแบบนี้ช่วยแก้ปัญหาการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งในด้านการสร้างครู, บุคลากร รวมทั้งการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพมากกว่าจัดในรูปโรงเรียนขนาดเล็ก และการรวมโรงเรียน 2 โรงเรียนเข้าด้วยกัน อาจจะทำให้สามารถขยายชั้นเรียนในโรงเรียนหนองแค "สรีกพิทยา" ไปถึงชั้น ม.ศ.4 - 5 ได้ โดยไม่ต้องก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมมากนัก เพราะนักเรียนส่วนหนึ่งไปเรียนที่โรงเรียนหนองแค นอกจากนี้จำนวนนักเรียนและปริมาณชั้นเรียนมีส่วนในการช่วยในการเปิดสอนระดับชั้น ม.ศ. ปลายได้โดย

2. โรงเรียนหินกองวิทยาคม มีรัศมีบริการกว้างมาก ทางด้านเหนือถึง 4 กิโลเมตร ทั้งอยู่ระหว่างบริเวณบริการของโรงเรียนหนองแค "สรีกพิทยา" และ

โรงเรียนสตรี ซึ่งในการเดินทางติดต่อจะต้องผ่านโรงเรียนหินกอง ดังนั้นโรงเรียนนี้ต่อไป
มีโอกาสนขยายและพัฒนาให้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ได้มาก เพราะมีที่ตั้งเหมาะสม เป็นตำแหน่ง
ที่มีประชากรมาก และยังสามารถดึงดูดนักเรียนจากบริเวณบริการของ โรงเรียนหนองแค
"สรีรวิทยา" และสตรีไทย

การที่โรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถครอบคลุมโรงเรียนประถมศึกษาได้ เพราะ

1. ที่ตั้งที่เหมาะสมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยตั้งอยู่กระจายครอบคลุม
อำเภอหนองแคไว้ได้โดย

โรงเรียนสตรี ให้บริการทางถนนเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ

โรงเรียนหินกอง ให้บริการทางถนนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ

โรงเรียนหนองแค "สรีรวิทยา" ให้บริการทางถนนใต้, กลาง,
ตะวันออกเฉียงใต้ และตะวันตกเฉียงใต้

โรงเรียนหนองแค ให้บริการเฉพาะเขตเทศบาลเท่านั้น

2. โรงเรียนตั้งอยู่ในที่ที่มีการคมนาคมสะดวก มีถนนสายใหญ่และสายรอง
ผ่าน โดย

โรงเรียนสตรี จะมีถนนสายสำคัญคือ หินกอง - ภาชี ซึ่งผ่านหลาย
หมู่บ้านในตำบลโคกตูม, โพนทอง, บัวลอย, หนองปลาหมอ, ห้วยขมิ้น และยังเชื่อมต่อกับถนน
ภายในหมู่บ้านด้วย ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านในบริเวณบริการ ก็จะเดินทางโดยใช้เส้นทาง
ถนนหินกอง - ภาชี แล้วเชื่อมต่อกับถนนเข้าสู่โรงเรียนอีกที่หนึ่ง นอกจากนี้ยังมีเส้นทางถนน
ริมคลองที่พัฒนาอีกด้วย

โรงเรียนหินกองวิทยาคม จะมีถนนสำคัญคือ หินกอง - ภาชี, สุวรรณศรี
ซึ่งผ่านในเขตตำบลห้วยทราย, โลกแย้ ถนนพหลโยธิน ซึ่งผ่านตำบลห้วยขมิ้น ห้วยทราย
หนองนาก นอกจากนี้มีถนนประจำตำบลอีกด้วย

โรงเรียนหนองแค "สรีรวิทยา" มีถนนพหลโยธิน, ถนนในเขตเทศบาล,
ถนนริมคลองที่พัฒนา ขยายให้เดินทางสะดวกขึ้น

3. ที่ตั้งของโรงเรียนจะตั้งอยู่ในที่ที่ประชากรอยู่หนาแน่น มีประชากรมาสนับสนุน
เพียงพอ โรงเรียนตั้งมานาน มีคุณภาพเชื่อถือได้

4. การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนที่เหมาะสมในอำเภอหนองแค

การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนที่เหมาะสม โดยใช้แบบจำลอง

(Model) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัว คือ จำนวนประชากร , สภาพการคมนาคม , สภาพภูมิศาสตร์ โดยให้ทุกหมู่บ้านในอำเภอหนองแค เป็นตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียน รัศมีบริเวณบริการของโรงเรียนใช้ 3 กิโลเมตร เป็นเกณฑ์ ค่า Y สูตรที่น้อยที่สุดจะเป็นตำแหน่งของโรงเรียนที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งค่า Y สูตร คำนวณได้จาก

$$Y \text{ สูตร} = \sum_{i=1}^N Y_{ij} - Y_{ij1}$$

ผลจากคำนวณพบตำแหน่งโรงเรียนที่เหมาะสม ซึ่งมีค่า Y สูตรน้อยที่สุด เรียงลำดับทั้งหมด 55 ตำแหน่ง ดังนี้คือ

ตาราง 15 แสดงตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนที่ประเมินได้จากแบบจำลอง พร้อมทั้งค่า Y สูตร จำนวน 55 ตำแหน่ง

อันดับที่	หมู่บ้าน	ตำบล	ค่า Y สูตร
1	ห้วยทราย	8	- 405278.03
2	ห้วยขมิ้น	6	- 151074.63
3	ห้วยขมิ้น	14	- 125784.59
4	ห้วยทราย	5	- 123695.44
5	หนองแค	ค	- 112001.00
6	หนองแค	ง	- 94153.37
7	หนองแค	ข	- 71423.90
8	โคกแย้	8	- 51331.44
9	โคกแย้	5	- 47065.46

ตาราง 15 (ต่อ)

อันดับ	หมู่บ้าน	ตำบล	ค่า Y สุ่ม
10	หนองแค	ก	- 45915.89
11	บัวลอย	3	- 42946.34
12	ห้วยทราย	2	- 38762.06
13	หนองปลิง	7	- 34166.84
14	หนองแขม	1	- 34041.53
15	ศรีสิทธิ์	2	- 32396.10
16	ศรีสิทธิ์	8	- 31964.74
17	หนองแขม	3	- 30483.14
18	กุ่มหัก	12	- 23928.32
19	ไผ่คำ	6	- 22349.49
20	บัวลอย	2	- 21344.34
21	ศรีสิทธิ์	12	- 20753.92
22	ห้วยทราย	1	- 20745.80
23	หนองนาก	4	- 19580.05
24	หนองจิก	5	- 17242.53
25	หนองจิก	1	- 17172.04
26	โคกตม	7	- 16742.66
27	ไผ่คำ	2	- 16557.70
28	หนองแค	จ	- 16176.57
29	บัวลอย	4	- 15883.27
30	หนองจรเข้	5	- 15874.32
31	หนองโรง	1	- 14582.72

ตาราง 15 (ต่อ)

อันดับ	หมู่บ้าน	ตำบล	ค่า Y สุทธิ
32	ห้วยขมิ้น	11	- 14466.00
33	หนองนาก	2	- 14314.46
34	กชสิทธิ์	13	- 14212.65
35	โคกแย้	3	- 13583.60
36	หนองปลิง	5	- 12198.98
37	หนองโรง	8	- 11557.48
38	หนองจิก	6	- 11515.03
39	โพนทอง	9	- 11172.59
40	หนองจรเข้	3	- 10542.14
41	บัวลอย	10	- 10204.63
42	หนองปลาหมอ	8	- 9792.48
43	โพนทอง	2	- 9667.01
44	โคกแย้	13	- 9572.71
45	โพนทอง	4	- 9121.81
46	ไม้คำ	4	- 9049.87
47	หนองโรง	5	- 8931.13
48	หนองปลาหมอ	6	- 8719.57
49	โพนทอง	5	- 7849.89
50	หนองปลิง	3	- 5873.63
51	โคกตูม	6	- 5607.35
52	หนองจรเข้	4	- 5498.01
53	หนองปลาหมอ	2	- 4203.93

ตาราง 15 (ต่อ)

อันดับที่	หมู่บ้าน	ตำบล	ค่า Y สุทธิ
54	หนองจิก	3	- 3938.57
55	หนองไชน้ำ	7	- 3420.70

จากตาราง 15 พบว่าตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุดคือ หมู่ที่ 8 ตำบลห้วยทราย และมี 2 ตำบล คือ ตำบลหนองนก และตำบลหนองไชน้ำ ไม่มีตำแหน่งโรงเรียนที่เหมาะสม ซึ่งได้จากการประเมินตั้งแต่เลย สำหรับเขตเทศบาลตำบลหนองแค มีตำแหน่งโรงเรียนที่เหมาะสม ซึ่งได้จากการประเมินมากที่สุด 5 โรงเรียน

เมื่อนำตำแหน่งของโรงเรียนที่ได้จากการประเมิน มาเปรียบเทียบกับตำแหน่งโรงเรียนในปัจจุบัน พบว่าตำแหน่งตรงกัน จำนวน 22 โรงเรียน ดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงตำแหน่งของโรงเรียนในปัจจุบันที่ตรงกับตำแหน่งของโรงเรียนที่ได้จากการประเมินโดยแบบจำลอง

ลำดับที่	ตำแหน่งที่ได้จากการประเมิน		โรงเรียนปัจจุบัน
	ตำบล	หมู่บ้าน	
1	ห้วยขมิ้น	14	โรงเรียนบ้านหนองจิก
2	ห้วยทราย	5	โรงเรียนวัดบ้านยาง
3	หนองแค	ค	โรงเรียนเทศบาลหนองแคอนุสรณ์
4	หนองแค	ข	โรงเรียนเทศบาลวัดนาเรียงราษฎร์บำรุง
5	โคกแย้	5	โรงเรียนวัดหนองสมัค
6	หนองแค	ก	โรงเรียนเทศบาลวัดเกาะกลาง
7	บัวลอย	3	โรงเรียนวัดบัวลอย

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับที่	ตำแหน่ง โรงเรียนที่ได้จากการประเมิน		โรงเรียนปัจจุบัน
	ตำบล	หมู่บ้าน	
8	หนองเขม	1	โรงเรียนวัชรราษฎร์เจริญ
9	กุดสีหล	2	โรงเรียนวัชรชัยเฉลิมมิตร
10	กุ่มหัก	12	โรงเรียนวัดสวนกล้วย
11	ไผ่คำ	6	โรงเรียนวัชรราษฎร์รักษาธรรม
12	หนองจิก	1	โรงเรียนวัดบ้านไผ่
13	หนองแก	7	โรงเรียนเทศบาลวัดเสนาณฤมิตร
14	หนองจรเข้	5	โรงเรียนวัดหนองตะเฆ
15	ห้วยขมิ้น	11	โรงเรียนวัดบ้านลาด
16	หนองโรง	8	โรงเรียนวัดคำบัว
17	โพนทอง	2	โรงเรียนวัดหนองแขงใหญ่
18	โพนทอง	4	โรงเรียนวัดโพนทอง
19	หนองปลิง	3	โรงเรียนวัดหนองสะเคา
20	โคกตูม	6	โรงเรียนวัดสันติวิหาร
21	หนองจรเข้	4	โรงเรียนวัดหนองตาเคี้ยง
22	หนองปลาหมอ	2	โรงเรียนวัดครองแสง

จากตาราง 16 พบว่าเทศบาลตำบลหนองแค มีโรงเรียนที่ตรงกับตำแหน่งโรงเรียนที่ได้จากการประเมินมากที่สุด ถึง 4 โรงเรียน จาก 5 โรงเรียน ส่วนตำบลโคกแย้ ตรงกับตำแหน่งโรงเรียนที่ได้จากการประเมินน้อยที่สุด 1 โรงเรียน ถ้าเทียบกับจำนวนโรงเรียนที่มีอยู่ 6 โรงเรียน ส่วนตำบลหนองนาถ ไม่มีตำแหน่งใดตรงกับโรงเรียนในปัจจุบันเลย

ตำแหน่งของโรงเรียนที่ได้จากการประเมิน 33 ตำแหน่ง ซึ่งไม่ตรงกับตำแหน่ง
โรงเรียนปัจจุบัน จะพบว่าปีตำแหน่งใกล้เคียงกับโรงเรียนในปัจจุบันหลายโรง ดังตาราง 17

ตาราง 17 แสดงตำแหน่งของโรงเรียนที่ได้จากการประเมิน ซึ่งอยู่ใกล้ ตำแหน่งโรงเรียน
ปัจจุบัน

ที่	ตำแหน่งโรงเรียนที่ได้ จากการประเมิน		ตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบัน		
	ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	โรงเรียน
1	ห้วยทราย	8	ห้วยขมิ้น	4	โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์ *
2	ห้วยขมิ้น	6	ห้วยขมิ้น	4	โรงเรียนหินกองพิบูลย์
3	หนองแค	ง	หนองแค	ค	โรงเรียนเทศบาลหนองแคอนุสรณ์
4	โคกแย้	8	โคกแย้	5	โรงเรียนวัดหนองสมิคร
5	ห้วยทราย	2	ห้วยทราย	3	โรงเรียนวัดห้วยทราย*
6	หนองปลิง	7	หนองปลิง	8	โรงเรียนวัดหนองปลากระดี่
7	คชสิทธิ์	8	คชสิทธิ์	10	โรงเรียนวัดขอนแก่น*
8	หนองแขม	3	หนองแขม	1	โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ
9	บัวลอย	2	บัวลอย	11	โรงเรียนวัดหนองดินแดง*
10	คชสิทธิ์	12	คชสิทธิ์	10	โรงเรียนวัดขอนแก่น*
11	ห้วยทราย	1	ห้วยทราย	3	โรงเรียนวัดห้วยทราย
12	หนองนาก	4	หนองนาก	5	โรงเรียนวัดหนองครก*
13	หนองจิก	5	บัวลอย	7	โรงเรียนวัดสันมะคาบน้อยสามัคคี
14	โคกคม	7	โคกคม	6	โรงเรียนวัดสันติวิหาร
15	ไผ่คำ	2	ไผ่คำ	6	โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
16	บัวลอย	4	คชสิทธิ์	2	โรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	ตำแหน่งโรงเรียนที่ได้ จากการประเมิน		ตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบัน		
	ตำบล	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	โรงเรียน
17	หนองโรง	1	หนองโรง	8	โรงเรียนวัดคำบัว
18	หนองนาก	2	หนองนาก	3	โรงเรียนวัดบ้านจาน*
19	คชสิทธิ์	13	คชสิทธิ์	6	โรงเรียนวัดชัยสิทธิสุพรรณ*
20	โคกแย้	3	โคกแย้	2	โรงเรียนวัดไทยงาม*
21	หนองปลิง	5	หนองปลิง	4	โรงเรียนวัดหนองปลิง*
22	หนองจิก	6	หนองจิก	7	โรงเรียนวัดหนองจิก*
23	โพนทอง	9	โพนทอง	8	โรงเรียนวัดโคกกกลาง**
24	หนองจรเข้	3	หนองจรเข้	2	โรงเรียนวัดหนองรี*
25	บัวลอย	10	บัวลอย	11	โรงเรียนวัดหนองคันทอง
26	หนองปลาหมอ	8	หนองปลาหมอ	7	โรงเรียนวัดหนองปลากระดี่*
27	โคกแย้	13	โคกแย้	6	โรงเรียนวัดหนองผักชี*
28	ไผ่คำ	4	ไผ่คำ	6	โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
29	หนองโรง	5	หนองโรง	3	โรงเรียนวัดหนองโรง*
30	หนองปลาหมอ	6	หนองปลาหมอ	5	โรงเรียนวัดหนองปลาหมอ*
31	โพนทอง	5	โพนทอง	8	โรงเรียนวัดโคกกกลาง
32	หนองจิก	3	หนองจิก	7	โรงเรียนวัดหนองจิก
33	หนองไข่น้ำ	5	หนองไข่น้ำ	9	โรงเรียนวัดใหญ่บ้าน*

*ตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบันที่เพิ่มขึ้น

การพิจารณาว่าตำแหน่ง โรงเรียนที่ได้จากการประเมินใกล้เคียงกับโรงเรียนใดในปัจจุบันนั้น ถือหลักว่า

1. ถ้าตำแหน่งโรงเรียนที่ประเมินได้ ใกล้เคียงกับโรงเรียนปัจจุบัน เพียง 1 โรงเรียน ถือว่าโรงเรียนนั้นเหมาะสม
2. ถ้าตำแหน่งโรงเรียนที่ประเมินได้ ใกล้เคียงกับโรงเรียนปัจจุบันมากกว่า 1 โรงเรียนไป ให้พิจารณาค่า Y_{1j} ของตำแหน่ง โรงเรียนที่ประเมินได้ที่น้อยที่สุด ตรงกับโรงเรียนใด ถือว่าโรงเรียนนั้นเหมาะสม ตัวอย่างเช่น

หมู่ที่ 2 ตำบลบัวลอย เป็นตำแหน่ง โรงเรียนที่ประเมินได้ ซึ่งอยู่ใกล้กับ หมู่ที่ 3, 11 ตำบลบัวลอย หมู่ที่ 8 ตำบลโพนทอง

ค่า Y_{1j} จากหมู่ 3 - หมู่ 2 บัวลอย มีค่า = 1984.38

ค่า Y_{1j} จากหมู่ 11 - หมู่ 2 บัวลอย มีค่า = 591.67

ค่า Y_{1j} จากหมู่ 8 โพนทอง - หมู่ 2 บัวลอย มีค่า = 1151.33

ดังนั้น ตำแหน่งโรงเรียนที่ประเมินได้หมู่ที่ 2 ตำบลบัวลอย จะใกล้กับหมู่ 11 ตำบลบัวลอย ซึ่งเป็นพี่ของโรงเรียนวัดหนองกิงแวง ดังนั้นจึงถือว่าโรงเรียนวัดหนองกิงแวง มีตำแหน่งที่เหมาะสม

จากตาราง 17 การหาตำแหน่งที่ใกล้เคียงกับตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบัน ปรากฏว่า ได้โรงเรียนปัจจุบันที่มีตำแหน่งเหมาะสมเพิ่มขึ้นเพียง 18 โรงเรียนนั้น เนื่องจากตำแหน่งของโรงเรียนที่ประเมินได้มักจะอยู่ใกล้กับหลายตำแหน่ง ดังนั้นเมื่อมาปรับให้ใกล้เคียงกับโรงเรียนปัจจุบัน จะได้โรงเรียนปัจจุบันเพียง 1 โรงเรียน เช่น

โรงเรียนวัดห้วยทราย อยู่ใกล้กับตำแหน่งโรงเรียนที่ประเมินได้ในหมู่ที่ 1 และ 2 ตำบลห้วยทราย

โรงเรียนวัดหนองปลากระดี อยู่ใกล้กับตำแหน่งโรงเรียนที่ประเมินได้ในหมู่ที่ 1 ตำบลหนองปลิง และหมู่ที่ 8 ตำบลหนองปลาหมอ

เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ

1. อำเภอนองแคะ มีการแบ่งหมู่บ้านมากถึง 178 หมู่บ้าน จึงทำให้เนื้อที่ของหมู่บ้านมีขนาดเล็ก ดังนั้นรัศมีมีบริเวณบริการของโรงเรียนซึ่งถือเอา 3 กิโลเมตร จึงครอบคลุมได้หลายหมู่บ้าน และหลายตำบล

2. หมู่บ้านที่มีประชาชนอยู่หนาแน่น มักอยู่ใกล้กัน จึงทำให้ตำแหน่งโรงเรียนที่ประเมินได้ใกล้เคียงกันด้วย เช่น หมู่ 8 ตำบลห้วยทราย มีประชากร 2608 คน หมู่ที่ 6 ตำบลห้วยขมิ้น มีประชากร 1136 คน ทั้ง 2 หมู่บ้านนี้อยู่ติดกันโดยใช้ถนนพหลโยธินเป็นแนวแบ่ง ดังนั้นเนื้อหากำหนดค่า Y สุทธิ จะได้ค่าที่น้อยที่สุดเป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ แต่ตำแหน่ง 2 หมู่บ้านนี้อยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์เพียงโรงเรียนเดียว

จากการคำนวณโดยใช้แบบจำลองประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนนี้ ทำให้ได้โรงเรียนที่มีตำแหน่งเหมาะสมเพียง 40 โรงเรียนเท่านั้น โรงเรียนที่เหลืออีก 15 โรงเรียน คังคาราง 18 ควรได้มีการพิจารณาว่าสมควรจะยุบหรือให้คงอยู่ต่อไป

ตาราง 18 แสดงที่ตั้งโรงเรียนปัจจุบันที่มีตำแหน่งไม่ตรงหรือใกล้เคียงกับตำแหน่งของโรงเรียนที่ประเมินได้ พร้อมทั้งค่า Y สุทธิ

ที่	โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน	ค่า Y สุทธิ
1	โรงเรียนบ้านหนองโนน้อย	โคกชุม	1	2133
2	โรงเรียนวัดโคกแดง	โคกชุม	9	- 1500.17
3	โรงเรียนวัดหนองอ่างทอง	หนองแสม	7	10573.36
4	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง	หนองโรง	6	- 1390.11
5	โรงเรียนวัดคลองห้า	หนองโรง	9	- 404.30
6	โรงเรียนบ้านคลองห้า	หนองโรง	10	0
7	โรงเรียนวัดกุ่มหัก	กุ่มหัก	9	- 1502.99
8	โรงเรียนวัดท่าช้าง	หนองปลาหมอ	9	- 989.74

ตาราง 18 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน	ค่า Y สุทธิ
9	โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่	โคกแย้	10	21170.81
10	โรงเรียนวัดค้อน่าเก็ม	โคกแย้	14	11504.2
11	โรงเรียนวัดหนองจอกน้อย	โคกแย้	16	2918.99
12	โรงเรียนวัดห้วยทองกลาง	ห้วยหมื่น	1	23524.59
13	โรงเรียนวัดห้วยหมื่น	ห้วยหมื่น	9	46795.82
14	โรงเรียนเทศบาลวัดสหมิตรมงคล	หนองแค	ณ	4679.3
15	โรงเรียนบ้านไผ่พวงกิ่งขอ	หนองปลิง	8	11877.12

การพิจารณาขยับและโยกย้ายโรงเรียน

เนื่องจากการที่โรงเรียน 15 โรง ดังตารางข้างบน เกินจากตำแหน่งโรงเรียนที่ประเมินได้ ประกอบกับบางหมู่บ้านอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่ประเมินได้ จึงได้มีการพิจารณาการยุบหรือโอนโรงเรียนในบาง

โรงเรียนที่ควรยุบ มี

1. โรงเรียนบ้านหนองโนน้อย
2. โรงเรียนวัดโคกแก้ง

โรงเรียนทั้ง 2 นี้ อยู่ในตำบลโคกชุม เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนนักเรียนน้อยมาก โดยโรงเรียนบ้านหนองโนน้อยมี 47 คน โรงเรียนวัดโคกแก้งมี 33 คน ในปี 2520 นักเรียนที่อยู่ในบริเวณบริการของทั้ง 2 โรงเรียน สามารถเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนวัดสันติวิหารได้ โดยมีระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตร

3. โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่

4. โรงเรียนวัดหนองจอกน้อย

2 โรงเรียนนี้อยู่ในตำบลโคกแย้ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนนักเรียนน้อย โดยวัดหนองจอกใหญ่มีจำนวนนักเรียน 51 คน ในปี 2520 นักเรียนในบริเวณบริการของโรงเรียนสามารถเดินทางไปเรียนที่โรงเรียนวัดหนองผักชีไคสะตก ส่วนโรงเรียนวัดหนองจอกน้อย มีจำนวนนักเรียน 53 คน ในปี 2520 นักเรียนในบริการของโรงเรียนนี้สามารถเดินทางไปเรียนได้ 2 โรงเรียน โดยหมู่ที่ 10 ไปเรียนที่โรงเรียนวัดหนองสมัคร และหมู่ที่ 11, 12 ไปเรียนที่โรงเรียนวัดหนองตาเคี้ยง โดยมีระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตร

5. โรงเรียนวัดกอนำแก้ว อยู่ในตำบลโคกแย้ เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยสุด 27 คน ในปี 2520 และเป็นโรงเรียนที่บริการแก่นักเรียนหมู่บ้านเดียวทั้งหมู่ที่ 14 ซึ่งเป็นที่ตั้งโรงเรียน นักเรียนในโรงเรียนนี้สามารถไปเรียนที่โรงเรียนบ้านหนองจิกตำบลห้วยหิน ระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตร

การยุบโรงเรียนพิ 5 โรงเรียนนี้อาจจะทำให้เกิดปัญหาความไม่สะดวกในการเดินทางของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งยังเล็กอยู่ เนื่องจากการคมนาคมในตำบลต่าง ๆ ของอำเภอนองแกล ไม่มีรถยนต์โดยสาร ส่วนใหญ่จะเป็นรถจักรยานยนต์รับจ้าง หรือเดิน ดังนั้นจึงไม่สะดวกสำหรับเด็กเล็ก ดังนั้นอาจจะพิจารณาให้คงเปิดโรงเรียนเหล่านี้ หรือบริการการศึกษาจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเดิม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ได้ไปเรียนตามโรงเรียนที่ได้เสนอไว้ข้างบน

โรงเรียนที่ควรเปิด มี

1. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง เป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พอสมควร เปิดทำการสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีนักเรียนมาเรียนมาก โดยเฉพาะเป็นโรงเรียนที่ให้บริการแก่หมู่ที่ 4 ตำบลหนองโรง ซึ่งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนอื่น ๆ เกิน 3 กิโลเมตร

2. โรงเรียนวัดคลองหา

3. โรงเรียนบ้านคลองหา

เนื่องจากหมู่ 2, 9 10 ตำบลหนองโรง อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนวัดลำบัว, โรงเรียนวัดหนองโรง และโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง เกิน 3 กิโลเมตร จึงสมควรที่โรงเรียนตั้งขึ้นเพื่อบริการแก่มูลบ้าน 2, 9 และ 10 หมู่ 9 และหมู่ 10 มีบริเวณกว้างมาก เป็นแนวยาว เกิน 3 กิโลเมตร โรงเรียนที่อยู่ในหมู่บ้านทั้ง 2 จึงสมควรให้คงเปิดสอนต่อไป สำหรับหมู่ที่ 2 สามารถไปเรียนได้ที่โรงเรียนวัดคลองหา ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่ที่ 9 ส่วนโรงเรียนบ้านคลองหานั้น บริการเฉพาะหมู่บ้านที่ 10 เพียงหมู่บ้านเดียวเท่านั้น เพราะอยู่ห่างจากหมู่บ้านอื่น ๆ เกิน 3 กิโลเมตร

โรงเรียนบ้านคลองหา เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ควรขยายเปิดไปถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ เพราะมีนักเรียนจากจังหวัดพิจิตร อ่างทอง หนองเสือมาใช้บริการด้วย สำหรับโรงเรียนวัดคลองหา เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่เปิดสอนถึงชั้น ประถมปีที่ 4 สมควรให้มีการขยายไปถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วย เนื่องจากอยู่ไกลจากโรงเรียนอื่น ๆ ถ้าไม่เปิดก็จะชวยกเว้นไม่เรียนได้

4. โรงเรียนวัดหนองอ่างทอง เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 มีจำนวนนักเรียน 94 คน ในปี 2520 โรงเรียนควรเปิดและขยายถึงชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 เนื่องจากหมู่บ้านที่ 4 และ 7 ตำบลหนองแถม อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ เกินกว่า 3 กิโลเมตร เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก ถ้ายกเลิกหรือไม่ขยายโรงเรียนนี้ เด็กจะ ชวยกเว้นไม่เรียนได้

5. โรงเรียนวัดกุ่มหัก โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เปิดทำการสอนถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีจำนวนนักเรียนมาเรียนมาก และอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนเทศบาล วัดเสนานุมิตร และโรงเรียนวัดสวนกล้วย จึงสมควรให้เปิดโรงเรียนเพื่อบริการแก่นักเรียนที่ อยู่ในบริเวณบริการ

6. โรงเรียนเทศบาลวัดสพมิตรมงคล เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เปิดสอนถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลที่ประชากรหนาแน่น และยังสามารถให้บริการแก่มูลที่ 1 ตำบลไผ่คำ และหมู่ที่ 1, 2 ตำบลกุ่มหักด้วย

7. โรงเรียนบ้านใหม่พุดินซอ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดทำการสอนถึง-

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่เนื่องจากตั้งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร, วัดหนองปลากระดี่, และวัดหนองสะเคา และมีเส้นทางคมนาคมที่ไม่สะดวก จึงสมควรเปิดโรงเรียนนี้ตามเดิม แต่ไม่ขยายถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้แยกย้ายไปเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ดังนี้

หมู่ที่ 8 - ไปเรียนที่โรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร หรือวัดชัยสิทธิอนุสรณ์

หมู่ที่ 9 - ไปเรียนที่โรงเรียนวัดหนองสะเคา

หมู่ที่ 7 - ไปเรียนที่โรงเรียนวัดหนองปลากระดี่

8. โรงเรียนวัดห้วยหมื่น โรงเรียนนี้อยู่ห่างจากโรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์เพียง 1 กิโลเมตรเศษ แต่เนื่องจากจำนวนนักเรียนมากพอ จึงสมควรเปิดและขยายการศึกษาไปถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จากโรงเรียนวัดห้วยทองหลาง

9. โรงเรียนวัดห้วยทองหลาง อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนวัดห้วยหมื่น และวัดห้วยทรายพอสมควร เด็กเล็กอาจเดินทางไปเรียนลำบาก ประกอบกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียนมีจำนวนมากพอที่จะจัดการศึกษาได้ จึงสมควรเปิดโดยจัดทำในรูปโรงเรียนศูนย์ โดยเก็บชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 เรียนที่โรงเรียนวัดห้วยทองหลาง และไปเรียน ป.5 - 6 ที่โรงเรียนวัดห้วยหมื่น

10. โรงเรียนวัดท่าช้าง อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนวัดหนองจิก ซึ่งอยู่ในตำบลหนองจิก และโรงเรียนวัดครองแสง ตำบลหนองปลาหมอ การคมนาคมลำบาก ส่วนใหญ่ใช้เดินทางตามคันนา จึงสมควรเปิดโดยจัดทำในรูปโรงเรียนศูนย์เช่นเดียวกับโรงเรียนวัดห้วยทองหลาง โดยรวมกับโรงเรียนวัดครองแสง และไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ที่โรงเรียนวัดครองแสง

การแบ่งเขตโรงเรียน

จากการประเมินค่าแห่งโรงเรียนที่เหมาะสมจากแบบจำลองนี้ จะทำให้เราได้เขตโรงเรียนใหม่ ซึ่งแตกต่างจากเขตโรงเรียนปัจจุบัน ดังตาราง 19 และแผนที่ 3, 4

ตาราง 19 แสดงเขตโรงเรียนที่ได้อาณาการประเมินและเขตโรงเรียนปัจจุบัน

	เขตโรงเรียนที่ได้อาณาการประเมิน				เขตโรงเรียนปัจจุบัน		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน		โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน
1	หมู่ 6 โคกตูม	โคกตูม	1, 2, 3, 5, 6	1	บ้านหนองโนน้อย	โคกตูม	1, 5
2	หมู่ 7 โคกตูม	โคกตูม	4, 7, 8, 9	2	วัดสันติภาพ	โคกตูม	2, 3, 4, 6, 7, 8
				3	วัดโคกแดง	โคกตูม	9
3	หมู่ 2 โพนทอง	โพนทอง	2, 3	4	วัดหนองแสงใหญ่	โพนทอง	1, 2, 3
4	หมู่ 4 โพนทอง	โพนทอง	1, 4	5	วัดโพนทอง	โพนทอง	1, 4, 5
5	หมู่ 5 โพนทอง	โพนทอง	5	6	วัดโคกกลาง	โพนทอง	6, 7, 8, 9
6	หมู่ 9 โพนทอง	โพนทอง	6, 7, 8, 9				
7	หมู่ 2 บัวลอย	บัวลอย	2	7	วัดบัวลอย	บัวลอย	1, 2, 3, 10, 12
8	หมู่ 3 บัวลอย	บัวลอย	3			หนองจิก	11, 12, 13
			11, 12, 13	8	สันมะคึมบนน้อยสามัคคี	บัวลอย	5, 6, 7, 8, 9
9	หมู่ 4 บัวลอย	บัวลอย	1, 4, 13	9	โรงเรียนวัดหนองดินแดง	บัวลอย	2, 10, 11
10	หมู่ 10 บัวลอย	บัวลอย	8, 9, 10, 11				

	เขตโรงเรียนสหวิทยาการประเมิน				เขตโรงเรียนมัธยม		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่		โรงเรียน	ตำบล	หมู่
11	หมู่ 1 หนองจิก	หนองจิก	1, 2	10	วัดบ้านไผ่	หนองจิก	1, 2, 3, 5, 6
12	หมู่ 3 หนองจิก	หนองจิก	3, 10	11	วัดหนองจิก	หนองจิก	4, 7, 8, 9, 10
13	หมู่ 5 หนองจิก	หนองจิก	5				11, 12
14	หมู่ 6 หนองจิก	บึงล้อย	5, 6, 7				
		หนองจิก	4, 6, 7, 8, 9				
15	หมู่ 2 หนองจิก	หนองจิก	2, 9	12	วัดชัยเฉลิมมิตร	หนองจิก	2, 4
16	หมู่ 8 หนองจิก	หนองจิก	5, 7, 8			บึงล้อย	2
17	หมู่ 12 หนองจิก	หนองจิก	3, 11, 12	13	วัดชัยสิทธิ์ชนสรณ์	หนองจิก	4, 6, 13
18	หมู่ 13 หนองจิก	หนองจิก	4, 13	14	วัดชนตระโงก	หนองจิก	3, 4, 5, 7, 8, 9
							10, 11, 12, 13
19	หมู่ 3 หนองปลิง	หนองปลิง	1, 2, 3	15	วัดหนองปลิง	หนองปลิง	4, 5, 6
20	หมู่ 5 หนองปลิง	หนองปลิง	4, 5	16	วัดหนองสะแก	หนองปลิง	1, 2, 3
21	หมู่ 7 หนองปลิง	หนองปลิง	7, 8, 9			ไผ่แก้ว	3, 4
				17	บ้านใหม่พุทธยอด	หนองปลิง	7, 8, 9

	เขตโรงเรียนที่ได้อาการประเมิน				เขตโรงเรียนปัจจุบัน		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน		โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน
22	หมู่ 1 ถนนเสม	หนองเสม	1, 2, 5, 6	18	วัดราษฎร์เจริญ	หนองเสม	1, 2, 3, 5, 6
23	หมู่ 3 ถนนเสม	หนองเสม	3, 4, 7	19	วัดหนองอ่างทอง	หนองเสม	4, 7
24	หมู่ 2 ไผ่ดำ	ไผ่ดำ	2, 7	20	วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม	ไผ่ดำ	1, 2, 3, 5, 6, 7
25	หมู่ 4	ไผ่ดำ	3, 4				
26	หมู่ 6	ไผ่ดำ	1, 5, 6				
27	หมู่ 12 กลุ่มหก	กลุ่มหก	12	21	วัดกลุ่มหก	กลุ่มหก	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9
				22	วัดสวนกล้วย	กลุ่มหก	12
						ไผ่ดำ	8
28	หมู่ 1 ถนนโรง	หนองโรง	1, 3	23	วัดหนองโรง	หนองโรง	1, 3, 5
		กลุ่มหก	8, 10			กลุ่มหก	8, 10, 11
29	หมู่ 5 ถนนโรง	หนองโรง	4, 5, 6, 7	24	วัดราษฎร์บำรุง	หนองโรง	4, 6, 7
		กลุ่มหก	11	25	วัดลำบัว	หนองโรง	7, 8

	เขตโรงเรียนที่จัดการประเมิน					เขตโรงเรียนปัจจุบัน		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน			โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน
30	หมู่ 8 ของโรงเรียน	หนองโรง หนองจรเข้ กุ่มหัก	8 7 5		26 27	วัดคลองหา บ้านคลองหา	กุ่มหัก หนองโรง หนองโรง	4,5 2,9 10
31	หมู่ 3 ของโรงเรียน	หนองจรเข้ โคกแย้	1, 2, 3 9, 15, 16		28	วัดหนองรี	หนองจรเข้ หนองไชน้ำ	1, 2, 3 3
32	หมู่ 4	หนองจรเข้ โคกแย้	4 12		29	วัดหนองตาเคียง	หนองจรเข้ โคกแย้	4 12
33	หมู่ 5 ของโรงเรียน	หนองจรเข้	5, 6		30	วัดหนองตะเฆ	หนองจรเข้	1, 3, 5, 6
34	หมู่ 7 ของโรงเรียน	หนองไชน้ำ	6, 7, 8, 9, 10, 11		31	วัดใหญ่วนา	หนองไชน้ำ	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
35	หมู่ 2 ของตำบล	หนองปลาหมอ ห้วยขมิ้น	2, 9 12		32	วัดทองแดง	หนองปลาหมอ ห้วยขมิ้น	1, 2 7, 8
36	หมู่ 6 ของตำบล	หนองปลาหมอ ห้วยขมิ้น	3, 4, 5, 6 10		33 34	วัดหนองปลาหมอ วัดหนองปลาหมอ	หนองปลาหมอ หนองปลาหมอ	3, 4, 5 6, 7, 8

	เขตโรงเรียนที่ได้อาคารงบประมาณ				เขตโรงเรียนปัจจุบัน		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน		โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน
37	หมู่ 8 ต.หนองปลาหมอ	หนองปลาหมอ	7,8	35	วัดท้าวขาง	หนองปลาหมอ	9
38	หมู่ 2 ต.หนองนาก	หนองนาก	1,3,8	36	วัดป่าเตา	หนองนาก	1,2,3,8
39	หมู่ 4 ต.หนองนาก	หนองนาก	4,5,6,7,9	37	วัดหนองอโศก	หนองนาก	4,5,6,7
40	หมู่ 1 ต.ห้วยทราย	ห้วยทราย	1,3,4	38	วัดห้วยทราย	ห้วยทราย	1,3,4,6
41	หมู่ 2 ต.ห้วยทราย	ห้วยทราย	1,2,3,5	39	วัดบ้านยาง	ห้วยทราย	2,5,6,7
42	หมู่ 5 ต.ห้วยทราย	ห้วยทราย	2				
43	หมู่ 3 ต.ห้วยทราย	ห้วยทราย	5,6				
		โคกแย้	7,8,9				
		รางไทรเก่า	1				
44	หมู่ 6 ต.ห้วยทราย	ห้วยทราย	4,6,7,8,9	40	วัดห้วยทองหลาง	ห้วยทราย	1,2,3
45	หมู่ 11 ต.ห้วยทราย	ห้วยทราย	1,3			หนองทราย	5,7
				รวม 12 หมู่			
				รวม 15 หมู่			

	เขตโรงเรียนที่เลือกการประเมิน				เขตโรงเรียนปัจจุบัน		
	โรงเรียน	คำขาด	ชุมชน		โรงเรียน	คำขาด	ชุมชน
46	หมู่ 14 ห้วยขมิ้น	ห้วยขมิ้น โคกแย หนองไชน้ำ	14 12 2, 3, 5, 4	42 43 44	วัดห้วยขมิ้น วัดบ้านดง บ้านหนองจิก	ห้วยทราย ห้วยขมิ้น ห้วยขมิ้น ห้วยขมิ้น หนองไชน้ำ	4, 8 3, 5, 7, 9 11, 12, 13 14 4, 5
47	หมู่ 3 โกลแย	โคกแย	2, 3, 4	45	วัดโพรง	โคกแย	1, 2, 4
48	หมู่ 5 โกลแย	โคกแย	5			หนองไชน้ำ	1, 2
49	หมู่ 8 โกลแย	โคกแย	8, 10, 11	46	วัดหนองส้มคร	โคกแย	5, 8, 13
50	หมู่ 13	โคกแย	6, 7, 13	47	วัดหนองผก	โคกแย	3, 6, 7, 9
				48	วัดหนองจอกน้อย	โคกแย	10, 11, 12
				49	วัดหนองจอกใหญ่	โคกแย	15, 16
				50	วัดอนำแก	โคกแย	14

	เขตโรงเรียนที่ได้อาการประเมิ				เขตโรงเรียนปัจจุบัน		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน		โรงเรียน	ตำบล	หมู่บ้าน
51	เทศบาลนคร ก.	หนองแก	ก	51	เทศบาลกเกาะกลาง	หนองแก	ก, ๕
52	เทศบาลนคร ข.	หนองแก	ข	52	เทศบาลนครโรงเรียนบุรีรัมย์	หนองแก	ก ข. ๖
53	เทศบาลนคร ก.	หนองแก	ค	53	เทศบาลเมืองแกบ่อสนธิ์	หนองแก	ก, ๕
54	เทศบาลนคร ง.	หนองแก	ง	54	เทศบาลกเสนาบ่อไทร	หนองแก	ง ๖
55	เทศบาลนคร จ.	วังเมือง กุ่มหัก	จ ๕, 4, 6, 7, 9	55	เทศบาลกสิกรรมบงกช	วังเมือง กุ่มหัก ไผ่ดำ	ก. ๖ 2 1

จากตาราง 19 และแผนที่แผนที่ 3, 4 จะพบว่าเขตโรงเรียนที่ได้จากการประเมิน จะไม่มีบริเวณบริการที่ซ้ำซ้อนกันโดยในแต่ละหมู่บ้าน ส่วนขนาดของเขตโรงเรียนพบว่าไม่แตกต่างกันมากนัก บางตำบลมีเขตของโรงเรียนซ้ำกัน เช่น เขตโรงเรียนวัดใหญ่วันนา ตรงกับเขตโรงเรียนท่าข่อย หมู่ 7 ตำบลหนองไช้ น้ำ เหตุที่เป็นเช่นนี้จะเป็นเพราะโรงเรียนในอำเภอหนองแก ส่วนใหญ่จะกระจายในระยะที่เหมาะสม แต่ละโรงเรียนจะมีรัศมีบริการไม่เกิน 3 กิโลเมตร ส่วนใหญ่จะบริการแก่หมู่บ้านเพียงไม่กี่หมู่บ้าน ในขณะที่เดียวกันกับโรงเรียนที่ประเมินได้ 55 โรงเรียน จะบริการในแถบหมู่บ้านต่าง ๆ 178 หมู่บ้าน ถ้าคิดเฉลี่ยแล้ว 1 โรงเรียนจะบริการแก่หมู่บ้าน 3 - 4 หมู่บ้านเท่านั้น เนื้อที่ของหมู่บ้านในอำเภอหนองแก มีขนาดเล็กใกล้เคียงกันแทบทั้งสิ้น ยกเว้นบางหมู่บ้านในตำบลหนองจรเข้ คือ หมู่ 5, 6, 7 และหมู่บ้านในตำบลหนองโรง

นอกจากนี้ จะพบว่าเขตโรงเรียนในปัจจุบัน สามารถครอบคลุมหมู่บ้านในอำเภอหนองแก ได้ทุกหมู่บ้าน แต่เขตโรงเรียนที่ได้จากการประเมินปรากฏว่ามี 3 หมู่บ้าน คือ 2, 9, 10 ตำบลหนองโรง ไม่อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนใดในอำเภอหนองแก เหตุที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะหมู่ 2, 9, 10 ตำบลหนองโรง มีความเหมาะสมในการตั้งโรงเรียนน้อยกว่าโรงเรียนในหมู่ 1, 5, 8 หนองโรง และหมู่บ้านอื่น ๆ เมื่อวัดลัค่ากับ 55 ลำดับ จึงทำให้ไม่มีโรงเรียนตั้งในบริเวณหมู่บ้านเหล่านี้ ในขณะที่วัดกับหมู่บ้านเหล่านี้ อยู่ห่างจากโรงเรียนเกินรัศมี 3 กิโลเมตร จึงทำให้โรงเรียนเหล่านั้นไม่สามารถครอบคลุมบริเวณหมู่บ้านเหล่านี้ได้ ฉะนั้นในกรณีเช่นนี้ จำเป็นต้องมีการปรับตำแหน่งโรงเรียนให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้โรงเรียนที่มีบริเวณบริการ ครอบคลุมทุกหมู่บ้านในอำเภอหนองแก

ความสัมพันธ์ระหว่างเขตของโรงเรียนกับตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน

เขตโรงเรียนและตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันคือ

1. โรงเรียนที่ตั้งในเขตพื้นที่ประชากรหนาแน่น โรงเรียนจะตั้งใกล้กัน เนื่องจากประชาชนมีจำนวนมาก สามารถให้บริการแก่โรงเรียนเหล่านั้นได้ตั้งอยู่ได้ ดังนั้นเขตของโรงเรียนจะเล็ก

2. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ประชากรเบาบาง โรงเรียนจะตั้งอยู่ไกลกัน เพราะ

ถ้าตั้งอยู่ใกล้กัน ประชาชนไม่สามารถจะมาสนับสนุนโรงเรียนได้ทั้งหมด ดังนั้นโรงเรียนในเขตที่ประชากรเบาบาง จึงต้องอาศัยประชาชนจากหลาย ๆ หมู่บ้านมาใช้บริการ จึงจะตั้งอยู่ได้ จึงทำให้เขตของโรงเรียนมีขนาดใหญ่

3. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตที่มีการคมนาคมสะดวก เขตของโรงเรียนจะมีขนาดใหญ่ เนื่องจากคนจากหลายหมู่บ้านสามารถเดินทางมาใช้บริการได้โดยไม่เสียเวลา

4. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตที่มีการคมนาคมลำบาก คิดถือเป็นหมู่บ้านใกล้เคียง ไกลยาก โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีเขตโรงเรียนขนาดเล็ก

อย่างไรก็ตามบางครั้งเขตของโรงเรียนอาจจะขึ้นกับขนาดของหมู่บ้านที่อยู่ในบริเวณบริการด้วย ถ้าหมู่บ้านมีขนาดใหญ่ ถึงแม้จะเป็นเขตที่มีการคมนาคมลำบาก เขตของโรงเรียนก็อาจจะใหญ่ได้

การประเมินตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนในอำเภอหนองแค โดยแบบจำลองเพื่อหาค่า Y สู่สถิติ ที่น้อยที่สุด จำนวนเท่าโรงเรียนในอำเภอหนองแค คือ 55 โรงเรียน ทำให้ได้ตำแหน่งของโรงเรียนที่เหมาะสมเพียง 40 โรงเรียน เนื่องจากบางตำบลมีหมู่บ้านที่ประชากรมาก มีการคมนาคมสะดวก หลายหมู่บ้านจึงทำให้ค่า Y สู่สถิติค่าน้อยมารวมกันที่ตำบลนั้นมาก ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนในตำบลนั้นน้อย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสมดุลกัน อาจจะมีการแบ่งใหม่ในระดับตำบล โดยพิจารณาจำนวนโรงเรียนในตำบลนั้นให้สัมพันธ์กับค่า Y สู่สถิติที่น้อยที่สุดของตำบลนั้นด้วย ซึ่งจะทำให้ให้มีการกระจายของโรงเรียนดีขึ้น

การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนโดยวิธีแบ่งระดับตำบล จะได้ตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมดังนี้

ตาราง 20 แสดงตำแหน่งของโรงเรียนในปัจจุบัน ที่ตรงหรือใกล้เคียงกับตำแหน่งของ
โรงเรียนที่เหมาะสม ซึ่งประเมินได้โดยวิธีแบ่งระดับตำบล

ที่	ตำแหน่งโรงเรียนที่ได้จากการประเมิน		ตำแหน่งโรงเรียนปัจจุบัน	
	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	โรงเรียน
1	7	โคกตูม	6	โรงเรียนวัดสันติวิหาร
2	6	โคกตูม	6	โรงเรียนวัดสันติวิหาร
3	9	โคกตูม	9	โรงเรียนวัดโคกแดง
4	2	โพนทอง	2	โรงเรียนวัดหนองแซงใหญ่
5	4	โพนทอง	4	โรงเรียนวัดโพนทอง
6	9	โพนทอง	8	โรงเรียนวัดโคกกลาง
7	3	บัวลอย	3	โรงเรียนวัดบัวลอย
8	2	บัวลอย	11	โรงเรียนวัดหนองดินแดง
9	4	บัวลอย	—	—
10	1	หนองจิก	1	โรงเรียนวัดบ้านไผ่
11	5	หนองจิก	1	โรงเรียนวัดบ้านไผ่
12	2	คชสิทธิ์	2	โรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร
13	8	คชสิทธิ์	10	โรงเรียนวัดขอนแก่น
14	12	คชสิทธิ์	10	โรงเรียนวัดขอนแก่น
15	7	หนองปลิง	—	—
16	5	หนองปลิง	4	โรงเรียนวัดหนองปลิง
17	3	หนองปลิง	3	โรงเรียนวัดหนองสะเคา

ตาราง 20 (ต่อ)

ส.ท.	ตำแหน่ง โรงเรียนที่ได้จากการประเมิน		ตำแหน่ง โรงเรียนปัจจุบัน	
	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	โรงเรียน
18	3	หนองแขม	1	โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ
19	1	หนองแขม	1	โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ
20	6	ไผ่ดำ	6	โรงเรียนวัดราษฎร์วิจิตรธรรม
21	1	หนองโรง	3	โรงเรียนวัดหนองโรง
22	3	หนองโรง	3	โรงเรียนวัดหนองโรง
23	6	หนองโรง	6	โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง
24	8	หนองโรง	8	โรงเรียนวัดคำบัว
25	9	หนองโรง	9	โรงเรียนวัดคลองท่า
26	9	กุ่มหัก	9	โรงเรียนวัดกุ่มหัก
27	12		12	โรงเรียนวัดสวนกล้วย
28	3	หนองจรเข้	2	โรงเรียนวัดหนองรี
29	4	หนองจรเข้	4	โรงเรียนวัดหนองตาเคี้ยง
30	5	หนองจรเข้	5	โรงเรียนวัดหนองตะเฆ
31	7	หนองไผ่น้ำ	9	โรงเรียนวัดใหญ่วันนา
32	2	หนองปลาหมอ	2	โรงเรียนวัดครองแสง
33	6	หนองปลาหมอ	5	โรงเรียนวัดหนองปลาหมอ
34	8	หนองปลาหมอ	7	โรงเรียนวัดหนองปลากระตี่
35	9	หนองปลาหมอ	9	โรงเรียนวัดท่าช้าง

ตาราง 20 (ต่อ)

ส.ท.	ตำแหน่ง โรงเรียนที่ได้จากการประเมิน		ตำแหน่ง โรงเรียนปัจจุบัน	
	หมู่บ้าน	ตำบล	หมู่บ้าน	โรงเรียน
36	2	หนองนาก	3	โรงเรียนวัดบ้านจาน
37	4	หนองนาก	5	โรงเรียนวัดหนองครก
38	2	ห้วยทราย	3	โรงเรียนวัดบ้านยาง
39	8	ห้วยทราย	-	-
40	3	โคกแย้	2	โรงเรียนวัดไผ่งาม
41	5	โคกแย้	5	โรงเรียนวัดหนองส้มคร
42	8	โคกแย้	5	โรงเรียนวัดหนองส้มคร
43	13	โคกแย้	6	โรงเรียนวัดหนองผักชี
44	15	โคกแย้	16	โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่
45	16	โคกแย้	16	โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่
46	4	ห้วยขมิ้น	4	โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์
47	6	ห้วยขมิ้น	4	โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์
48	8	ห้วยขมิ้น	4	โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์
49	11	ห้วยขมิ้น	11	โรงเรียนวัดบ้านดาด
50	14	ห้วยขมิ้น	14	โรงเรียนบ้านหนองจิก
51	ก	หนองแค	ก	โรงเรียนเทศบาลวัดเกาะกลาง
52	ข	หนองแค	ข	โรงเรียนเทศบาลวัดนาเรียงราษฎร์บำรุง
53	ก	หนองแค	ค	โรงเรียนเทศบาลหนองแคอนุสรณ์
54	ง	หนองแค	ก	โรงเรียนเทศบาลหนองแคอนุสรณ์
55	จ	หนองแค	จ	โรงเรียนเทศบาลวัดเสนาวนาญมิตร

จากตาราง 20 เราจะพบว่าตำบลที่มีโรงเรียนสอคล้องกับตำแหน่งที่ประเมินได้ทั้งหมดมี 7 ตำบล คือ ตำบลโพธิ์ทอง, ตำบลไม้คำ, ตำบลกุ่มหัก, ตำบลหนองจรเข้, ตำบลหนองไข่น้ำ, ตำบลหนองปลาหมอ, ตำบลหนองนาถ ส่วนตำบลที่มีโรงเรียนสอคล้องกับตำแหน่งที่ประเมินได้เพียงบางส่วนมีถึง 11 ตำบล ซึ่งโรงเรียนปัจจุบันที่ไม่สอคล้องเน้นตำแหน่งที่ประเมินได้ ใกล้เคียงตำบลมี

1. ตำบลโคกตูม มีโรงเรียนวัดหนองโนน้อย
2. ตำบลบัวลอย มีโรงเรียนสันมะคาบน้อยสามัคคี
3. ตำบลหนองจิก มีโรงเรียนวัดหนองจิก
4. ตำบลศรีสิทธิ์ มีโรงเรียนชัยสิทธิ์อนุสรณ์
5. ตำบลหนองปลิง มีโรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งคินขอ
6. ตำบลหนองเขม มีโรงเรียนวัดหนองอ่างทอง
7. ตำบลหนองโรง มีโรงเรียนบ้านคลองหา
8. ตำบลห้วยทราย มีโรงเรียนวัดห้วยทราย
9. ตำบลโคกแย้ มีโรงเรียนวัดหนองจอกน้อย กับโรงเรียนวัดต้นน้ำเค็ม
10. ตำบลห้วยขมิ้น มีโรงเรียนวัดห้วยขมิ้น กับโรงเรียนวัดห้วยทองหลาง
11. ตำบลหนองแค มีโรงเรียนเทศบาลวัดสหนิคมมงคล

โรงเรียนเหล่านี้จะตรงกับการประเมินโดยวิธีแบ่งระดับอำเภอถึง 9 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนวัดหนองโนน้อย	2. โรงเรียนวัดสันมะคาบน้อยสามัคคี
3. โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งคินขอ	4. โรงเรียนวัดหนองอ่างทอง
5. โรงเรียนบ้านคลองหา	6. โรงเรียนวัดหนองจอกน้อย
7. โรงเรียนวัดต้นน้ำเค็ม	8. โรงเรียนวัดห้วยขมิ้น
9. โรงเรียนวัดห้วยทองหลาง	

โรงเรียนทั้ง 9 นี้ได้แสดงเหตุผลในการยุบ คงโรงเรียนเดิมเจ้าในบทวิเคราะห์ ส่วนที่แตกต่างออกไป มีโรงเรียนดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนวัดหนองจิก ซึ่งสมควรจะเปิดให้ต่อไป เพราะเป็นโรงเรียนที่

เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนมาใช้บริการมาก

2. โรงเรียนวัดชัยสิทธิ์มณีสถาร สมควรเปิดเนื่องจากเป็นโรงเรียนที่นักเรียนมากพอ และโรงเรียนนี้เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อยู่แล้ว

3. โรงเรียนวัดห้วยทราย สมควรเปิด เนื่องจากโรงเรียนนี้มีนักเรียนมาก และเปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 อยู่แล้ว

การประเมินตำแหน่งทั้งโรงเรียน โดยแบ่งระดับตำบล จะใกล้เคียงกับตำแหน่งโรงเรียนในปัจจุบันมากกว่า แบบแบ่งระดับอำเภอ แต่เมื่อมีการปรับตำแหน่งโรงเรียนแล้วปรากฏใกล้เคียงกัน คือไม่มีตำแหน่งโรงเรียนเพิ่มเติมจากโรงเรียนในปัจจุบัน แต่มีการยุบโรงเรียนในปัจจุบัน 5 โรงเรียน

การประเมินตำแหน่งทั้งของโรงเรียนที่เหมาะสม โดยแบบจำลองเป็นส่วนใหญ่ จะสอดคล้องกับตำแหน่งทั้งของโรงเรียนในปัจจุบัน แต่เนื่องจากจำนวนโรงเรียนในอำเภอหนองแก้วจำนวนมากเกินไป ซึ่งเป็นเพราะ

1. ลักษณะของอำเภอหนองแก้วเป็นราบ เหมาะสมแก่การตั้งโรงเรียน
2. มีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนมาก วัดเป็นสถานศึกษาแต่โบราณ การจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในวัดจึงเป็นการลงทุนประมาณในด้านการจัดหาที่ดิน การก่อสร้างอาคาร และอยู่ในย่านที่คนอยู่หนาแน่น ดังนั้น ทรัพยากรจำนวนมากจึงทำให้โอกาสของการจัดตั้งโรงเรียนมีมากพอ

3. การสนใจในด้านการศึกษาของประชาชน ทำให้มีการเสนอขอเปิดโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้านของตน โดยประชาชนในหมู่บ้านนั้นอาจจะได้รับความช่วยเหลือโดยการบริจาคที่ดิน, เงินเพื่อพัฒนาการศึกษา แต่ต้องมีจำนวนนักเรียนมาเรียนโรงเรียนมากพอสมควร

4. มีบางหมู่บ้านอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนอื่น ๆ การคมนาคมไม่สะดวก จึงทำให้ต้องจัดตั้งโรงเรียนขึ้น

ถ้าพิจารณาจำนวนหมู่บ้านซึ่งมี 178 หมู่บ้าน กับจำนวนโรงเรียน 55 โรงเรียน จะพบว่า 1 โรงเรียน จะบริการให้แก่หมู่บ้าน 3.3 หมู่บ้าน โดยเฉพาะหมู่บ้านในอำเภอหนองแก้วมีขนาดเล็กแทบทั้งสิ้น อาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนเหล่านี้จำนวนมากเกินไป ส่วนใหญ่

เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และอยู่ไม่ห่างไกลมากนัก
 ดังนั้นโอกาสที่จะขยายให้เปิดทำการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ย่อมทำได้ยาก เพราะจะทำให้
 ใต้โรงเรียนขนาดเล็กเช่นเดิม โอกาสที่จะพัฒนาส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาน้อย และ
 สิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่สมควร จึงสมควรพิจารณาว่าโรงเรียนโคกควมยุล, รวม หรือให้
 เปิดสอนคงเดิม แต่การที่จะยุบโรงเรียนโดยไม่ทำการเปิดสอนเลย ย่อมทำให้เกิดปัญหา
 การขยายตัวที่ไม่ทันของโรงเรียนที่ครอบคลุมบริเวณบริการของโรงเรียนที่ถูกยุบไป เช่นการ
 ยุบโรงเรียนหนองโนน้อย และวัดโคกแดงไปรวมกับโรงเรียนวัดสันติวิหาร อาจจะทำให้เกิด
 ปัญหาโรงเรียนวัดสันติวิหารขยายตัวไม่เพียงพอที่จะรับนักเรียนจาก 2 โรงเรียนได้หมด ดังนั้น
 ในการปรับปรุงโรงเรียนที่ได้จากการประเมินจึงสอดคล้องกับโรงเรียนปัจจุบัน คือไม่มีการยุบ
 โรงเรียนโคกโดยไม่ทำการเปิดสอนเลย และไม่มีการเพิ่มโรงเรียนใดขึ้นอีก แต่จะมีการ
 พิจารณายุบรวมโรงเรียนบางโรงเรียนในรูปโรงเรียนศูนย์ และอาจจะมีการปรับปรุงเขต
 โรงเรียนปัจจุบันให้สอดคล้องกับแบบจำลอง การปรับปรุงโรงเรียนในอำเภอหนองแก โดย
 การพิจารณายุบรวมและคงเดิมโรงเรียน ดังนี้

ก. โรงเรียนที่เปิดสอนคงเดิม มี 31 โรงเรียน เนื่องจากมีจำนวนนักเรียน
 มากพอ และเปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว มี

โรงเรียนวัดไทยงาม, หนองสมัคร ตำบลโคกแย้

โรงเรียนหินกองพิบูลย์อนุสรณ์, วัดบ้านลาด, บ้านหนองจิก ตำบล-
 ห้วยขมิ้น โดยโรงเรียนบ้านหนองจิก สามารถรับเด็กในหมู่บ้านขึ้นอยู่ในบริเวณบริการของ
 โรงเรียนวัดหนองน้ำแก้ว

โรงเรียนวัดใหญ่วันนา ตำบลหนองไข่น้ำ

โรงเรียนวัดหนองโรง, ลำบัว, ราษฎร์บำรุง, วัดคลองห้า ตำบล-
 หนองโรง

โรงเรียนวัดกุ่มหัก ตำบลกุ่มหัก

โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม ตำบลไผ่คำ

โรงเรียนวัดหนองกรก และวัดบ้านจาน ตำบลหนองนา

โรงเรียนวัดห้วยทราย และวัดบ้านยาง ตำบลห้วยทราย

โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ ตำบลหนองแขม

โรงเรียนวัดหนองปลิง และหนองสะเคา ตำบลหนองปลิง โดยเฉพาะ

โรงเรียนหนองสะเคา สามารถรับนักเรียนที่มาจากหมู่ 9 ซึ่งอยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งหินขอโคกขย

โรงเรียนหนองปลาหมอ, หนองปลากระดี่, และวัดร่องแสง ตำบลหนองปลาหมอ โดยโรงเรียนวัดหนองปลากระดี่ สามารถรับนักเรียนที่มาจากหมู่ 7 หนองปลิง ซึ่งอยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งหินขอโคก ส่วนโรงเรียนวัดร่องแสง สามารถรับนักเรียนที่อยู่ในบริเวณบริการของโรงเรียนวัดทาสางโค

โรงเรียนวัดขอยชะโงก, และวัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์ ตำบลคชสิทธิ์

โรงเรียนเทศบาลทั้ง 5 โรง ในเขตเทศบาลตำบลหนองแค

ข. โรงเรียนที่คงเดิม เนื่องจากมีระยะทางห่างไกลจากโรงเรียนชั้นมาก การคมนาคมไม่สะดวก มี 3 โรงเรียนคือ

โรงเรียนวัดหนองอ่างทอง ตำบลหนองแขม

โรงเรียนวัดสันมะกานน้อยสามัคคี ตำบลบัวลอย

โรงเรียนบ้านคลองท่า ตำบลหนองโรง

ค. โรงเรียนที่ควรจัดเป็นรูปโรงเรียนสาขา โดยการยุบรวมบางโรงเรียน เข้ามาในรูปของโรงเรียนสาขา โดยโรงเรียนสาขาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วให้โรงเรียนที่ขึ้นกับโรงเรียนศูนย์ ซึ่งเปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาเรียน ประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ที่โรงเรียนศูนย์ โรงเรียนเหล่านี้มี 14 โรงเรียน คือ

โรงเรียนวัดโคกกลาง เป็นโรงเรียนศูนย์ของโรงเรียนวัดหนองแซงใหญ่ และวัดโพรงทอง ตำบลโพรงทอง

โรงเรียนวัดบัวลอย เป็นโรงเรียนศูนย์ของโรงเรียนวัดหนองหินแดง ตำบลบัวลอย

โรงเรียนวัดหนองจิก เป็นโรงเรียนศูนย์ของโรงเรียนวัดบ้านไผ่

โรงเรียนวัดห้วยหมื่น เป็นโรงเรียนศูนย์ของ โรงเรียนวัดห้วยทองหลาง
โรงเรียนวัดสันติวิหาร เป็นโรงเรียนศูนย์ของ โรงเรียนวัดหนองโนน้อย

และโรงเรียนวัดโคกแก

โรงเรียนวัดหนองผักชีเป็นโรงเรียนศูนย์ของ โรงเรียนวัดหนองจอกใหญ่

โรงเรียนวัดหนองตะเภา เป็นโรงเรียนศูนย์ของ โรงเรียนวัดหนองรี

ง. โรงเรียนที่ควรขยายถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 3 โรงเรียน คือ

โรงเรียนวัดสวนกล้วย ตำบลกุ่มหัก

โรงเรียนวัดชัยเฉลิมมิตร ตำบลศิลา

โรงเรียนวัดหนองตาเคี้ยง ตำบลหนองจรเข้

จ. โรงเรียนที่ให้ลงเปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น แล้วเด็กไปต่อ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ที่โรงเรียนอื่น เนื่องจากการคมนาคมติดต่อกับหมู่บ้านข้างเคียงลำบาก
มี 4 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งหินขอ โดยหมู่ 8 ไปเรียนที่โรงเรียนวัดชัย-
เฉลิมมิตร หมู่ 9 ไปเรียนโรงเรียนวัดหนองปลาดกระดี่ หมู่ 7 ไปเรียนโรงเรียนวัดหนองสะเคา

2. โรงเรียนวัดท่าช้าง โดยหมู่ 10, 4 หนองจิก ไปเรียนที่โรงเรียน
วัดหนองจิก หมู่ 9 ท่าช้าง ไปเรียนที่โรงเรียนวัดครองแสง

3. โรงเรียนวัดหนองจอกน้อย โดยหมู่ที่ 10 โคกแย้ ไปเรียนที่
โรงเรียนหนองสักร, หมู่ที่ 11, 12 โคกแย้ ไปเรียนที่โรงเรียนวัดหนองตาเคี้ยง

4. โรงเรียนวัดค้อน่าเค็ม โดยไปเรียนที่โรงเรียนบ้านหนองจิก

ในกรณีที่โรงเรียนประเภท ก. และ ค. มีการส่งเสริมในทางงบประมาณจนกระทั่ง
สามารถขยายตัวได้มาก อาจพิจารณายุบโรงเรียนประเภท จ. ซึ่งได้แก่โรงเรียนวัดท่าช้าง
โรงเรียนวัดหนองจอกน้อย, โรงเรียนวัดค้อน่าเค็ม โดยให้เด็กของโรงเรียนเหล่านี้กระจาย
ไปเรียนยังโรงเรียนประเภท ก. และ ค. สำหรับโรงเรียนบ้านใหม่ทุ่งหินขอ น่าจะพิจารณา
ให้ลงเปิดอยู่เพราะอยู่ทางไกลและเส้นทางคมนาคมติดต่อกับโรงเรียนภายนอกได้ยาก

ส่วนโรงเรียนที่รวมเป็นโรงเรียนศูนย์ ก็อาจจะพิจารณายุบโรงเรียนชั้นประถมศึกษา-

ปีที่ 4 เหล่านั้น แล้วให้มาเรียนกับโรงเรียนศูนย์พุทธระดับชั้น ซึ่งได้แก่โรงเรียนวัดหนองโนนอย, วัดโคกแดง, วัดหนองคินแดง, วัดหนองจอกใหญ่, วัดโพธิ์ทอง, วัดหนองแสงใหญ่

สำหรับโรงเรียนวัดบ้านไผ่ อาจจะยุบโดยให้เด็กแยกย้ายไปเรียนตามโรงเรียนที่ใกล้เคียง โดยหมู่ 5 หนองจิก ไปเรียนที่โรงเรียนสันมะคาบกนอยสามัคคี, หมู่ที่ 1, 2, 3 หนองจิกมาเรียนที่โรงเรียนศูนย์ คือโรงเรียนวัดหนองจิก

โรงเรียนวัดหนองรีอาจจะยุบโดยให้เด็กแยกย้ายไปเรียนตามโรงเรียนที่ใกล้เคียง โดยหมู่ 3 หนองไข่น้ำไปเรียนโรงเรียนบ้านหนองจิก ส่วนหมู่ 1, 2 หนองจรเข้ มาเรียนที่โรงเรียนวัดหนองตะเฆ่ ตามเดิม

การแบ่งเขตโรงเรียน เมื่อมีการปรับตำแหน่ง โรงเรียนที่ได้จากการประเมินใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ดังนั้นเขตโรงเรียนจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปยกย กังตาราง 21 และแผนที่แผนที่ 5

ตาราง 21 แสดง เขตโรงเรียนปัจจุบันที่รับจากแบบจำลอง

ส.ท	เขตโรงเรียนปัจจุบันที่รับแล้ว			ส.ท	เขตโรงเรียนปัจจุบันที่รับแล้ว		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่ที่		โรงเรียน	ตำบล	หมู่ที่
1	วัดหนองโนน้อย	โคกตูม	1	12	วิทยาลัยบริหาร	ศรีชัย	2
2	สังฆาร	โคกตูม	2, 3, 5, 6, 7, 8		บาลอย	บาลอย	1, 4
3	วัดโคกแดง	โคกตูม	4, 9	13	วิทยาลัยเกษตรกรรม	ศรีชัย	4, 6, 13
4	วัดหนองแซงใหญ่	โพธิ์ทอง	2, 3	14	วิทยาลัยเกษตรกรรม	ศรีชัย	3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12
5	วัดโคกกลาง	โพธิ์ทอง	6, 7, 8, 9	15	บ้านโพธิ์ทอง	หนองปลิง	7, 8, 9
6	วัดโพธิ์ทอง	ศรีชัย	1	16	หนองปลิง	หนองปลิง	4, 5, 6
7	สันติภาพน้อยตำบล	โพธิ์ทอง	1, 4, 5	17	หนองปลิง	หนองปลิง	1, 2, 3
8	วัดหนองดินแดง	บาลอย	5, 6, 7, 8		ไผ่คำ	ไผ่คำ	3
9	วัดบาลอย	บาลอย	3, 12, 13	19	วิทยาลัยบริหาร	หนองแอม	1, 2, 3, 6
10	วัดบ้านไผ่	หนองจิก	11, 12, 13	19	วัดหนองอ่างทอง	ไผ่คำ	4
11	วัดหนองจิก	หนองจิก	1, 2, 3, 5	20	วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม	หนองแอม	4, 5, 7
		หนองจิก	6, 7, 8, 9	21	วัดกุฎี	ไผ่คำ	2, 5, 6, 7
		บาลอย	5	22	วัดสามัคยา	กุฎี	7, 8, 9
						กุฎี	12

ลำดับที่	เขตโรงเรียนปัจจุบันที่รับแล้ว			ลำดับที่	เขตโรงเรียนปัจจุบันที่รับแล้ว		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่ที่		โรงเรียน	ตำบล	หมู่ที่
23	วัดราษฎร์บำรุง	ไผ่ดำ	8	32	หนองปลาหมอ	หนองปลาหมอ	3, 4, 5
24	วัดคลองท่า	หนองโรง	4, 5, 6, 7	33	วัดกลาง	ห้วยซม	10
25	วัดหนองโรง	หนองโรง	2, 9	34	วัดหนองปลาหมอ	หนองปลาหมอ	9
26	วัดลำบัว	กุ่มหัก	3	35	วัดร่องแสง	หนองปลาหมอ	10, 4
27	บ้านคลองท่า	หนองโรง	10, 11	36	หนองกรก	หนองปลาหมอ	6, 7, 8
28	วัดหนองรี	กุ่มหัก	1, 3, 5	37	บ้านจาน	หนองปลาหมอ	7
29	วัดหนองตะเภา	หนองจรเข้	5	38	วัดห้วยทราย	หนองปลาหมอ	1, 2
30	วัดหนองท่าแยง	หนองจรเข้	7	39	วัดบ้านยาง	หนองปลาหมอ	12
31	วัดโพธิ์วนานา	หนองจรเข้	10	40	วัดโพธิ์งาม	หนองปลาหมอ	4, 5, 6, 7
		หนองไผ่ดำ	1, 2, 3		วัดโคกแย้	หนองปลาหมอ	1, 2, 3, 8
			3		วัดโคกแย้	หนองปลาหมอ	1, 3, 4
			5, 6		วัดโคกแย้	หนองปลาหมอ	2, 5, 6, 7
			3, 4		วัดโคกแย้	หนองปลาหมอ	1, 2, 3, 4
			5, 6, 8, 9, 10, 11		วัดโคกแย้	หนองปลาหมอ	5, 8, 13

ส.ท.	เขตโรงเรียนปัจจุบันที่รับแล้ว			ส.ท.	เขตโรงเรียนปัจจุบันที่รับแล้ว		
	โรงเรียน	ตำบล	หมู่ที่		โรงเรียน	ตำบล	หมู่ที่
41	หนองจอกใหญ่	โคกแย้	9, 15, 16	50	บ้านหนองจิก	ห้วยขมิ้น	14
42	หนองจอกน้อย	โคกแย้	7, 10, 11, 12			หนองไข่น้ำ	4
43	หนองจอกใหญ่	โคกแย้	9, 15, 16	51	เทศบาลวัดเกาะกลาง	หนองแค	ก.
44	หนองขมิ้น	โคกแย้	6	52	เทศบาลวัดนาเรียง		
45	บ่อน้ำเค็ม	โคกแย้	14		ราษฎร์รัง	หนองแค	ข.
46	หินกองพิบูลย์ชนสงวน	หนองไข่น้ำ	2	53	เทศบาลหนองแค		
		ห้วยขมิ้น	4, 6		อนุสน	หนองแค	ค.
		ห้วยทราย	8, 9	54	เทศบาลวัดเสนหา		
47	วัดห้วยขมิ้น	ห้วยขมิ้น	5, 7, 8, 9		นฤมิตร	หนองแค	จ.
48	วัดห้วยทองกลาง	ห้วยขมิ้น	1, 2, 3			กุ่มหัก	4
		หนองนาก	9	55	เทศบาลวัดสหมิตร	หนองแค	ฉ.
49	วัดบ้านลาด	ห้วยขมิ้น	11, 13		บึงคิ		
		หนองไข่น้ำ	1			กุ่มหัก	2
						ไผ่ดำ	1

เขตโรงเรียนจากแผนที่ 5 จะพบว่ามี 3 ลักษณะ

1. เขตโรงเรียนที่เปิดถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เขตโรงเรียนที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เขตโรงเรียนที่จัดในรูปแบบโรงเรียนศูนย์

สำหรับเขตโรงเรียนที่จัดในรูปแบบโรงเรียนศูนย์ จะเป็นเขตโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ เพราะครอบคลุมบริการของ โรงเรียนที่ถูกรวมมารวมกับ โรงเรียนศูนย์ โดยโรงเรียนเหล่านั้นจะมาเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ที่โรงเรียนศูนย์

ลักษณะของเขตโรงเรียนที่ปรับแล้ว พบว่าขนาดของเขตโรงเรียนแตกต่างกันมีทั้งหมกเล็ก, ปานกลาง และใหญ่ และมีรูปร่างที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นกับปัจจัยดังนี้

1. ขนาดของหมู่บ้านที่แตกต่างกัน
2. สภาพการคมนาคมต่างกัน
3. การแบ่งเขตหมู่บ้านมักจะแบ่งโดยยึดถึงแนวเส้นถนน, แนวลำน้ำคลองเป็นแนวแบ่ง จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่จะจับกลุ่มอยู่ตามริมเขตหมู่บ้าน ส่วนใดส่วนหนึ่งนอกนั้นกระจัดกระจายอยู่ตามทุ่งนา ลักษณะเช่นนี้จะเห็นได้ชัดมากที่ตำบลหนองโรง จึงทำให้โรงเรียนหลายแห่งมีที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ริมเขตโรงเรียน ทำให้โรงเรียนนั้นให้บริการได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม เขตโรงเรียนที่ปรับโดยแบบจำลอง น่าจะเป็นเขตโรงเรียนที่เหมาะสม เพราะแบบจำลองนี้ พิจารณาจากตัวแปร 3 ตัว คือ จำนวนประชากร, สภาพการคมนาคม, สภาพภูมิศาสตร์ ดังนั้นการแบ่งเขตโรงเรียนนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าหมู่บ้านใดควรจะไปเรียนที่โรงเรียนใดจึงจะเหมาะสม ทำให้เสียเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเดินทางน้อย.

บทที่

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการแบ่งเขตและ
สร้างแผนที่โรงเรียนในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี สามารถสรุปผลดังนี้

สรุปผลการค้นคว้า

1. ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จะสัมพันธ์
กับจำนวนประชากรในบริเวณบริการ สำหรับ เขตชนบท จะมีความสัมพันธ์สูงสุด .97 ส่วนเขต
เทศบาลความสัมพันธ์ต่ำสุด .61 และเมื่อพิจารณารวมทั้งอำเภอ จะมีความสัมพันธ์ .91 แสดงว่า
จำนวนประชากรในบริเวณบริการมาก จำนวนนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมีจำนวนมากด้วย จำนวน
ประชากรในบริเวณบริการน้อย จำนวนนักเรียนในโรงเรียนจะมีน้อยด้วย ซึ่งความสัมพันธ์จะช่วย
ในการพิจารณากำหนดที่ตั้งโรงเรียน

2. ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงของประชากรวัยเรียน กับจำนวนนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ต่ำ เมื่อพิจารณาแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีเพียง
17 โรงเรียนเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กันสูง ในการพิจารณารวมทั้งอำเภอ จะพบว่ามีความ
สัมพันธ์กันสูงค่าสหสัมพันธ์ .72 แสดงว่า ปีใดที่นักเรียนมีแนวโน้มสูงขึ้น จำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์
ในปีเดียวกันนั้นจะมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นกว่าปีก่อน นอกจากนี้จะพบว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้นกว่าจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์ โดยตลอดมาตั้งแต่ปี 2513-2520 ยกเว้น
ปี 2517 ที่จำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์เพิ่มขึ้นเล็กน้อย มีเพียง .72% ของจำนวนนักเรียนเข้าเกณฑ์

3. ที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ตั้งอยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยของ
นักเรียนที่มาใช้บริการ

4. บริเวณบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จะครอบคลุมบริเวณบริการของ
โรงเรียนประถมศึกษา เช่น โรงเรียนหนองแคสรวิทย์วิทยา" จะมีบริเวณบริการกว้างที่สุดครอบคลุม
บริเวณบริการของโรงเรียนหนองแคไว้ทั้งหมด และครอบคลุมบางส่วนของโรงเรียนหินกอง
วิทยาคมด้วย ส่วนโรงเรียนนิคมวิทยา และโรงเรียนคชสิทธิ์ จะมีบริเวณบริการในตำบล
บัวลอยรวมกัน

5. ตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหนองแค ตั้งอยู่กระจายสม่ำเสมอในรัศมีไม่เกิน 3 กิโลเมตร สามารถให้บริการแก่หมู่บ้านในอำเภอหนองแคได้ทั่วถึง

อภิปรายผล

การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน เพื่อใช้ในการแบ่งเขตและสร้างแผนที่โรงเรียนในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

พบว่าโรงเรียนในอำเภอดังตั้งขึ้นด้วยสาเหตุต่าง ๆ กัน เช่น รัฐเห็นว่าบริเวณนั้นมีความเหมาะสม เนื่องจากมีประชากรหนาแน่น, การคมนาคมสะดวก จึงจัดตั้งโรงเรียนขึ้น, ตั้งอยู่ในเขตวัด อาศัยวัดเป็นสถานศึกษา เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐบาล, ชาวบ้านบริจาคที่ดินสำหรับ สร้างโรงเรียน และประชาชนเสนอได้เปิดโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้านเป็นต้น

เหตุผลที่สำคัญที่สุด ของการจัดตั้งโรงเรียนในอำเภอหนองแค น่าจะมีผลมาจากวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในชนบท ดังนั้นโรงเรียนจึงตั้งในเขตวัด อาศัยวัดเป็นสถานศึกษามีประมาณ 40 โรงเรียนเป็นที่ดินของวัดทั้งสิ้นได้แก่ โรงเรียนวัดหนองอ่างทอง, วัดหนองปลากระตี่, วัดสันติวิหาร, วัดบ้านจาน, วัดหนองโรง, วัดลำบัว, วัดราษฎร์บำรุง, วัดไทยงาม วัดหนองตะเฒ่า วัดหนองสะเคา เป็นต้น

ปัจจัยเหล่านี้ในช่วงเวลาหนึ่งอาจจะเหมาะสม ต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสร้างของเมือง, การตั้งโรงงานอุตสาหกรรม, การตัดถนนทำให้สะดวก ต่อการคมนาคมขนส่ง ประสบกับความผิวกึ่งของการประกอบอาชีพ ทำให้เกิดการอพยพออกจากท้องถิ่นเดิมเข้าสู่ท้องถิ่นใหม่ ซึ่งมีการขยายตัว จึงทำให้สภาพที่ตั้งที่เคยเหมาะสมอยู่เดิมเกิดความไม่เหมาะสมขึ้น อันเป็นผลทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าในทางเศรษฐกิจได้ ดังนั้นในการศึกษาคำถามที่ตั้งโรงเรียน ควรพิจารณาเฉพาะตัวแปรที่มีผลโดยตรงเท่านั้น ซึ่งมีผลประโยชน์ในระยะไกลมากกว่าจะคำนึงถึงผลประโยชน์ในระยะสั้น โดยสืบเอาการประพันธ์งบประมาณเป็นสำคัญ

ตัวแปรที่มีผลโดยตรงต่อการกำหนดที่ตั้งโรงเรียน ตามแบบจำลองนี้คือ จำนวนประชากร ประชากร คำนวณสภาพการคมนาคม และดัชนีสภาพภูมิศาสตร์

ตำแหน่งโรงเรียนในอำเภอหนองแก ส่วนใหญ่จะกระจายทุกตำบล โดยกระจายตามตามหมู่บ้านต่าง ๆ เช่น ตำบลหนองปลาหมอมี 4 โรงเรียน กระจายตามหมู่บ้านที่ 2,5,7,9 ไม่มีหมู่บ้านใดมีโรงเรียนตั้งเกินกว่า 1 โรงเรียน โรงเรียนไม่ได้ให้บริการครอบคลุมตำบลนั้นทั้งหมด แต่ให้บริการเป็นบางหมู่บ้านเท่านั้น ดังนั้นข้อมูลในการศึกษา ควรพิจารณาให้ละเอียดถึงขั้นหมู่บ้านควย ในแง่ของจำนวนประชากรในบริเวณบริการ, ศูนย์กลางของหมู่บ้าน, สภาพภูมิศาสตร์ และสภาพการคมนาคม การเก็บข้อมูลละเอียด อาจจะมีปัญหาในการเก็บบ้าง แต่จะมีผลทำให้การศึกษาครั้งนี้มีความคลาดเคลื่อนน้อยลง

ปัจจัยที่ต้องคำนึงในการประเมินที่ตั้งโรงเรียน

1. แผนที่ เป็นคู่มือสำคัญในการกำหนดจุดตั้งโรงเรียน, ความหนาแน่นของประชากร, สภาพภูมิศาสตร์ เส้นทางคมนาคม รวมทั้งเขตของโรงเรียน โดยใช้แผนที่ของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1:50000 ลำดับชุด L 7017 ระวัง 5137 I,II เป็นพื้นฐานปัญหาที่พบเกี่ยวกับแผนที่มี 2 อย่างคือ

1.1 ความผิดพลาดของการแบ่งเขตอำเภอ แผนที่ไต่บังเขตอำเภอผิดพลาดระหว่างอำเภอหนองแก และอำเภอวิหารแดง โดยเฉพาะในเขตตำบลโคกแย้ ผู้วิจัยต้องพิจารณาปรับเขตอำเภอใหม่ โดยตรวจสอบกับเขตอำเภอวิหารแดง

1.2 แผนที่ไม่มีมีการแบ่งเขตตำบล และหมู่บ้าน การศึกษาครั้งนี้มุ่งหวังเพื่อให้การประเมินที่ตั้งโรงเรียนมีความผิดพลาดน้อยที่สุด จึงต้องมีการแบ่งเขตตำบลและหมู่บ้าน โดยเฉพาะเขตหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเขตบริเวณบริการของโรงเรียนเขตหมู่บ้านและตำบลใกล้เคียงถามจากแหล่งข้อมูลหลายฝ่าย โดยมีแผนที่ทหารเป็นแผนที่พื้นฐานในการแบ่งเขต ข้อมูลได้จาก

1.2.1 สอบถามจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่น

1.2.2 เจ้าหน้าที่พัฒนาการประจำตำบล พร้อมทั้งแผนที่แบ่งเขต กว้าง ๆ

1.2.3 แผนที่การถือครองที่ดิน ของกรมพัฒนาที่ดินในเขตชลประทาน

จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีการแบ่งเขตตำบลและหมู่บ้าน

1.2.4 สอบถามจากครูใหญ่ และชาวบ้าน

1.2.5 ออกสำรวจภูมิประเทศ และความรู้เกี่ยวกับวิชนแผนที

การแบ่งเขตตำบล และหมู่บ้านของผู้ศึกษา ได้อาศัยแผนที่การ อครองที่ดินของ กรมพัฒนาที่ดิน เป็นแนวทางในการสอบถามจากผู้ต่าง ๆ และใช้ความรู้ทางวิชาการแผนที่กับ การสำรวจภูมิประเทศ เป็นหลักในการแบ่งเขตหมู่บ้าน ดังนั้น การแบ่งเขตนี้โดยช่วยให้การ ศึกษาครั้งนี้มีแบบแผนมากขึ้น และการศึกษาเรื่องที่ตั้งจะดียิ่งขึ้นกว่านี้ ถ้ากรมแผนที่ทหารได้มี การแบ่งเขตตำบล หมู่บ้านให้แน่ชัด

2. การกำหนดบริเวณของโรงเรียน เป็นสิ่งสำคัญ เพราะการศึกษาที่ตั้งของ โรงเรียนว่าเหมาะสมหรือไม่ จำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูล ด้านประชากร ถ้าไม่ทราบเขต ของโรงเรียนก็ไม่สามารถบอกได้ว่า ประชากรที่มีในบริเวณจริง ๆ นั้นมีเท่าใด การให้คาดคะเนทั้งตำบลย่อมทำให้เกิดการผิดพลาด ต่อการศึกษาเรื่องนี้ได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง มีการแบ่งเขตบริเวณบริการของโรงเรียนขึ้น ความถูกต้องของการแบ่งเขตโรงเรียนจะมีผลต่อ การประเมินที่ตั้งโรงเรียนมาก

การศึกษามูลกำหนดบริเวณบริการของโรงเรียน ได้จากหลายฝ่าย เช่น สอบถามจากกานัน ผู้ใหญ่บ้าน และพัฒนาการประจำตำบลต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ใช้แบบสอบถามครูประจำชั้นเกี่ยวกับหมู่บ้านของเด็กในชั้นเรียน ทำให้ทราบว่าโรงเรียนบริการแก่ หมู่บ้านใดบ้าง

ปัญหาที่พบในการแบ่งเขตบริเวณบริการเกิดขึ้น ในกรณีที่บางหมู่บ้านใช้บริการ จากหลายโรงเรียน จึงทำให้มีการแบ่งสัดส่วนของประชากรที่อยู่ในบริเวณบริการ ประชากรวัยเรียน ไม่แน่นอน เช่นหมู่ที่ 4 ตำบลห้วยขมิ้น ใช้บริการของโรงเรียน หินกองอนุสรณ์ และโรงเรียน ห้วยขมิ้น ดังนั้นประชากรวัยเรียนและประชากรในบริเวณบริการจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนกว่า ซึ่ง โดยทางปฏิบัติไม่เป็นไปเช่นนั้น นอกจากนั้นบริเวณบริการของโรงเรียน ผู้ศึกษา ได้จากข้อมูลปี 2520 เท่านั้น ในปีต่อไปอาจจะคลาดเคลื่อนบ้างสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เข้ามาใหม่ อย่างไรก็ตาม ความคลาดเคลื่อนนี้มีไม่มากนัก เนื่องจากเด็กในระดับชั้นประถมศึกษา จะเรียนในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้านที่สุด

เขตโรงเรียนในอำเภอหนองแค มักจะมีขนาดใกล้เคียงกัน เนื่องจากที่ตั้งของโรงเรียนทั้งกระจายโดยสม่ำเสมอ รูปแบบของเขตโรงเรียนเป็นไปในลักษณะรูปเหลี่ยมกอนข้างกลมเป็นส่วนใหญ่ โดยโรงเรียนมักจะอยู่ศูนย์กลางของเขตโรงเรียน ดังนั้นเขตโรงเรียนนี้ถือว่ามีประสิทธิภาพมากเพราะ เด็กจากทุกหมู่บ้านสามารถเดินทางมาโรงเรียนได้โดยใช้ระยะเวลาไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้บางโรงเรียนอาจไม่ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์กลางของเขตโรงเรียนแต่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวกแทน

รูปแบบของเขตโรงเรียนที่พบอีกแบบหนึ่ง คือ แบบแนวเส้นตรง เนื่องจากการตั้งถิ่นฐาน ของหมู่บ้านเหล่านั้น มักจะตั้งถิ่นฐานตามริมคลองชลประทาน การแบ่งเขตหมู่บ้าน จึงยึดถือแนวคลองเป็นหลัก ดังนั้นเขตโรงเรียนแบบนี้จะมีอาณาเขตเป็นแนวยาวแถบ พบบ่อยในตำบลหนองโรง

3. ประชากร เป็นตัวทำนายเกี่ยวกับการประเมินตำแหน่งที่ตั้ง พบว่า

3.1 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนสัมพันธ์กับประชากรในบริเวณบริการของโรงเรียนในชนบทสูงมาก ($r = .97$) เนื่องจากสภาพอำเภอหนองแคมีสภาพเป็นชนบทมาก ประชากรส่วนใหญ่ มีอาชีพทำนา การอพยพย้ายที่ไม่มากนัก การเปลี่ยนแปลงภายในชุมชนคือน้อยมาก อัตราการเพิ่มของพลเมืองอยู่ในลักษณะใกล้เคียงกับ ประชากรแต่ระควมมีจำนวนใกล้เคียงกัน

3.2 จำนวนประชากรวัยเรียน สัมพันธ์กับจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้งหมด ($r = .72$)

3.3 โรงเรียนในอำเภอหนองแคไม่ตั้งอยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัยประมาณ 29 โรงเรียน จากโรงเรียน 55 โรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่ไม่ตั้งอยู่ในย่านกลางที่อยู่อาศัย เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านที่มีประชากรน้อยกว่าหมู่บ้านที่ได้ประเมินได้จากแบบจำลอง ตัวอย่างเช่น โรงเรียนวัดหนองปลาหมอ โรงเรียนวัดหนองไข่น้ำ โรงเรียนวัดลำบัว โรงเรียนวัดหนองโรง โรงเรียนวัดชอนชะโรง

สรุปได้ว่าประชากรมีบทบาทสำคัญที่สุด ในการกำหนดที่ตั้งโรงเรียน ดังนั้นในการศึกษาจำนวนประชากร จึงจำเป็นต้องระมัดระวังในการรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องที่สุด โดยคัดลอกจากทะเบียนราษฎร จากการสำรวจเกิดต้งหากันนี้คือ

3.3.1 การแจ้งทะเบียนราษฎรเกี่ยวกับวัน เดือน ปี เกิด แบบโบราณ คือ ชวค ฉลุ ซาล ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการคาดคะเนอายุว่าควรจะเป็นเท่าใด เป็นผลให้เกิดความล่าช้าและสับสนวุ่นวาย

3.3.2 การที่บุคคลคนเดียวมีชื่ออยู่ 2 บ้าน ทำให้เกิดความผิดพลาดในการนับจำนวนประชากรได้

ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรได้แก่ จำนวนประชากรในวัยเรียนทั้งหมด จำนวนประชากรทั้งหมด จำนวนประชากรในบริเวณบริการ จำนวนประชากรวัยเรียนในบริเวณบริการ ปัจจุบันที่บ่งบอกการผิดพลาดของจำนวนประชากรก็ การย้ายเข้า ย้ายออกโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การเข้าเรียนนอกเขต การแบ่งเขตบริเวณบริการที่ผิดพลาด และการข้ามเขต บริเวณบริการจากอำเภออื่น

4. การอพยพเข้า และอพยพออก มีผลต่อการจัดตั้งโรงเรียน เพราะเป็นหัวหน้าผู้ที่ตั้งโรงเรียนได้คือ

การอพยพเข้า มีโอกาสทำให้ชุมชน หรือหมู่บ้านนั้นเจริญ ประชากรเพิ่มขึ้นกลายเป็นที่ตั้งของโรงเรียนได้ ปัจจุบันที่มีผลต่อการอพยพเข้า ได้แก่ การมีงานให้ทำ การคมนาคมสะดวกแก่การติดต่อกับชุมชนอื่น

การอพยพออก มีโอกาสทำให้ชุมชนนั้นลดความสำคัญในการจัดตั้งโรงเรียน ปัจจุบันที่มีผลต่อการอพยพออก ได้แก่ การผิดเพี้ยนในการประกอบอาชีพในท้องถิ่นเดิม, ความแห้งแล้งกันดารของท้องถิ่น, การยากลำบากในการคมนาคม, โรคภัยไข้เจ็บและโรคระบาด

ในการศึกษาเรื่องนี้ จำนวนประชากร ได้พิจารณา บวก ลบ จำนวนผู้อพยพเข้า และผู้อพยพออกแล้ว ดังนั้น การอพยพเข้า - ออก โดยถูกต้องกฎหมายไม่มีผลต่อประชากร แต่การอพยพเข้า - ออก โดยไม่ถูกต้องกฎหมายจะมีผลอย่างมาก ต่อการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรวัยเรียนกับจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดย

การอพยพเข้าจะทำให้จำนวนประชากรวัยเรียน น้อยกว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีหัวแปรแทรกซ้อนเช่น การเข้าเรียนนอกเขต การผิดพลาดในการแบ่งบริเวณบริการ การเรียนข้ามเขตอำเภอ

อพยพออก จะทำให้จำนวนประชากรวัยเรียนมีน้อยกว่าจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีตัวแปรแทรกซ้อน เช่น เด็กได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้าเรียนหนังสือตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การผิดพลาดในการแบ่งบริเวณบริการ

5. ศูนย์กลางของหมู่บ้าน มีผลต่อคั้งนี้ การคมนาคม เพราะถ้าศูนย์กลางของหมู่บ้านคลาดเคลื่อน ระยะทางตรงที่วัดจะผิดพลาดไปก้วย นอกจากนี้อาจจะมีการคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นเนื่องจาก การถ่วงน้ำหนัก ความยากง่ายของเส้นทางจากหมู่บ้านมายังโรงเรียน อย่างไรก็ตามความผิดพลาดนี้มีผลต่อการประเมินค่าแห่งที่ตั้งโรงเรียนเพียงเล็กน้อย เท่านั้น

ศูนย์กลางของหมู่บ้าน ได้จาก การสอบถามกำนันผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่ และชาวบ้าน รวมทั้งการสำรวจภูมิประเทศ

ปัจจัยเหล่านี้ มีผลทำให้การประเมินที่ตั้งของโรงเรียนสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม มีจำนวนโรงเรียนเพียงพอในการให้บริการ แก่ประชาชนในอำเภอหนองแก ไม่ควรมีการขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลในอำเภอเองอีก เพราะแนวโน้มของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเริ่มจะลดลง เป็นผลเนื่องจากแผนการศึกษาชาติ ปี 2520 ซึ่งขยายการศึกษาภาคบังคับ ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 จึงทำให้ผู้ปกครองเห็นว่าเด็กได้รับการศึกษาเพียงพอแล้ว ประกอบกับมีอายุมากพอที่จะช่วยประกอบอาชีพเท่านั้นได้ ปัญหาสภาวะการครองชีพที่สูงขึ้น และการขยายตัวของการศึกษานอกระบบ ออกสู่ชนบทโดยเฉพาะงานวิชาชีพ

2. โรงเรียนประถมศึกษา พบว่าที่ตั้งโดยส่วนใหญ่สอดคล้องกับที่ตั้งซึ่งได้จากแบบจำลอง ปริมาณของโรงเรียนมีมาก การยุบรวมในรูปโรงเรียนศูนย์ ซึ่งยังสามารถให้บริการแก่หมู่บ้านต่าง ๆ ได้ทั่วถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งโรงเรียนในอำเภอหนองแก มาจาก 2 ปัจจัยคือ ตั้งอยู่ในเขตที่มีประชากรหนาแน่น กับตั้งอยู่ในเขตวัด

ขอบกรอบในการวิจัย

1. การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน ปัจจัยสำคัญคือ ตัวแปรด้านประชากร แต่ปรากฏว่าข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร มักจะคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงอันเนื่องจาก

1.1 บริเวณบริการของโรงเรียนที่ซ้ำซ้อน ทำให้เกิดปัญหาการแบ่งประชากรในวัยเรียน

1.2 การอพยพเข้า - ออก ในอำเภอหนองแค ซึ่งไม่ได้ทำการแจ้งย้ายเข้า - ย้ายออกให้ถูกต้อง จึงทำให้ข้อมูลที่ได้จากทะเบียนราษฎรผิดพลาดไป

2. การศึกษารั้วนี้ทำเฉพาะขอบเขตในอำเภอหนองแคเท่านั้น ไม่ได้คำนึงถึงหมู่บ้านซึ่งอยู่นอกเขตอำเภอ ซึ่งมาใช้บริการในโรงเรียนของอำเภอหนองแค ซึ่งเป็นผลทำให้การประเมินตำแหน่งที่ตั้งของโรงเรียนบางโรงผิดพลาดได้

ข้อเสนอแนะ

1. การประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนควรทำให้ทั่วถึงทั้งประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโรงเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งในการประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนอาจจะปรับปรุงวิธีการถ่วงน้ำหนักของตัวแปรทั้ง 3 ให้รัดกุมกว่านี้

2. อาจจะนำแนวทางเกี่ยวกับการประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียนไปใช้ในการประเมินตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ ซึ่งต้องให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไป โดยอาจจะดัดแปลงตัวแปรให้เหมาะสมกับสถานที่นั้น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การปกครอง. กรม โครงการแผนที่โรงเรียน เอกสารโรเนียว 2519, 3 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กองส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 2520, 38 หน้า
- _____ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2520 - 2524) 2520, 197 หน้า
- ชูศักดิ์ แสงมุกดา การประเมินผลเขตโรงเรียนโดยวิธีโปรแกรมเส้นตรง ปรินูฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 57 หน้า อักสาเนา
- ชำเลอง วุฒิจันทร์ "การเปลี่ยนแปลงระบบโรงเรียนและหลักสูตร ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520" มิตรครู สิงหาคม 2520, หน้า 23
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ และคณะ การกำหนดการจัดการศึกษาและการจัดตั้งโรงเรียนโดยใช้แผนที่ 2520, 27 หน้า
- บัญชา คุเจริญไพบูลย์ การศึกษารูปแบบการกระจายของนักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินธุโลก ปรินูฎานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2518, 85 หน้า อักสาเนา
- บุญชู สนั่นเสียง การศึกษาปริมาณวิเคราะห์การแจกกระจาย (Distribution) ของนักเรียนมัธยมศึกษา จากสถานที่ตั้งโรงเรียนในเขตจังหวัดพระนคร ธนบุรี ปรินูฎานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 72 หน้า อักสาเนา
- ฝ่ายพัฒนาการศึกษาประชาบาล "ขยายการศึกษาภาคบังคับ" ในการประชุมทางวิชาการ เรื่อง โฉมหน้าใหม่ทางการศึกษาไทย หน้า 1 - 7 กองแผนงาน กระทรวงมหาดไทย 2516
- พนม พงษ์ไพบูลย์ "มาตรการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในระดับประถมศึกษา" ในการหามาตรการเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ หน้า 21 กองแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519
- กัญญา สาทร "ระบบการศึกษาของนครหลวง" ใน รายงานผลการวิจัยเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา ในนครหลวงกรุงเทพ-ธนบุรี หน้า 1 - 8 กองแผนงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2515

รังสรรค์ กัทธเนตร ร.อ. การวางแผนกำหนดจุดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระ
พระนคร บริบูรณ์พนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 165 หน้า
 อักสาเนา

รววิทย์ วสินสรการ การศึกษาของไทย โรงพิมพ์มิตรสหาย กรุงเทพฯ 2516,
 418 หน้า

หน่วยศึกษานิเทศก์ จังหวัดสระบุรี แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (2520 - 2524)

จังหวัดสระบุรี หน่วยศึกษานิเทศก์ จังหวัดสระบุรี 2518

อภิชัย พันธุเสน "วิเคราะห์สัดส่วนการรวมรับภาระในการจัดการศึกษา" ใน การหา
มาตรการเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ หน้า 1 - 36 กองแผนงาน
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

American Association of School Administrations. American School
Buildings, Washington D.C., 1949. 97 p.

Asian Regional Institute For school Building Rescard. "The size
 of the school based on the catch neant" in School Building:
Design Asia. P. 43p- 44 UNESCO 1972

Caudill, William W. Toward Better School Design, New York F.W.
 Dodge Corporation, 1954, 123 p.

Coxetter, H,S.N., Introduction to Geometry, New York, 1961, 156P.

Flemming, Arther S., School Site Selection, Development and
 Utilization, Washington D.C., United Stated Gov nment Printing
 office, 1958, 52 p.

Hallak, Jacques, Planning the Location of School : An instrument of
education policy, Paris, 1977, 179 P.

James, L. Taylor, The Secondary School Plant an approach for Planning
Functional Facilities, Washington D.C., United State Government
 Printing office, 1956 48 P.

Merphy Raymond E., T. American City : An Urban Geogaphy, New York, McGraw-Hill, 1966, 399 P.

Morton, William H., Dissertation Abstract, vol 30, January, 1970.
p. 2772-A.

Reader, W. Cr., Fundamental of Public School Administration,

The Macmillan Company, New York, 1951. 54 p.

Sumption, Merle R. and Landes Jack H., "Selecting the type of building" Planning Function School Building, New York, 1957.
202 p.

ภาคผนวก

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากร ประชากรวัยเรียน ศักยภาพภูมิศาสตร์ และ ค่า สหสัมพันธ์และ
 หน่วยงาน ที่ได้จากการประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน และ ศักยภาพกลางที่อยู่อาศัย

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P_j)	ดัชนีอัตรา ภูมิศาสตร์ G_j	ค่า Y สหสัมพันธ์ การประเมินตำแหน่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สหสัมพันธ์ การคำนวณหา ปานกลางที่อยู่อาศัย
โคกชุม	1	252	35	.42	2133.12	1508.99
	2	194	23	.32	15479.51	2788
	3	216	37	.36	2389.97	850.52
	4	116	18	.19	7102.16	6774.46
	5	209	37	.35	5234.31	-2160.62
	6	276	55	.46	-5607.35	-4978.56
	7	451	65	.75	-61742.66	-5857.09
	8	109	18	.18	7549.50	3221.55
	9	242	39	.40	-1500.17	-2724.08

ตาราง ๑ (ต่อ)

ตำบล	หมู่บ้าน	ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P _j)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G _j	ค่า Y สุทธิที่ได้ออกจาก การประเมินตำแหน่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การคำนวณหา ปานกลางที่อยู่อาศัย
โพนทอง	1	97	23	.16	7329.39	2635.69
	2	252	57	.42	-9667.01	-1086.12
	3	232	43	.39	184.28	-203.21
	4	277	61	.46	-9121.81	-615.03
	5	283	53	.47	-7849.89	-3582.51
	6	250	39	.42	11759.12	250.59
	7	67	15	.11	19582.05	3008.53
	8	176	35	.29	12214.24	352.1
	9	268	60	.45	-11172.59	-1175.74
บัวลาย	1	272	50	.45	464.38	-7115.59
	2	272	64	.45	-21344.34	-9180.16
	3	541	100	.90	-42946.34	-13280.16

ตาราง 1 (ต่อ)

คำบล	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	ประชากรวัยเรียน (P _J)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G _J	ค่า Y สุทธิที่ไดจาก การประเมินตำแหน่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ไดจาก การคำนวณหา ยานกลางที่อยู่อาศัย
บ้ลดอย	4	387	73	.65	-15883.27	-1478.12
	5	145	30	.24	-1820.12	-192.93
	6	86	9	.14	15748.07	2060.14
	7	132	27	.22	7379.73	5359.65
	8	213	34	.36	5052.07	2757.21
	9	71	9	.12	20645.98	4266.11
	10	201	48	.34	-10204.63	-3044.8
	11	183	34	.31	3932.74	624.61
	12	175	27	.29	2232.49	7482.08
	13	187	26	.31	20136.41	5789.1
หนองจิก	1	317	73	.53	-17172.04	-11512.73
	2	116	20	.19	10662.55	5975.96
	3	214	47	.36	-3938.57	-1297.84

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	ประชากรวัยเรียน (P_j)	ดัชนีสภาพภูมิศาสตร์ (G_j)	ค่า Y สุทธิที่ได้จากการประเมินค่าแห่งที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จากการคำนวณหาปริมาณกลางที่อยู่อาศัย
หนองจิก	4	272	46	.45	-660.64	-3183.92
	5	444	76	.74	-17242.52	-18825.03
	6	200	55	.33	-11515.03	-2015.51
	7	131	31	.22	4926.63	3316.11
	8	148	17	.25	15094.68	6647.72
	9	132	28	.22	728.11	5024.26
	10	166	33	.28	1771.32	1865.58
	11	60	12	.1	25956.49	7744.62
	12	77	6	.13	27502.88	8995.22
	13	75	11	.13	19450.85	7023.32
	1	211	45	.35	8587.31	-1006.38
	2	508	98	.85	-32396.10	-2339.04
	3	197	41	.33	-778.27	2546.76
ผลลัพธ์						

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	หมายเลข	จำนวนประชากร	ประชากรวัยเรียน (P_j)	ดัชนีสภาพภูมิศาสตร์ G_j	ค่า Y สุทธิที่ได้จากการประเมินค่าแห่งต่างโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จากการคำนวณหาปานกลางที่อยู่อาศัย
คดีพิพาท	4	213	38	.36	15836.16	12581.1
	5	121	24	.20	26437.79	9033.51
	6	466	80	.77	-2796.64	-3338.80
	7	212	35	.35	6967.90	6340.02
	8	747	120	1.25	-31964.74	-1675.26
	9	160	38	.27	17569.63	6406.09
	10	169	28	.28	20533.84	7934.08
	11	318	47	.53	-829.92	2823.19
	12	551	89	.92	-20753.92	-11352.69
	13	461	85	.77	-14212.65	-9894.45
หนองบึง	1	331	51	.55	7161.24	1538.94
	2	378	54	.63	-2907.69	-2727.81
	3	479	87	.80	-5873.63	-3594.17

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P _J)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G _J	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การประเมินตำแหน่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การคำนวณหา ย่านกลางที่อยู่อาศัย
หนองลิง	4	427	85	.71	-1802.33	-677.02
	5	541	95	.90	-12198.98	-2352.32
	6	206	43	.34	4020.68	3065.34
	7	257	117	.43	-34166.84	-2899.18
	8	175	33	.29	11877.12	2375.44
	9	256	61	.43	4588.55	4672.55
หนองแถม	1	720	143	1.2	-34041.53	-9713.57
	2	102	13	.17	19328.15	5817.42
	3	635	156	1.06	-30483.14	-15574.73
	4	245	48	.41	1189.37	-213.01
	5	113	20	.19	23304.32	9811.45
	6	155	36	.26	14057.97	9659.83
	7	250	38	.42	10537.36	213.01

ตาราง 1 (ต่อ)

คำบด	หมายเลข	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P_j)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G_j	ค่า Y สุทธิที่ไดจาก การประเมินค่าแห่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การคำนวณหา 'ปานกลางที่อยู่อาศัย'
ในตำ	1	396	57	.66	11539.02	-5311.34
	2	530	110	.97	-16557.70	-11297.10
	3	177	41	.30	15307.55	5292.10
	4	265	57	.44	-9049.87	143.32
	5	221	32	.37	8480.61	4629.06
	6	442	96	.74	-22349.49	-1969.33
	7	157	29	.26	10211.64	6726.26
	8	311	59	.52	3776.67	1527.40
นอก	1	225	51	.38	32534.71	4484.33
	2	344	60	.57	35011.90	-395.24
	3	341	76	.57	12044.07	--1296.61
	4	194	46	.32	20767.15	-5942.59
	5	235	51	.39	6386.69	406.6

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P_j)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G_j	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การประเมินค่าแห่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การคำนวณหา ปานกลางที่ยูอาสัย
ชุมพวง	6	244	33	.41	36304.05	8926.29
	7	134	25	.22	42145.51	7511.27
	8	202	40	.34	10766.12	14854.42
	9	584	71	.97	-1502.99	-10901.79
	10	195	34	.33	14324.51	6036.51
	11	412	66	.69	1299.77	-34.44
หนองโรง	12	564	117	.94	-23928.32	-18762.80
	1	319	83	.53	-14582.72	-1918.52
	2	207	49	.35	956.53	404.3
	3	236	69	.40	5723.91	227.62
	4	384	64	.64	1428.28	1980.51
	5	541	101	.90	-8931.13	-13784.62
		383	86	.64	-1390.11	-335.51

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P _J)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G _J	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การประเมินตำแหน่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การคำนวณหา ย่านกลางที่อยู่อาศัย
หนองโรง	7	252	68	.42	3678.55	1163.48
	8	393	109	.66	-11557.48	15912.56
	9	401	63	.67	-404.3	24402.56
	10	309	51	.52	0	0
หนองจรเข้	1	448	66	.75	10215.03	3460.66
	2	466	63	.78	2092.58	-122.59
	3	253	86	.42	-10542.14	-2571.97
	4	263	70	.45	-5498.01	-1262.46
	5	487	104	.81	-15874.32	-2652.26
	6	444	92	.74	8863.54	-1894.53
	7	609	116	1.02	-1976.09	4288.48
หนองไชน้ำ	1	111	23	.19	3663.48	12000.3
	2	72	13	.12	57738.75	3102.94

ตาราง 1 (ต่อ)

คำบล	หมายเลข	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P_j)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G_j	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การประเมินตำแหน่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จาก การคำนวณหา ยานกลางที่อยู่อาศัย
หนองไผ่น้ำ	3	118	19	.20	29310.05	14966.64
	4	235	43	.39	12151.67	5504.96
	5	394	74	.66	-3218.56	611.22
	6	229	46	.38	21066.37	-31.56
	7	162	40	.27	-3420.7	6291.36
	8	418	82	.70	3339.51	-4542.13
	9	230	56	.38	29806.86	-4356.6
	10	460	82	.77	14021.72	-6036.59
	11	216	40	.36	32764.79	2521.02
	1	328	66	.54	31335.40	814.02
	2	364	95	.61	-4203.93	-1865.20
หนองปลาหมอ	3	267	45	.45	21456.35	1177.79
	4	210	39	.35	19497.01	2839.09

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	ประชากรวัยเรียน (P _j)	ดัชนีสภาพภูมิศาสตร์ G _j	ค่า Y สุทธิที่ไดจากการประเมินตำแหน่งที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ได้จากการคำนวณหาปานกลางที่อยู่อาศัย
หนองปลาหมอ	5	207	60	.35	14983.52	-141.65
	6	391	89	.65	-8719.57	-11209.20
	7	350	66	.58	1720.38	-590.21
	8	530	83	.88	-9792.48	-1094.77
	9	357	59	.60	-989.74	-457.82
หนองนาก	1	175	29	.29	6287.59	3397.12
	2	647	122	1.08	-14314.46	-4423.04
	3	143	38	.24	13110.06	3203.40
	4	467	102	.78	-19580.05	2253.63
	5	162	29	.27	22028.45	1147.58
	6	130	22	.22	17078.76	5382.94
	7	198	38	.33	12213.44	1385.32
	8	458	78	.76	-2256.99	-2177.48

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	ประชากรวัยเรียน P_j	ดัชนีสภาพภูมิศาสตร์ G_j	ค่า χ^2 สุ่มที่ได้ออกจากการประเมินค่าแห่งที่ตั้งโรงเรียน	ค่า χ^2 สุ่มที่ได้ออกจากการคำนวณหาปริมาณกลางที่อยู่อาศัย
หนองนาถ	9	260	54	.43	9211.72	330.59
ห้วยทราย	1	595	114	.99	-20745.80	-1138.74
	2	603	126	1.01	-38762.06	-4387.71
	3	184	28	.31	53633.32	5539.92
	4	453	54	.76	27601.30	21981.79
	5	645	137	1.08	-123695.44	-5369.23
	6	395	64	.66	28769.64	1138.37
	7	199	32	.33	39834.52	8384.39
	8	2608	440	4.35	-405278.03	-130463.95
	9	194	29	.32	44644.57	14702.64
โกกแย	1	540	100	.90	21135.00	-2446.34
	2	542	101	.90	77243.49	-9864.89

ตาราง 1 (ต่อ)

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P _j)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G _j	ค่า Y สุทธิที่ไดจาก การประเมินตำแหน่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ไดจาก การคำนวณหา ปานกลางที่ยูอาศัย
โคกแย้	3	700	136	1.17	-13583.60	-35165.09
	4	167	43	.28	28716.63	2066.00
	5	1238	257	2.06	-47065.46	-5760.34
	6	236	36	.39	27399.11	2457.47
	7	181	23	.30	30716.41	6369.25
	8	1034	219	1.72	-51331.44	-4423.27
	9	156	36	.26	29152.93	5296.09
	10	235	32	.39	21170.81	-15.65
	11	151	26	.25	13885.24	1343.66
	12	200	36	.33	7215.89	-65.55
	13	440	101	.73	-9572.71	9183.61
	14	225	50	.38	11504.2	0
	15	253	54	.42	1679.93	-162.15

คำอธิบาย	หมู่	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P_j)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ (G_j)	ค่า χ^2 สูทธิที่ได้จาก การประเมินตำแหน่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า χ^2 สูทธิที่ได้จาก การคำนวณหา ย่านกลางที่ย่อยอาศัย
โคกแย้	16	185	38	.31	2918.99	162.15
ห้วยหมื่น	1	242	47	.40	2377.59	-1623.43
	2	174	41	.29	74686.84	-3192.44
	3	260	56	.43	37538.42	50697.62
	4	486	75	.81	2325.88	-26432.19
	5	344	73	.57	12331.15	39562.73
	6	1136	220	1.39	-151074.63	-24775.46
	7	381	72	.64	70372.35	29741.09
	8	382	74	.64	2533.57	10506.04
	9	274	48	.46	46795.82	1351.60
	10	128	21	.24	33076.69	0
	11	529	107	.88	-14466.00	9088.98
	12	316	47	.53	30833.49	3720.70

ตาราง 1 (ต่อ)

คำบล	หมู่บาน	จำนวน ประชากร	ประชากร วัยเรียน (P_j)	ดัชนีสภาพ ภูมิศาสตร์ G_j	ค่า Y สุทธิที่ไดจาก การประเมินค่าแห่ง ที่ตั้งโรงเรียน	ค่า Y สุทธิที่ไดจาก การคำนวณหา ปานกลางที่อยู่อาศัย
หอยขม	13	411	81	.69	11342.16	-1509.96
	14	1053	208	1.76	-125764.59	-33635.11
เทศบาล	ก	780	144	1.3	-45915.89	9223.77
	ข	1155	145	1.93	-71423.90	-6467.02
	ค	1492	223	2.49	-112001.00	-10352.86
	ง	1131	211	1.89	-94153.37	-796.95
	จ	775	165	1.29	-16176.57	1057.77
	ฉ	588	86	.98	4679.30	10856.31

ตาราง 2 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนต่างๆ ในอำเภอหนองแค ตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 - 2520 จำนวนนักเรียนทั้งหมด ในปีการศึกษา 2520 และจำนวนประชากรในบริเวณบริการ

ประชากรใน บริเวณบริการ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1								จำนวนนักเรียน ทั้งหมด
		2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	
444	บ้านหนองโนน้อย	18	13	13	13	11	15	9	10	47
1611	วัดสันติวิหาร	30	29	24	19	24	28	20	32	189
148	วัดโคกแดง	-	-	-	-	5	5	6	12	33
533	วัดหนองแสงใหญ่	23	14	12	8	14	9	10	13	42
401	วัดโพธิ์ทอง	18	16	12	12	14	18	13	6	64
956	วัดโคกกลาง	19	26	28	22	20	19	22	20	87
1575	วัดบัวลอย	34	39	36	28	28	28	32	29	171
787	สันมะคาบบอน									
	สามัคคี	33	23	24	21	12	27	14	25	74
281	วัดหนองดินแดง	15	12	11	10	9	13	17	6	46
384	วัดบ้านไผ่	-	-	14	15	16	16	15	11	66
1568	วัดหนองจิก	52	47	44	48	26	26	30	36	250

ตาราง 2 (ต่อ)

ประชากรใน บริเวณบริการ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1										จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	
		2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520				
1046	วัดชัยเฉลิมมิตร	27	34	23	30	19	20	18	31			94	
927	วัดชัยสิทธิ์ชูสุพรรณ	40	48	42	32	23	23	20	31			179	
2762	วัดหนองตะโก	100	97	101	74	64	67	47	42			462	
1579	วัดหนองสะเดา	40	42	45	42	45	40	35	28			234	
1169	วัดหนองปลิง	41	31	30	32	19	48	30	28			219	
548	บ้านใหม่ทุ่งดินขอ	-	-	-	-	-	-	17	18			55	
1678	วัดราษฎร์เจริญ	60	48	61	63	50	40	44	45			216	
471	วัดหนองอ่างทอง	25	33	18	30	26	26	13	11			97	
1847	วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม	28	30	33	26	32	39	27	35			187	
1610	วัดหนองโรง	41	34	51	34	42	49	60	44			282	
1219	วัดราษฎร์บำรุง	25	29	26	29	33	32	30	35			135	
514	วัดคลองท่า	12	18	20	19	10	20	18	5			67	
309	บ้านคลองท่า	10	9	12	11	26	35	31	38			126	

ตาราง 2 (ต่อ)

ประชากรใน บริเวณบริการ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1								จำนวนนักเรียน ทั้งหมด
		2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	
1525	วัดลำบัว	47	45	27	35	33	40	40	45	281
2133	วัดชุมหัก	28	29	33	30	24	36	41	35	225
711	วัดสวนกล้วย	17	11	22	11	12	23	15	9	59
966	วัดหนองรี	13	17	17	13	15	13	15	11	53
398	วัดหนองตาเตียง	14	21	12	17	13	12	12	11	50
1180	วัดหนองตะเฆ	31	29	33	35	44	38	34	37	203
2069	วัดใหญ่จันทนา	49	38	48	54	51	59	37	45	284
1195	วัดร่องแซง	45	44	40	38	33	38	33	32	190
1107	วัดหนองปลาหมอ	20	25	28	32	32	34	30	24	149
1196	วัดหนองปลากระดี่	53	42	39	43	38	48	30	34	200
408	วัดท่าช้าง	9	10	9	11	14	5	8	19	50
1423	วัดบ้านจาน	29	37	39	30	38	33	36	23	224
897	วัดหนองครก	24	32	24	16	29	22	15	18	126

ตาราง 2 (ต่อ)

ประชากรใน บริเวณบริการ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1								จำนวนนักเรียน ทั้งหมด
		2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	
1798	วัดห้วยทราย	52	39	43	48	40	39	50	46	266
887	วัดบ้านยาง	43	34	52	36	26	30	32	28	132
2231	วัดไผ่งาม	45	56	60	58	62	63	75	54	385
2408	วัดหนองสมิคร	64	93	89	71	72	69	78	85	429
987	วัดหนองผักชี	39	32	33	34	34	33	29	34	121
438	วัดหนองจอกใหญ่	8	19	11	13	12	15	14	12	51
225	วัดบ่อน้ำเค็ม	8	5	10	5	9	7	10	3	27
456	วัดหนองจอกน้อย	15	24	16	21	9	16	7	14	53
685	วัดห้วยทองหลาง	25	21	27	17	21	22	22	24	84
5297	หินกองพิบูลย์อนุสรณ์	118	122	119	124	125	120	135	141	784
830	วัดห้วยขมิ้น	26	23	30	20	26	26	19	19	106
972	วัดบ้านลาด	30	35	28	29	40	27	36	29	147
1124	วัดหนองจิก	33	39	30	37	35	31	27	50	139

ตาราง 2 (ต่อ)

ประชากร บริเวณบริการ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1								จำนวนนักเรียน ทั้งหมด
		2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	
504	เทศบาลวัดเกาะ กลาง	-	-	-	-	-	-	47	52	176
1283	เทศบาลวัดนาเรียง ราษฎร์บำรุง	112	140	92	100	81	80	81	103	416
192	เทศบาลวัดหนองแค อนุสรณ์	75	80	106	80	87	82	72	70	499
1184	เทศบาลวัดเสนา นฤมิตร	53	58	54	57	52	56	56	65	271
1697	เทศบาลวัดสหมิตร มงคล	65	47	62	51	44	47	50	45	206

โรงเรียนมัธยม	หนองแค "สรีรจิตวิทยา"	736	คน
คชสิทธิ์		263	คน
หินกองวิเทศ		108	คน
หนองแค		28	คน

ตาราง 3 แสดงจำนวนเด็กวัยเรียน และเด็กก่อนวัยเรียนของโรงเรียนต่าง ๆ ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

โรงเรียน	จำนวนเด็กวัยเรียนคือเด็กเกิดปี										จำนวนเด็กก่อนวัยเรียนคือเด็กเกิดปี									
	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20					
บ้านหนองโนนอย	10	13	9	11	9	11	6	8	13	10	6	6	5	4	6					
วัดสันติวิหาร	44	30	43	28	31	37	33	34	32	31	23	31	25	36	18					
วัดโคกแดง	7	4	7	8	3	4	6	6	4	8	1	3	7	4	9					
วัดหนองแสงใหญ่	17	14	22	15	22	21	19	20	19	18	11	7	9	10	11					
วัดโนนทอง	11	13	18	14	13	19	8	3	6	6	7	6	7	6	7					
วัดโคกกลาง	29	29	35	39	32	26	32	32	12	26	33	24	24	20	16					
วัดบัวลอย	47	44	49	39	35	44	36	37	38	40	36	27	44	31	31					
สัณเฑาะศานกนอยสามัคคี	28	30	30	31	24	26	19	25	12	24	10	20	20	12	9					
วัดหนองคิงแดง	9	4	5	2	6	6	10	6	5	5	4	2	6	5	6					
วัดบ้านไผ่	15	24	15	16	23	16	17	16	22	7	19	12	12	10	9					
วัดหนองจิก	36	26	35	32	29	24	22	32	21	25	25	16	16	20	18					
วัดชัยเฉลิมมิตร	35	39	32	38	29	22	27	35	20	33	25	30	23	24	22					

ตาราง 3 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนเด็กวัยเรียนคือเด็กกี่ปี								จำนวนเด็กก่อนวัยเรียนคือเด็กกี่ปี							
	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
วัดชัยสิทธิ์มณีสถา	20	33	16	27	24	17	27	14	18	22	17	23	17	20	15	
วัดหนองชะโงก	32	80	66	68	61	56	37	43	46	53	40	50	47	44	36	
วัดหนองสะเดา	23	55	53	34	46	35	34	34	39	44	26	29	28	16	15	
วัดหนองปลิง	44	29	28	34	25	38	36	29	36	23	22	34	27	24	18	
บ้านใหม่ทุ่งดินสอด	18	22	19	13	20	20	14	18	9	16	8	8	11	10	6	
วัดราษฎร์เจริญ	49	48	55	57	55	47	35	42	48	33	43	36	23	31	28	
วัดหนองอาจทอง	14	11	8	20	11	22	6	7	17	10	15	12	11	11	6	
วัดราษฎร์ศรัทธาราชม	34	29	36	23	34	46	25	36	31	27	33	35	25	35	21	
วัดหนองโรง	57	53	57	45	46	56	44	49	30	41	50	39	51	42	35	
วัดราษฎร์บำรุง	27	35	39	26	29	25	24	21	28	26	24	23	24	18	19	
วัดคลองท่า	9	21	17	19	13	18	12	12	14	16	11	13	14	13	9	
บ้านคลองหา	7	9	10	9	7	7	3	6	8	8	4	9	4	7	8	

โรงเรียน	จำนวนเด็กวัยเรียนสื่อเด็กเกิดปี								จำนวนเด็กก่อนวัยเรียนสื่อเด็กเกิดปี							
	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
วัดลำบัว	32	36	50	32	32	44	29	39	22	29	20	22	28	36	22	
วัดกุฎี	38	52	43	45	43	55	48	45	47	45	43	38	40	32	26	
วัดสวนกล้วย	38	25	32	40	25	35	36	20	23	33	17	18	29	19	14	
วัดหนองรี	12	13	16	12	13	12	8	8	7	13	8	10	3	7	9	
วัดหนองตาเคี้ยง	12	18	12	21	16	17	9	12	13	15	10	11	12	6	9	
วัดหนองตะเฆ	43	59	61	41	54	53	46	59	41	34	31	42	38	43	33	
วัดใหญ่วันนา	48	70	63	64	66	65	42	49	44	68	43	38	39	46	39	
วัดร่องแซง	33	35	33	37	35	35	38	31	27	31	30	36	33	31	25	
วัดหนองปลาหมอ	37	35	39	47	28	26	20	40	31	34	31	28	38	27	31	
วัดหนองปลากระตี่	31	25	26	33	29	27	19	36	24	40	27	29	24	30	22	
วัดท่าช้าง	8	10	8	7	9	6	8	11	6	9	13	8	17	14	6	
วัดบ้านจาน	38	58	46	37	36	28	34	27	27	34	16	21	30	26	21	

ตาราง 3 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนเด็กวัยเรียน คือเด็กเกิดปี								จำนวนเด็กก่อนวัยเรียนคือเด็กเกิดปี							
	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
วัดหนองครก	31	35	33	29	20	18	18	19	17	16	18	18	14	17	20	
วัดห้วยทราย	51	34	52	43	47	43	39	35	27	29	41	54	35	33	18	
วัดบ้านยาง	43	28	46	36	40	36	29	18	20	27	24	22	26	25	12	
วัดไผ่ขวาง	24	36	48	41	39	50	51	44	46	40	35	46	39	43	44	
วัดหนองสักร	60	76	76	60	61	71	71	70	66	71	55	70	60	69	60	
วัดหนองผักชี	40	39	37	47	30	37	36	42	78	34	25	41	34	34	37	
วัดหนองจอกใหญ่	10	9	9	8	9	5	9	9	9	11	11	14	8	11	9	
วัดเขาน้ำเค็ม	5	6	11	6	7	7	10	3	5	6	5	2	4	3	7	
วัดหนองจอกน้อย	11	19	6	19	8	16	10	15	8	13	12	9	8	8	11	
วัดห้วยทองแดง	31	24	31	20	32	20	27	24	14	18	18	19	16	17	16	
หมู่ ๑๐ วัดหนองสนม	104	112	121	120	122	118	108	121	113	126	98	104	105	109	82	
วัดห้วยหิน	25	26	26	28	22	27	20	23	19	23	22	19	23	24	16	

ตาราง 3 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนเด็กวัยเรียน คือเด็กเกิดปี										จำนวนเด็กก่อนวัยเรียนคือเด็กเกิดปี									
	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20					
วัดบ้านลาด	21	21	15	20	19	10	16	18	19	21	15	15	14	14	12					
บ้านหนองจิก	40	37	31	46	27	27	28	39	34	29	24	28	28	23	18					
เทศบาลวัดเกาะกลาง	21	21	21	22	16	23	26	28	24	23	21	23	21	27	30					
เทศบาลวัดนาเรียง																				
ราษฎรบำรุง	52	66	59	52	52	59	70	60	63	59	61	70	58	69	62					
เทศบาลวัดหนองแก																				
อนุสรณ์	42	55	48	43	42	58	56	54	57	50	55	64	50	53	50					
เทศบาลวัดเสนาถ-																				
มิตร	33	31	40	39	36	46	34	42	44	45	36	42	36	37	35					
เทศบาลวัดสันทมม-																				
คด	37	39	39	45	31	33	33	38	29	30	25	31	33	36	33					
รวม	1731	1848	1873	1797	1665	1753	1578	1666	1536	1598	1383	1492	1423	1429	1207					